

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedemorgen allemaal, op dit voor onze raad zo ongebruikelijke tijdstip. Doen we ook maar een keer per jaar, zo'n hele dag met elkaar optrekken. Dat is de Begrotingsraad. In mijn optiek, ik hoop eigenlijk dat u dat ook zo ziet, is dat het jaarlijkse hoogtepunt van de lokale democratie, waarin wij allemaal heel hard gewerkt hebben om alle stukken in kannen en kruiken te brengen. Waarin u allemaal heel hard gewerkt heeft om de algemene beschouwingen op papier te krijgen en rond te sturen, moties te maken met elkaar. Aan het eind van deze dag, vanavond, zullen wij zien hoe dat allemaal afloopt. Ik heb me er in ieder geval enorm op verheugd. Ik hoop van u ook. Allemaal van harte welkom, college ook van harte welkom, mensen op de publieke tribune, de pers, de ambtelijke organisatie en uiteraard de volgers thuis. Het wordt een lange dag. Ik hoop dat u allemaal fit bent, want dit is het aanloopje. We hebben wat berichten van verhindering. Mijnheer Kooijman is ziek. Dat vind ik wel heel sneu op een dag als vandaag. Maar we weten zeker dan mevrouw De Wolff de honneurs goed zal waarnemen. Vanmorgen niet aanwezig mijnheer Swarttouw van Leefbaar Ridderkerk. De hele dag niet aanwezig, maar vanavond bij de stemmingen wel. Dat zijn mevrouw Gerritse, Partij 18PLUS, mevrouw Griep, Partij 18PLUS, mijnheer Van Neuren, Partij 18PLUS, mijnheer Sluimers, Partij 18PLUS en mevrouw De Vormer, Partij 18PLUS. Maar vanavond zijn ze er wel. Ik mis mevrouw Ripmeester.

De heer Rijsdijk: Voorzitter, die is iets later.

De voorzitter: Die komt vanzelf vandaag binnen.

De heer Rijsdijk: Die komt wel. Ik verwacht ook nog ergens in de ochtend.

De voorzitter: Fijn. Dat waren zo'n beetje de huishoudelijke mededelingen wel, bij wijze van opening. Ik zie mijnheer Mijnders ook nog niet. Ik moet echt goed opletten vandaag.

De heer Overheid: Ik verwacht hem nog wel, maar ...

De voorzitter: Ik moet het in de gaten ... mijnheer Swarttouw is gemeld. Partij 18PLUS is gemeld. Voor de rest klopt het allemaal? Komen straks binnenwandelen mijnheer Mijnders en mevrouw Ripmeester. Goed. De agenda. Iemand iets over de agenda? Dan is hij vastgesteld. Is ook altijd een hele opluchting, op zo'n dag als vandaag.

2. Vaststelling besluitenlijst raadsvergadering 15 september 2022

De voorzitter: Agendapunt 2, vaststelling besluitenlijst raadsvergadering van 15 september. Iemand daarover? Vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken

De voorzitter: 3, lijst van ingekomen stukken. Iemand daarover? Vastgesteld.

4. Algemene Beschouwingen m.b.t. Programmabegroting 2023, Meerjarenraming 2024-2026, 1e Begrotingswijziging 2023 en Collegeprogramma Ridderkerk 2022-2026 en bijbehorende stukken

De voorzitter: Komen we bij agendapunt 4, algemene beschouwingen met betrekking tot de Programmabegroting 2023 en de Meerjarenraming 2024-2026 en de eerste Begrotingswijziging 2023. Daaraan hangt het Collegeprogramma. Maar we doen dat tegelijk met agendapunt 5, althans in uw beschouwingen. Besluitvorming is apart, maar de beschouwingen alles in een klap. Tweede Tussenrapportage 2022. De Programmabegroting 2023, Meerjarenraming 2024-2026 en het Collegeprogramma, die is ter kennisname en de eerste Begrotingswijziging. Dat is wat we vandaag met elkaar doen. We hebben daar goede afspraken over gemaakt.

a. 1^e termijn raad

De voorzitter: Dan beginnen we met de eerste termijn van de raad. Daar hebben we ook een volgorde voor afgesproken. Ik heb hem. Gelukkig staat mijn griffier mij terzijde bij dit alles. We hebben afgesproken om en om, collegepartijen en anderen, om het woord oppositie te vermijden, want daar doen we niet aan. Volgorde is vooral voor de luisteraar, om die ook even mee te nemen in het proces van vandaag. Volgorde is Partij 18PLUS, Partij van de Arbeid/GroenLinks, SGP, Leefbaar Ridderkerk, CDA, ChristenUnie, VVD, Echt voor Ridderkerk en dan de Burger op 1. Vervolgens is het woord aan het college, een voor een, om ook hun beschouwingen en eventuele reacties naar voren te brengen. Dit is het ochtendprogramma. We hebben afgesproken een eerste termijn van zes minuten. Daar zal ik op handhaven. Het is goed gebruik bij de algemene beschouwingen niet te interrumperen. Nu is eerst het woord aan Partij 18PLUS, mijnheer Westbroek. U maakt gebruik van het spreekgestoelte.

De heer Westbroek: Voorzitter, wat een verschil met vier jaar geleden. Toen mocht ik ook als eerste spreken tijdens de eerste Begrotingsraad na de gemeenteraadsverkiezingen. Echter wel als kersverse fractievoorzitter van de grootste partij van Ridderkerk. Vandaag mag ik weer als eerste spreken, tijdens de eerste Begrotingsraad na de gemeenteraadsverkiezingen. Wederom als fractievoorzitter van de grootste politieke partij van Ridderkerk, maar wel vier jaar ervaring rijker. Die ervaring heb ik opgedaan dankzij de plezierige samenwerking met eenieder in deze gemeenteraad, waarvoor dank. Het blijft toch een wonderbaarlijk iets, die gemeenteraadsverkiezingen. De spanningen in de weken vooraf en helemaal op de avond zelf, voel ik nog steeds. Dat we als Partij 18PLUS tevreden terug kunnen kijken op de uitslag zal niet verwonderlijk zijn. Groeien van vijf naar zeven zetels was zeker het vieren waard. Ondanks dat ik als fractievoorzitter niet direct betrokken was bij de formatie van de coalitie, ben ik enorm blij met de uitkomst dat Partij 18PLUS, SGP, CDA en VVD elkaar gevonden hebben en het schitterende coalitieakkoord 'Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk' hebben gesloten. Daar gaat je hart sneller van kloppen. Waar mijn hart nog sneller van gaat kloppen, is de prettige sfeer die ik ervaar in deze gemeenteraad, tussen alle partijen. 29 raadsleden die het beste voor hebben met Ridderkerk en wat minder met Zierikzee of Amsterdam. Dan het Collegeprogramma. Een fantastische uitwerking van het coalitieakkoord. Partij 18PLUS ziet veel van haar standpunten hierin terugkomen, in concrete acties. Een percentage zal ik niet noemen. Dat zien we in 2026 wel. Toch kan ik het niet laten om enkele speerpunten van Partij 18PLUS te benoemen die we terug hebben gezien in het Collegeprogramma. Een boa per wijk, een lokaal woonruimtebemiddelingssysteem, een vast bedrag voor de afvalstoffenheffingen en een groot openbaar sportpark met pumptrackbaan. Het Collegeprogramma heeft 252 concrete acties. Dat is een flinke kluit, naast de zaken die gewoon hun doorgang vinden uit eerder vastgesteld beleid. We hopen dan ook dat er snel rust en duidelijkheid komt bij de medewerkers van onze ambtelijke organisatie. Want juist deze medewerkers zorgen ervoor dat Ridderkerk iedere dag weer een stukje mooier wordt. Partij 18PLUS vindt het belangrijk dat Ridderkerk iedere dag weer een stukje mooier wordt. Zeker in

een wereld die iedere dag een stukje lelijker wordt. We hebben het iedere dag over de verschrikkelijke oorlog in de Oekraïne en de gevolgen van deze oorlog voor Nederland en Ridderkerk. Maar vergeet niet dat er op meerdere continenten oorlogen woeden en andere ellende heerst. Laten we hopen dat er snel een einde aan al deze conflicten komt. Als je naar de mondiale problemen kijkt, besef je dan ook hoe klein we als Ridderkerk zijn. Dat betekent niet dat we er niet toe doen. We doen er weldegelijk toe. Zo'n dag als vandaag is dan ook belangrijk voor de toekomst van Ridderkerk, of beter gezegd, voor een toekomstbestendig Ridderkerk. Om daar nog een extra bijdrage aan te leveren, heeft Partij 18PLUS drie moties gemaakt, die ik in mijn eerste termijn graag toelicht. Alle andere moties die we mede-indienen, steunen of niet steunen, licht ik in mijn tweede termijn toe. Allereerst onze motie die het college verzoekt om ook boetebepalingen in overeenkomsten en indexatie toe te passen. Voor de helderheid, dit gaat niet over de boetes die de boa's uitschrijven, maar om clausules in overeenkomsten en contracten. Een voorbeeld hiervan is het Capitulatiemuseum. Ruim 25 jaar geleden is de voormalige school verkocht, met daarin een aantal voorwaarden. Als aan deze voorwaarden niet wordt voldaan, geldt er een boete. Deze boete wat toentertijd gesteld op 50.000 gulden. Voor die tijd een flink bedrag. Omgerekend naar euro's is dat ruim 22.000 euro. Met indexatie had dat vandaag de dag ruim 32.000 euro geweest. Dat is 10.000 euro minder. Maar het maatschappelijk belang is wel nog steeds even groot. Met het toepassen van indexatie doen wij daar door de tijd heen recht aan. We dienen deze motie samen met Echt voor Ridderkerk in. Onze tweede motie verzoekt om maatregelen te nemen bij de voetgangersoversteekplaatsen nabij CBS De Klimop Centrum en het Máximacollege. Wij zijn van mening dat de voetgangersoversteekplaatsen een verhoogde zichtbaarheid moeten krijgen vanwege de kwetsbare doelgroep die daar oversteekt. Deze motie dienen we samen met de SGP, Echt voor Ridderkerk en het CDA in. Onze derde motie heeft misschien wel de bijzonderste titel, namelijk invoeren van de hufterboete. In navolging van gemeentes zoals Rotterdam en Capelle aan den IJssel willen we dat veelplegers van overtredingen in de openbare ruimte hogere boetes opgelegd krijgen. Vervuiling van de openbare ruimte draagt niet bij aan een schoon straatbeeld. Veroorzakers die bewust de openbare ruimte vervuilen, dienen wat ons betreft hard aangepakt te worden. Deze motie dienen we samen met Echt voor Ridderkerk en de VVD in. De eerste versie van deze motie was overigens uitgebreider. We zijn er namelijk achter gekomen dat het mogelijk is voor gemeenten om bestuurlijk te beboeten, in plaats van strafrechtelijk te beschikken. We hebben een onderzoek daarnaar uit de motie gehaald, omdat dat twee verschillende onderwerpen zijn. Maar we vragen de toezegging aan het college om uit te zoeken wat het verschil is tussen de twee manieren van beboeten en of er voordelen zijn aan het toepassen van de andere manier. Voorzitter, zoals gezegd kom ik in mijn tweede termijn terug op de overige moties. Voor nu wil ik mijn collega-raadsleden, het college, de griffie en natuurlijk de ambtelijke organisatie bedanken voor de prettige samenwerking tot nu toe en kijk ik uit naar de verdere samenwerking. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Rijdsijk, mijnheer Ros, Partij van de Arbeid/GroenLinks.

De heer Ros: Dank u wel, voorzitter. 2022 wordt overschaduwd door een gruwelijke oorlog midden op ons continent. 24 februari is een nieuwe zwarte bladzijde in de toch al bloederige Europese geschiedenis. De gevolgen van een krankzinnige aanval, bedacht door één man, zijn ook in onze gemeente voelbaar. We stevenen keihard af op een diepe recessie, een gigantische inflatie en de energieprijzen rijzen de pan uit. Om ondernemers te ondersteunen in deze crisis, willen we een steunpakket instellen voor de Ridderkerkse mkb en dienen daarvoor een motie in. Voorzitter, zondag begint in Egypte de wereldwijde klimaatop. De signalen zijn alarmerend. We moeten nu een trendbreuk realiseren. De CO2-uitstoot moet dalen in plaats van stijgen. In de regio Rotterdam, wij zijn een rivierdelta, komen de gevolgen van klimaatverandering extra hard aan. PvdA/GroenLinks vindt het zorgwekkend dat het nieuwe college niet kiest voor een aparte wethouder klimaat, nu de nood zo hoog is. Als we niet snel in actie komen, laten we niet alleen een onleefbare wereld achter,

maar is de aarde straks ook onbewoonbaar. Maar voorzitter, ook lokaal kunnen we het verschil maken. Progressieve politiek bedrijven in een wat conservatieve raad, vergt soms een langere adem. Exact vier jaar geleden, op deze plek, heb ik een motie verdedigd om een duurzaamheidsfonds in te richten. Weet u voorzitter hoeveel stemmen deze kreeg? Exact twee. Bedankt Petra. Nu staat het in het Collegeprogramma en wordt het beleid. Ik wil maar zeggen, tegen bijvoorbeeld mevrouw Dirks, mocht uw allereerste motie vanavond hier sneuvelen, dan weet u een ding, over vier jaar borrelen we na met vegetarische bitterballen. In artikel 22 van de Grondwet staat dat wonen een grondrecht is en wonen een taak van de overheid. Iedere inwoner heeft recht op een dak boven zijn hoofd. Alleen welke woningen we in Ridderkerk bouwen, is een keuze. Al jaren hoort PvdA/GroenLinks bij veel bestemmingsplannen, natuurlijk moeten er ook betaalbare huur- en koopwoningen komen en natuurlijk starterswoningen, maar dat kan toevallig niet hier. Om Ridderkerk groen te houden en niet verder te verstenen, zullen we toch moeten durven af en toe wat hoger te bouwen. Tenminste, zolang we in Nederland onze stikstofproblematiek op orde krijgen. Als je dan dat dak boven je hoofd hebt, is nog niet alles opgelost. Achter de voordeuren, ook in Ridderkerk, is helaas nog schrijnende armoede. De energiecrisis maakt dat alleen maar erger. Daarom dient PvdA/GroenLinks vandaar twee moties in. Eén, om op korte termijn kinderarmoede te verzachten door intensiever gebruik te maken van minimaregelingen en meer inkomens die nu getroffen worden door de energiecrisis toe te laten, zodat kinderen kunnen blijven sporten en schoolspullen kunnen blijven kopen. De ander om te komen tot versterking van vaardigheden, zodat kinderen en jongeren veerkrachtiger worden en beter leren omgaan met planning, verleiding en frustraties. Voorzitter, PvdA/GroenLinks is geschrokken van het voornemen van ECHT voor Barendrecht de BAR-samenwerking op te blazen. De onrust bij werknemers is groot. Een hoog ziekteverzuim, signalen dat veel medewerkers de uitkomsten niet afwachten en vertrekken. Barendrecht heeft alvast 4,3 miljoen euro gereserveerd voor het uittreden. Het is niet ondenkbaar dat Ridderkerk eenzelfde bedrag zal moeten reserveren. Een enorme verkwisting van gemeenschapsgeld. Wij wensen vanaf deze plek de medewerkers, de gemeentesecretaris, de portefeuillehouder heel veel sterkte toe in dit proces, de komende tijd. Voorzitter, de Russische invasie in Oekraïne heeft de grootste vluchtelingenstroom veroorzaakt in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog. Het is mooi te zien dat vrijwilligers van Ridderkerkse verenigingen en kerken zorgen dat deze en andere vluchtelingen zich thuis voelen in Ridderkerk, in onze mooie gemeente. Maar we hebben ook blijvend creatieve oplossingen nodig voor de huisvesting, zodat bezorgde Ridderkerkers weten dat de wachttijd voor een woning niet zal oplopen door de komst van deze vluchtelingen, waar dan ook vandaan. Afsluitend, voorzitter, de fractie van PvdA/GroenLinks wil alle medewerkers en college bedanken voor de beantwoording van de vele vragen, schriftelijk en in de bijeenkomsten. Daarnaast grote waardering voor de griffie, Machteld, Maarten en Johan, voor al hun inzet rond deze dag. Voorzitter, dan naar u, succes vandaag. Waarschijnlijk uw laatste hoogtepunt in de lokale democratie.

De voorzitter: Dank u wel. SGP, mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Voorzitter, raadsleden, college en andere luisteraars, het is pas crisis als het bier op is. Deze tekst las ik laatst op een wandbordje in Ridderkerk. Doordat we de laatste tijd met een aantal crises zijn geconfronteerd, kijk je toch anders naar zo'n tekst. Je denkt ook aan je naasten. Hoe komt zo'n tekst op hen over? Denk bijvoorbeeld aan mensen die vrezen hun rekeningen niet meer te kunnen betalen. Wat denkt de oorlogsvluchteling ervan, die met zijn geringe kennis van de Nederlandse taal dit soort eenvoudige teksten inmiddels zelf kan lezen. Hoe zou dit zijn als dit tekstbord geplakt zou worden op de geschiedenis. Ik ben inmiddels al een eind op weg in het boek 'In Europa', een van de pennenvruchten van Geert Mak. Op indrukwekkende wijze laat hij de lezer kennismaken met wat eerdere generaties hebben moeten doorstaan. Tijdens het lezen gingen mijn gedachten terug naar de dodenherdenking van 2019 in Ridderkerk. Voorzitter, u las in uw rol als burgemeester onder andere de namen voor van de Joodse familie Den Hartog. Op

verschillende manieren zijn ze om het leven gebracht. U zei tijdens de herdenking, eens leefden ze hun leven te midden van ons in Oostendam en allemaal waren ze iemand. U sprak ook de passende woorden uit, opdat we niet vergeten. Ik weet niet of het eerdergenoemde tekstbord ook in de koffieruimte hangt van de BAR-organisatie. Maar ik kan me zomaar voorstellen dat deze dan onlangs is weggehaald. De doorontwikkeling van de BAR-organisatie is in een stroomversnelling gekomen. Hoe je het ook wendt of keert, uiteindelijk blijft het doel dat de SGP voor ogen had onveranderd. Hoe kan de Ridderkerkse burger beter worden bediend? Dit neemt niet weg dat de financiële gevolgen onduidelijk zijn en deze situatie voor de ambtelijke organisatie allesbehalve prettig is. Met een motie, die mede wordt ingediend door alle andere partijen uit de raad, dank daarvoor, vragen wij het college, onder andere namens de raad, de dank over te brengen aan de ambtenaren van de BAR-organisatie voor de inzet en betrokkenheid in de afgelopen jaren. Ook wordt verzocht bij het bestuur van de BAR-organisatie aan te dringen op goed werkgeverschap te tonen en werkplezier en doorgroeimogelijkheden hoge prioriteit te geven bij de ontvlechting van de BAR-organisatie. Het is pas crisis als het bier op is, is tekst die goed kan vallen bij de jeugd. Hoewel, als je met hen in gesprek gaat over hoe ze het leven ervaren, zouden ze uiteindelijk toch wel kritischer naar de tekst kunnen gaan kijken. Het kan zomaar gebeuren dat ze je deelgenoot maken van hun emotionele problemen en dat ze vertellen dat ze sinds enige tijd antidepressiva nodig hebben, omdat ze vaak last hebben van somberheid. De spanningen in de relatie van hun ouders, al dan niet gepaard gaande met geweld, kan ervoor zorgen dat ze last hebben van angsten of verslaving. Voorzitter, ik maak mij zorgen om de jeugd. Uit onderzoek blijkt dat ieder kind gebaat is bij een stabiele thuissituatie. Wij delen dan ook de oproep van de landelijke SGP om als overheid meer oog te hebben voor vecht- en echtscheidingspreventie. Het is wat de SGP betreft zaak hier ook lokaal op te bezinnen. In Oost-Europa houden ze wel van een biertje. Daar is ook niets mis mee op zijn tijd. Stel dat het wandbordje met de tekst, het is pas crisis als het bier op is, ook in het Oekraïens voor handen zou zijn, dan vermoed ik dat het weinig aftrek vindt. Zijn er eigenlijk wel woorden te geven aan het leed dat geleden wordt? Een en ander doet me denken aan wat heeft plaatsgevonden in de Tweede Wereldoorlog. Martelingen, deportaties, vele doden. Opnieuw zijn mensen speelbal geworden van geopolitieke belangen en de eigenzinnigheid van machthebbers. Hebben we iets van de geschiedenis geleerd? Waar gaat dit eindigen? Voorzitter, ik ga afronden. Ik ben begonnen met de tekst die ik las op een wandbord. Een betere tekst zou volgens mij zijn, het is pas crisis als de hoop op is. Maar godzijdank, zo'n wandbord hoeft er niet te komen, want de hoop is niet op. Wat dat betreft vestig ik graag de aandacht op de hoop die ook door veel Ridderkerkers wordt gedeeld met het biljet, er is hoop, want Jezus Christus leeft. Deze posters hangen er meestal rond Pasen, maar zo nu en dan kom ik er ook nog weleens een tegen als ik een rondje door de wijken maak. Terecht eigenlijk, want deze hoop is gefundeerd, stelt niet teleur en die gun je ieder ander ook. In het Bijbelboek Psalmen staat, en die Uw naam kennen, zullen op U vertrouwen. Dit gaat om een kennen met het verstand en met het hart, zowel rationeel als relationeel. De omgang met God en het kennen van God heeft invloed op alle terreinen van je leven. Het geef je leven doel, vorm en inhoud en geeft ook een richting voor je werk. Het overstijgt ons leven hier op aarde. Het kennen van God en de Heere Jezus is het eeuwige leven. Het geeft ook perspectief. Vanuit het vertrouwen op God mag de SGP-fractie haar werk doen. Dit houvast wensen wij u allen van harte toe. Misschien hebben we het er nog weleens over met elkaar in het vervolg van onze raadsperiode, al dan niet onder het genot van een biertje. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Leefbaar Ridderkerk, mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Voorzitter, bijna drie jaar geleden kwamen we in een slechte film terecht door COVID-19, wat wereldwijd een echte crisis opleverde. In de daaropvolgende jaren zette deze crisis zich onverminderd voort en in recordtempo kwamen er daarna nog een aantal crisissen bij, zoals stikstof, de vluchtelingenstroom naar Nederland, grondstoftekort en last but not least de energiecrisis. Plannen worden gemaakt en moeten

steeds worden bijgesteld. Dit geldt ook voor het huidig college. Het Collegeprogramma is nog niet eens ter kennisneming aangenomen door de raad of de buurgemeente heeft het voortbestaan van de BAR-organisatie op scherp gezet. Is het ook gelijk duidelijk wat voor vlees er in de kuip zit in onze buurgemeente. We zijn dan ook blij met de motie van SGP en dienen deze dan ook van harte mede in. Met alle eerder genoemde ontwikkelingen in de wereld moeten er enorme kosten worden gemaakt, om al deze zaken het hoofd te kunnen bieden. Het mkb gaat gebukt onder energieprijzen en verhoging van de inkooprijzen. Zie ook het recentelijk faillissement van bakkerij Van der Waal. Financieel heeft de gemiddelde Nederlander het zwaar, aangezien er ook sprake is van historisch hoge inflatie, waardoor de koopkracht een grote daling laat zien. Dit gaat een steeds zwaardere wissel trekken op onze inwoners en op het ondernemerschap. Op de woningmarkt zijn de afgelopen twee jaar turbulente tijden beleefd. Naar welke kant het heen gaat is vooralsnog niet duidelijk. De prijzen van de woningen die te koop worden aangeboden lijken te dalen. De hypotheekrente is stijgende en er is nog steeds een grotere behoefte dan wat er beschikbaar is aan woningen. Ben je niet in de gelegenheid om een woning te kunnen kopen, dan is het onverteerbaar dat je minstens acht tot negen jaar ingeschreven moet zijn alvorens er een kans gemaakt kan worden op een huurwoning. Waarbij wachttijden ook nog eens nadelig beïnvloed worden door landelijke besluiten met betrekking tot huisvesting van statushouders. Sociaal gezien is er sprake van vereenzaming, maar ook van polarisatie, welke ook in Ridderkerk een feit is. Hierdoor komt de leefbaarheid, maar ook zeker het samenleven en naar elkaar omzien binnen ons dorp behoorlijk onder druk te staan. Aansluitend hierop is het voor alle inwoners van Ridderkerk belangrijk dat onze veiligheid in al zijn aspecten gewaarborgd blijft. Met de komst van een nieuw participatiebeleid gaat er gebruik gemaakt worden van klantreis en straatpraat, staat er in het Collegeprogramma. We missen hierin het opzetten van een goed digitaal netwerk. Leefbaar Ridderkerk dient dan ook een motie in om bij het opzetten van het nieuwe participatiebeleid ook onderzoek te doen of Like je Wijk geïmplementeerd kan worden, een neutraal digitaal platform die inmiddels bewezen heeft dat zij van toegevoegde waarde kan zijn. Het positieve zichtbaar maakt. Een wijkplatform waarop nuttige informatie en activiteiten gedeeld kunnen worden voor en door wijkbewoners. Deze zou gelinkt kunnen worden aan een toekomstig wijkdashboard. Leefbaar Ridderkerk maakt zich zorgen om de veiligheid in Ridderkerk. We hebben in Ridderkerk te maken met grootstedelijke veiligheidsproblematiek. Enige jaren geleden ben ik uitgelachen toen ik meldde dat de drillrap in opmars was. Helaas moeten we constateren dat de ontwikkelingen met betrekking tot veiligheid in een neerwaartse zitten. De traditionele criminaliteit neemt weliswaar af. Echter zijn er meerdere signalen dat de fysieke en digitale invloeden en beïnvloeding een steeds grotere vlucht nemen. Victim blaming via social media, het gaat echt vaak verder dan wij ons realiseren. Laten we ook duidelijk zijn. Tachtig procent van de jeugd heeft geen wapen. Twintig procent echter wel. Gevoelens van onveiligheid dragen bij tot het dragen van een wapen. Waar het eerst om een mes ging, gaat het nu om een nep of een echt vuurwapen. Sociaal media is een nieuwe ontmoetingsplek. Hebben ouders hier wel zicht op? Voorkomen moet worden dat jeugdigen afglijden. We realiseren ons dat sommigen daar meer steun bij nodig hebben. We zijn nog in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek, waar vorig jaar om is verzocht. Wel vragen wij de toezegging van de portefeuillehouder om na de uitkomst van dit onderzoek ook in te gaan zetten op jongerenwerkers zeven dagen in de week zichtbaar op straat en zichtbare boa's. Zij zijn van toegevoegde waarde bij problematische jeugdgroepenaanpak. Maximaal inzetten op preventie. Er moet voorkomen worden dat jeugdigen afglijden, immers zij hebben nog een heel leven voor zich. Ook zij hebben recht op een goede toekomst. In de tussentijd moet er een duidelijk signaal afgegeven worden, tot hier en niet verder. Wij dienen dan ook een motie in om de gebieden rond de middelbare scholen vooralsnog aan te wijzen als veiligheidsrisicogebieden. Leefbaar Ridderkerk heeft dit jaar voor het eerst geen algemene beschouwing ingeleverd. Een weloverwogen keuze van onze fractie. Wij hebben daarvoor gekozen om onze energie te steken in zaken die voor het nut van Ridderkerk gebruikt kunnen worden, zoals de eerder aangenomen motie met betrekking tot het loslaten van het variabel tarief afvalstoffenheffing en de motie

steun energiecrisis verenigingen. Nu ook weer in de twee moties die wij vandaag indienen. De uitvoering van het Collegeprogramma van ambitie naar actie zal Leefbaar Ridderkerk kritisch op de voet volgen en waar nodig een motie of amendement indienen. Leefbaar Ridderkerk spreekt de wens uit dat we als raad zullen samenwerken, in het belang van onze mooie gemeente en diens inwoners, met respect voor ieders normen en waarden. Nog even een kleine persoonlijke noot van mij. Mijn achternaam Kayadoe is een Molukse achternaam. In het Collegeprogramma staat vermeld dat er samen met de Molukse gemeenschap gewerkt gaat worden aan het plaatsen van een monument ter ere van 75 jaar Molukkers in Ridderkerk. Dat betekent dat er in 2027 een monument zou moeten zijn. Immers, de eerste mannen werden in Ridderkerk ondergebracht in 1952 in Kamp Q. Als er al in 2023 incidenteel 50.000 euro gevraagd wordt om te reserveren, is dat best bijzonder. Daarnaast durf ik me, bekend met de historie, af te vragen of alle Ridderkerkse Molukkers nut en noodzaak van een monument zien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. CDA, mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Dank u, voorzitter. Namens het CDA Ridderkerk willen wij allereerst de gemeenteraad, het college en de ambtenaren complimenteren en een woord van dank uitspreken voor wat er in het afgelopen jaar tot stand is gebracht. Extra aandacht willen we vragen voor alle medewerkers binnen de BAR-organisatie. Door de keuze van de gemeente Barendrecht wacht hen allen een roerige en onrustige tijd. CDA Ridderkerk wenst eenieder hier veel sterkte bij en hoopt dat er snel duidelijkheid en rust komt voor de organisatie en de medewerkers en dient ook van harte de motie van de SGP mede in. Begin dit jaar zijn in Ridderkerk de verkiezingen geweest. Ondanks het verlies van een zetel zijn wij toch gevraagd om aan te schuiven voor het gesprek om te komen tot een nieuwe coalitie. Een mooi proces, waarin we samen met Partij 18PLUS, SGP en de VVD uitvoerige gesprekken hebben gevoerd over allerhande onderwerpen en ontwikkelingen die spelen binnen de kerk. Dat alles heeft geleid tot het mooie coalitieakkoord Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk en het huidige gelijknamige Collegeprogramma. Hierin vinden we veel van onze speerpunten terug. Punten die onze vier pijlers, publieke gerechtigheid, gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit en rentmeesterschap raken. Dat onze toekomst niet altijd goed te voorspellen is, blijkt ook dit jaar weer. Het is een jaar onder hoogspanning geweest. Dat duurt nog steeds voort. We gaan van de ene crisis naar de andere crisis. Corona, het klimaat, woningen, asiel, de energiecrisis, stikstof en de oorlog in Oekraïne. De meest urgente is wel de crisis van de bestaanszekerheid. Kunnen we onze energierekening nog wel betalen? Blijft er nog geld over voor de boodschappen? Het is dan ook zaak dat we inspelen op al deze ontwikkelingen en omzien naar elkaar. Dit sluit echter niet uit dat we ook met de lopende ontwikkelingen binnen Ridderkerk verder willen. De actuele zaken spelen nu, maar we moeten ook naar de toekomst kijken en zorgen dat we daar ook de goede keuzes voor maken. De sterkste schouders moeten de zwaarste last dragen. Maar hoe moeilijk is dat als je ook zelf in een situatie verkeert waar de nood hoog is en je niet het gevoel hebt dat je de sterkste schouders hebt. In Den Haag worden deze problemen dan ook onderkend en worden er nu vele maatregelen genomen die in het teken staan van solidariteit en bestaanszekerheid. Als we als gemeente Ridderkerk deze crisis willen aanpakken, dan moeten we de pas doorbreken en de handen ineenslaan. Minder ik, meer wij. We kunnen blijven kijken hoe de verschillende crisissen zich verder ontwikkelen, maar het is nu ook aan ons hier in Ridderkerk om er daadwerkelijk op te reageren. Het reageren doen we door concrete actiepunten te benoemen om het leef- en werkklimaat in Ridderkerk in stand te houden en waar nodig nog te verbeteren. Enkele van deze punten wil ik hier nog eens extra benoemen. Veiligheid is een zaak van iedereen. CDA Ridderkerk wil de veiligheidsproblemen in de gemeente samen met onze partners aanpakken door preventie, toezicht en handhaving. Voor een echte veilige samenleving hebben we meer nodig dan alleen handhaving. Voor het terugdringen van jeugdoverlast, huiselijk geweld en criminaliteit is samenwerking tussen zorg, onderwijs, burgers en maatschappelijke organisaties vaak essentieel. We moeten ons thuis beschermd

en geborgen voelen. Dit geldt nog meer voor kwetsbare groepen. Het gezin als hoeksteen van de maatschappij. Het gezin als de plek waar je opgroeit en waar je alles leert wat je later nodig hebt. Het is daarom belangrijk dat we het in stand houden, beschermen en versterken, want dat thuis staat steeds vaker onder druk. CDA Ridderkerk richt zich in het bijzonder op het tegengaan van criminaliteit die een grote impact heeft op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de samenleving. Het is dan ook goed om waar te nemen dat de inwoners van Ridderkerk zelf hier ook actief mee aan de slag zijn. Zo zijn er de buurtwhatsappgroepen en buurtouders die jongeren aanspreken. Initiatieven die het CDA toejuicht en verder wil uitbreiden. Ook de verkeersveiligheid valt hieronder. Iedereen moet zich veilig op straat kunnen bewegen, of het nu gaat om voetgangers, fietsers of automobilisten. Een ander onderwerp wat ons allemaal raakt, is de krapte op de woningmarkt. Een probleem dat niet alleen Ridderkerk raakt, maar heel Nederland. We willen er alles aan doen om voor iedereen een woning te realiseren die voldoet aan de wensen. Als CDA Ridderkerk hebben we aangegeven om in ieder geval aan de slag te gaan met het realiseren van duizend extra woningen in Ridderkerk. Het is dan ook goed dat volgens de nieuwe Huisvestingswet gemeenten voor vijftig procent woningen mogen toewijzen aan inwoners van de eigen gemeente. Een goede stap om woningzoekenden uit Ridderkerk ook daadwerkelijk een kans te geven op een woning in Ridderkerk. Voor het verduurzamen van woningen wil het CDA Ridderkerk een duurzaamheidsfonds oprichten. Hier kunnen de inwoners en ondernemers gebruik van maken als zij een woning of bedrijf willen verduurzamen. Bijvoorbeeld door het aanbrengen van isolatie. Een van de belangrijkste speerpunten waar we als CDA Ridderkerk op willen acteren is de armoede. Armoede die, gelet op de huidige energiecrisis, zich in vele lagen van de bevolking laat gelden. De gezinnen met jonge kinderen die vanwege de financiële nood hun kinderen de laptop niet kunnen geven, of nog erger, de kinderen zonder een goed ontbijt naar school laten gaan. Het is taak voor ons als gemeentebestuur om deze groeperingen te herkennen en daar actie op te ondernemen. Zoals ik al juist heb aangestipt, hoe kunnen we van onze eigen inwoners verlangen dat ze vluchtelingen gaan opvangen als ze zelf de eindjes niet aan elkaar kunnen knopen? We moeten zorgen dat onze eigen inwoners meer rust in hun leven en meer financiële armslag krijgen. Tot slot. Als Ridderkerkse samenleving staan we de komende jaren voor grote veranderingen. Het CDA dient vandaag drie moties in, maar daar wil ik verder op terugkomen in mijn tweede termijn. Voor deze veranderingen moeten we samen op weg naar een nieuwe tijd met gelijke kansen voor iedereen. We wensen daarom bij dit alles heel Ridderkerk en daarbij het college, de raad en de ambtenaren Gods zegen toe. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. ChristenUnie, mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Voorzitter, samen bouwen aan een toekomstbestendig Ridderkerk, dat is de titel van het Collegeprogramma waar we vandaag over debatteren en waarvan we de begroting vaststellen. Voordat ik de inhoud induik, wil ik complimenten geven. Het programma is een heldere en goed leesbare vertaling van het coalitieakkoord. De uitvoering is mooi gemaakt en het bijbehorend filmpje is aansprekend. Daar mag je trots op zijn. Dan nu de inhoud in. Net als in onze algemene beschouwing doe ik dat met als kapstok onze eigen programmaslogan, Samen Recht Doen. Samen, want geen mens is een eiland. Elk mens wil zich gezien en erkend voelen. Het is een oerbehoefte. Wanneer het je lukt om dat gevoel te erkennen, dan bouw je aan een gezonde maatschappij. Wanneer je wilt bouwen aan een gezonde maatschappij, moet je nadenken over een visie op samen leven. Je moet nadenken hoe je een sterk fundament legt tussen mensen met al die verschillende wensen en behoeften. Je moet bewust bezig zijn met het maken van stevig cement om al die mensen bij elkaar te houden. Helaas, dat zien we onvoldoende terug in het Collegeprogramma. Is het Collegeprogramma het dan niet? Nee, zeker niet. We zien mooie plannen en bijbehorende investeringen rondom de buitenruimte, rondom sport en ondernemerschap. Belangrijke zaken, want een mooie omgeving helpt om je prettig te voelen. Maar de drive en de ambitie die we in de zichtbare plannen zien, die zouden we

ook graag willen zien in het sociaal domein. Het lijkt wel of het vergroten van arbeidsparticipatie de enige nieuwe stap is. Om een kleine stap in de goede richting te zetten, een voorbeeld te geven, dienen wij vandaag de motie buurtcirkel in elke wijk in. Een buurtcirkel is niet iets wat direct zichtbaar is. Je fietst er niet langs en je wijst het niet aan. Het is geen korte klap, snel succes, maar met een buurtcirkel bouw je wel aan een stevig cement tussen mensen die zich daardoor gezien en erkend voelen. Recht doen. Wat is recht doen? Het is geen eenvoudige vraag. Wanneer overtreed je dat recht? Is het recht overtreden wanneer je fouten maakt? Of is het recht overtreden wanneer je anderen geen kans hebt gegeven? Voor dit college is het duidelijk, er moet gestraft en beveiligd worden. Men verwacht veel van camera's en een boa in iedere wijk. Maar gaan we daar de problemen mee oplossen? Krijgen we daarmee jonge criminelen weer op het rechte pad? Nee, de ChristenUnie pleit niet voor een aanpak van kusje erop en klaar. Fout is fout. Maar waar is de aandacht voor dit college voor de bron van de problemen? Geef aandacht aan gezinnen. Ondersteun bij de opvoeding. Jeugdcriminaliteit, voortijdig school verlaten, psychische problematiek, werkloosheid, het is te vaak het gevolg van een onveilige thuissituatie. Recht doen begint niet bij een straf. Recht doen begint bij hulp aan hen die niet dezelfde kans hebben gehad als jij en ik. Recht doen, dat doe je ook wanneer je aandacht hebt voor mantelzorgers. We zijn daarom blij dat de Pluim die zijn krijgen verhoogd gaat worden. Maar daar kan het niet bij blijven. Het geeft terecht extra waardering. Je lost er geen problemen mee op. Er moet wat ons betreft een nieuw beleid komen, waarin we beschrijven hoe we hen gaan ondersteunen. Er moet geld worden vrijgemaakt om respijtzorg makkelijker mogelijk te maken, zodat mantelzorgers er niet aan onderdoor gaan en daarmee ook een beroep moeten doen op zorg. Doen. De komende jaren zijn het moment van de waarheid in het uitvoeren van de Klimaatvisie en de Warmtevisie. We moeten gaan doen. Dan gaat het om grote zaken, als bijvoorbeeld de transitie in Bolnes. In het Collegeprogramma wordt hierover met geen woord gerept. We hopen dat de wethouder ons vandaag kan geruststellen op dit onderwerp. Doen gaat ook om kleine stappen. Daarom dienen we vandaag de motie slimme bandenpomp in, waarmee je als Ridderkerk een klein stapje bijdraagt aan een schonere wereld. We moeten gaan doen waar we ja tegen zeiden. Denk hierbij aan het rookverbod bij overheidsgebouwen. De raad heeft begin dit jaar unaniem ingestemd met het opnemen van het verbod in de APV. Tot nu toe is er geen zichtbare actie geweest. Daarom dienen we vandaag hier een motie over in. Denk bij doen ook aan het Oosterpark. Wat houdt het herbezinnen in? Gaan we het hele denkproces weer overdoen? Gaan de Rowdies toch naar een andere plek? Ook belangrijk, wat wil het college nu met het scherm? Het is belangrijk om hier snel duidelijkheid in te geven. Onze vierde en laatste motie, bescherming en onderhoud monumentale bomen, gaat ook over doen. Maar dat had ook over samen en recht kunnen gaan. Particuliere eigenaren draaien nu zelf voor de kosten van het onderhoud op. Met deze motie hopen we hier verandering in te brengen. Tot slot nog een woord over de ontmanteling van de BAR-organisatie. Onze fractie maakt zich daar ernstige zorgen over. We voorzien een leegloop. Vooral bij de o zo nodige specialisten. Specialisten die straks weinig uitdaging hebben binnen een gemeente. Wat hebben we aan een eigen organisatie met alleen maar generalisten? Worden straks de specialisten tegen een veel hoger uurtarief weer ingehuurd. Het is aan dit college om een solide organisatie in te richten. Een organisatie die in staat is om de uitdagingen waar we voor staan aan te kunnen pakken. Samen Recht Doen, het is de bril waarmee de ChristenUnie naar het Collegeprogramma heeft gekeken. Een programma wat volstaat met daadkracht en actie, maar wel vooral gericht op de zichtbare kant of op snelle, eenmalige acties. We roepen het college op om acties toe te voegen, die ook recht doen aan samen leven, omdat alleen dan Ridderkerk echt toekomstbestendig zal worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. VVD, mevrouw Klaver.

Mevrouw Klaver: Dank u wel, voorzitter. Beste inwoners, kijkers en luisteraars thuis, beste raad, college, geacht college en overige aanwezigen hier in de zaal. Voorzitter, als ik zo vrij mag zijn, als liberaal in de huidige

tijd weet ik dat die vrijheid nooit vanzelfsprekend is, helaas, dat wij ons hebben voorbereid op vandaag door voorgaande Begrotingsraden terug te lezen, te kijken en te luisteren. Om de sfeer een beetje te proeven en aan te voelen hoe zulke dingen lopen. De verschillen hier in deze zaal zitten in de zwaarte die wij geven aan verschillende onderwerpen, onze benaderingswijze, onze nuances, hoe je iets zegt ook en in de toon die die muziek maakt. De VVD zet vandaag, net als alle andere partijen, hekken neer en vlaggetjes. We hangen waar het kan slingers op en we slaan wat piketpaaltjes. Dat doen wij op basis van de belangrijkste waarden van de VVD, namelijk allemaal heidjes, vrijheid, verantwoordelijkheid, sociale rechtvaardigheid, verdraagzaamheid, gelijkwaardigheid en wederkerigheid. Tot zover deze algemene beschouwing over de algemene beschouwingen. Het volgende vindt de VVD Ridderkerk belangrijk. In Ridderkerk ben je veilig. Als je je veilig voelt, kun je verstandige keuzes maken die goed zijn voor jezelf en je naasten. Keuzes die ertoe leiden dat je leven elke dag ietsje beter wordt. Veiligheid is een basale eerste levensbehoefte. Ik heb wel wat jongeren om mij heen die eigenlijk zeggen, wifi is de basale eerste levensbehoefte, maar wat mij betreft is dat toch echt veiligheid. Veiligheid is voor dit college gelukkig topprioriteit. Er komen meer boa's, zodat we er eentje hebben in elke wijk. Dat was een van de verkiezingsbeloften van de VVD. Net als extra mobiele camera's. Het feit dat cybercriminaliteit wordt aangepakt. De nadruk op verkeersveiligheid. Buurtpreventie wordt versterkt. De strenge handhaving van regels is goed. Je mag hier zijn wie je bent, in vrijheid. Daar staan we voor. Daar vechten we voor. Daar werken we aan. Maar daar staat wel tegenover dat je je gedraagt. Doe je dat niet, volgen er maatregelen. Wat we nog meer belangrijk vinden, is dat je Ridderkerk meedoet. Dat betekent dat we gebruik moeten maken van alle verschillende krachten om Ridderkerk toekomstbestendig te maken en te houden. We zijn best divers hier. Veel verschillende mensen. Maar die inclusie, iedereen betrekken, daar zijn we nog niet zo goed in. De nieuwe vormen van participatie uit het Collegeprogramma zijn daarom welkom. We kijken ernaar uit hoe die hun effect gaan hebben. In Ridderkerk doe je mee. Dat betekent ook dat we inwoners op gang helpen als ze dreigen het niet te redden. De gemeente doet dat. Er zijn gelukkig veel lokale en ook veel landelijke regelingen en organisaties die daar nu mee bezig zijn. Nu in deze moeilijke tijden. Dat is belangrijk. Maar beter nog is preventie, zoals in het Collegeprogramma staat. Mensen zelfredzaam maken, laaggeletterdheid aanpakken, vroegsignalering en voorkomen van armoede en schulden. Het voornemen om meer mensen uit een uitkering naar passend werk te helpen, past daar ook heel goed bij, wat ons betreft. In Ridderkerk doe je mee. Dat betekent ook dat er ruimte is voor de broodnodige ontspanning, ontmoeting, gezelligheid en creativiteit. Die vind je terug in onze motie, maar daarover de tweede termijn. In Ridderkerk zijn de financiën op orde. Dat vinden wij ook belangrijk. Geld is natuurlijk geen doel op zich, maar wel een van de middelen om een goede kwaliteit van leven en welzijn mogelijk te maken. Het is goed dat we flinke reserves hebben. Dat moeten we zo houden. De begroting van de gemeente Ridderkerk is structureel sluitend. Dat is essentieel wat de VVD betreft. Ook weer zo'n verkiezingsbelofte. In Ridderkerk woon je prettig. Iedere Ridderkerker verdient een woning, zeiden wij voor de verkiezingen. Maar een geschikt, betaalbaar dak boven je hoofd is helaas voor velen nog steeds geen vanzelfsprekendheid. Bouwen overigens ook niet, na de stikstofuitspraak van de Raad van State van gister. Toch moeten we bouwen en daarmee zuinig, efficiënt en creatief gebruik maken van de schaarse ruimte. We moeten stapelen, toekomstbestendig denken, circulair bouwen. Nieuw te bouwen maatschappelijk vastgoed zo bouwen dat we ze later weer kunnen ombouwen naar woningen. Dan als laatste, in Ridderkerk vinden we het belangrijk dat je van het gas af kan. Dat gaat natuurlijk over de energietransitie. Belangrijk hierbij is wel op te merken dat het voortbestaan van de natuur nu en de mens wordt bedreigd, maar de aarde waarschijnlijk niet. Die draait ook zonder ons wel door. We doen dit voor onszelf. Verantwoordelijk als we zijn voor onze eigen keuzes. De VVD Ridderkerk vindt het belangrijk dat inwoners goed geïnformeerd en gefaciliteerd zelf een realistisch plan kunnen trekken. Van het gas af betekent ook iets in overdrachtelijke zin. Iets met rust. Daarom benoem ik hier de onrustige periode die nu geldt voor de medewerkers binnen de BAR-organisatie. We willen, vanaf deze plek, hen een hart onder de riem steken. Zet hem op. Tot slot, heel belangrijk ook, willen we alle ambtenaren en de griffier weer bedanken

voor al hun geduld bij hun ondersteuning. De nieuwe VVD-fractie bedankt u voor uw aandacht. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Echt voor Ridderkerk, mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Als eerste richt ik het woord even aan u en u alleen. U hebt de afgelopen twaalf jaar vele raadsvergaderingen en Begrotingsraden voorgezeten. Vandaag is het zeer waarschijnlijk uw laatste Begrotingsraad van Ridderkerk, omdat Ridderkerk op zoek is gaat naar een nieuwe burgemeester. Namens EvR wil ik u nogmaals danken voor uw toewijding aan Ridderkerk in de afgelopen jaren en wens ik u alvast veel succes toe met verdere stappen in uw leven. Maar natuurlijk nemen we vandaag nog geen afscheid van u. Dan een woord van dank aan alle griffiemedewerkers, die de afgelopen week weer zo enorm hard hebben gewerkt om alle fracties de ondersteuning te bieden die sommigen meer dan anderen hard nodig hadden. Echt voor Ridderkerk in ieder geval wel. Dank daarvoor. Ook dank aan alle ambtenaren die zo hard voor ons allemaal aan de slag zijn gegaan om het nieuwe Collegeprogramma en de financiële rapportages op te stellen en vragen daarover te beantwoorden. Aan hen wil ik ook meegeven dat wij goed begrijpen dat u allen in een moeilijk vaarwater verkeert vanwege de ontwikkelingen binnen de BAR-organisatie. Wij geven u graag het advies mee deze ontwikkeling ook als kans te zien. Een kans om bijvoorbeeld in of sec voor een prachtige gemeente als Ridderkerk aan de slag te gaan. Het zijn moeilijke tijden. Niet alleen voor u als ambtenaar van de BAR, maar voor vele Nederlanders, Europeanen en alle bewoners van deze aarde. Het is de ene crisis naar de andere waar we in rollen. Sommige crisissen vallen zelfs tegelijkertijd. Waren het voorheen mensen met een laag tot zeer laag inkomen die het moeilijk hadden, nu zijn het ook middenstanders en kleine ondernemers die het hoofd nauwelijks boven water kunnen houden. College, aan u een grote uitdaging om te zorgen dat Ridderkerkers al deze crisissen zoveel mogelijk het hoofd kunnen bieden. Mensen met een bijstandsuitkering, kleine zelfstandigen, maar ook mensen met een gemiddeld inkomen en AOW'ers hebben de komende tijd veel steun nodig. Ook uw steun. Dat voor een groot deel natuurlijk beschreven is in het hier voorliggende Collegeprogramma. Een programma dat er prachtig uitziet. Voorzien van een ondersteunende promotiefilm. Chapeau hoor. Dan na vandaag graag actie. Niet te veel en te lange onderzoeken, maar actie. Kijk ook naar de initiatieven die elders al met succes zijn toegepast en resultaten boekten. Beter goed overgenomen dan verkeerd verzonnen, zeg ik maar. Echt voor Ridderkerk heeft zowel in haar verkiezingsprogramma als de algemene beschouwingen diverse richtingen meegegeven hoe wij een Ridderkerk van de toekomst zien. Veel van onze ideeën, wensen en suggesties vinden we gelukkig terug in dit Collegeprogramma, zoals boa in elke wijk, 65-plus gratis met de bus, enzovoort. Daarom omarmen we dit programma om hoofdlijnen.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet, iets meer afstand, anders vervormt het geluid.

Mevrouw Van Vliet: Sorry. Daarom omarmen we dit programma op hoofdlijnen. Echter, sommige onderdelen zijn minder SMART, zeker in het sociaal domein. Plannen dienen specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden te zijn. Dan zijn plannen pas echt SMART. Veel van de plannen dienen nog nader uitgewerkt te worden. Daarom het verzoek aan het college om bij die uitwerking wel echt SMART te zijn. We vertrouwen erop dat u dit doet, maar we blijven controleren. Want vertrouwen is goed, maar controle is beter. We dienen zelf een viertal moties in. Te weten, onderzoek of de huisvesting van Wijkvereniging Drievliet 't Zand naar Sportcentrum Drievliet mogelijk is, ook omdat De Botter dan kan uitbreiden, dicht bij eigen locatie. Die motie spreekt voor zichzelf en is ook de wens van beide partijen. Uitbreiding van de vuurwerkvrije zones, zodat ook locaties waar dieren verblijven vuurwerkvrij worden. Proef met samenwonen van alleenstaande bijstandsgerechtigden. Dit is nu zo'n voorbeeld van een initiatief dat elders met succes en resultaat is

uitgevoerd en reeds in regulier beleid is omgezet. Het geeft deze inwoners namelijk de kans hun relatie uit te proberen, met behoud van uitkering. Dat gaat fraude tegen, zorgt voor minder belasting van de ambtenaren en tenslotte is het ook positief voor doorstroming op de woningmarkt. Alleen maar voordelen. De laatste motie gaat over het plaatsen van een openbaar invalidentoilet, toegankelijk invalidentoilet dat 24 uur per dag te gebruiken is. Ook hier zijn andere gemeenten ons reeds voorgegaan. Een toilet dat mensen met blaas- en darmproblemen uit huis kan krijgen en zorgt dat mensen die afhankelijk zijn van een rolstoel ook makkelijk kunnen toiletteren. Het toilet is zelfreinigend, hufterproof en de buitenzijde kan elk uiterlijk krijgen dat we wensen. Dat kan zowel gratis als kostendekkend worden gemaakt. Kortom, iets waar een gemeente die inclusie heel hoog in het vaandel heeft staan geen nee tegen zou mogen zeggen. Tevens dienen wij met een groot aantal overige fracties moties mede in, in het belang van Ridderkerk en Ridderkerkers nu en in de toekomst. Als laatste ga ik nog kort in op de beschouwingen van de overige partijen. Wij delen de mening van PvdA/GroenLinks dat er weer een miljoen uit de reserves wordt onttrokken om de begroting sluitend te maken. Wij zijn van mening dat dit niet de manier zou moeten zijn en vernemen graag van het college antwoord op onze vraag hierover. Fijn dat de SGP de betaalbaarheid van de energietransitie ook een belangrijk thema vindt. EvR gaf dat al bij de bespreking van de RES aan. Twee vragen aan het CDA. Hoe ziet het CDA de toekomst van onze financiën, wanneer telkens uit reserve wordt geput en feitelijk geen echt sluitende begroting is op basis van inkomsten? Die vraag stellen we overigens ook aan de VVD. CDA, er is toch al een verbinding tussen Ridderkerk en station Barendrecht, middels de bus 601? Wij delen uw mening dat organisaties als voedsel-, kleding- en fietsenbank gefaciliteerd dienen te worden, maar dan wel met openheid van zaken voor wat betreft hun financiën. VVD, staat u open voor waterstofgas, als keuze bij de transitie en verduurzaming? ChristenUnie, uw fractie had een sterke bijdrage. Positief kritisch en als nieuwe oppositiepartij vinden wij dat deze rol u heel goed past. Als laatste Burger op 1. Ook uw bijdrage vonden wij sterk. Net als u en anderen vinden wij ook dat het geluidsscherm in de Oosterpark gerealiseerd moet worden, dat de boomgaard moet blijven en de Erasmuslaan een ontsluitingsweg is, welke niet als 30 kilometerweg ingericht zou moeten worden. We juichen de pilot met waterstofgas ook toe. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot, Burger op 1, mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Voorzitter, collega's, luisteraars, ik hoop dat ik nog even uw aandacht vast kan houden. Er is immers al 48 minuten lang tegen u aan gepraat. Een illustere voorganger en voorbeeld voor mij, tevens naamgenoot, begon zijn bijdrage door eerst even te wachten en dan heel rustig en bedachtzaam te beginnen, voorzitter, dank u wel. Dan zit iedereen recht op en vol aandacht. Had ik die gave ook maar. Ik moet het hebben van inhoud. Hopelijk boeit dat voldoende voor de komende nog 5,5 minuut. We vinden het mooi wonen en fijn leven in Ridderkerk, maar het kan beter. Als je om je heen kijkt, dan zie je wat er nu allemaal aan negatieve ontwikkelingen over elkaar heen buitelt in de wereld, in rap tempo, bekruipt mij het gevoel te zeggen, het is mooi en fijn leven in Ridderkerk. Punt. Maar we zijn hier vandaag om de begroting te bespreken, onze visie te geven op het Collegeprogramma. Wij kunnen dat in vrijheid doen. Daarom ga ik toch maar over tot de orde van deze dag. Burger op 1 beperkt zich tot het Collegeprogramma. Dit zet immers de lijnen uit voor de komende vier jaar. De basis hiervoor is helaas weer een coalitieakkoord en geen raadsbreed akkoord. Hiervoor is nog steeds te weinig draagvlak in deze raad. Alles beschouwend moeten we verstandig omgaan met onze financiën. Er komt de komende jaren veel op ons af. Er zijn grote zorgen onder andere onder onze ondernemers. Vooral detailhandel en horeca, maar ook onze inwoners, onder andere zij die van een minimuminkomen moeten rondkomen. We weten dat ook in Ridderkerk kinderen zonder ontbijt naar school gaan. Wij doen vandaag een voorstel voor onderzoek voor alle basisschoolkinderen gratis ontbijt te geven. Dat zou kunnen in samenwerking met bedrijfsleven en ouders. Het CDA sprak daar ook over. Kinderen die afhankelijk zijn van doelgroepenvervoer worden nu niet altijd binnen de geldende normtijden opgehaald. Wij

vragen de gemeente in die gevallen taxikosten te vergoeden. Het gaat om een relatief kleine groep, die het moeilijk heeft als hun dagritme verstoord wordt. Er komt een nieuw burgerparticipatiebeleid. Daar behoort ook een nieuw convenant. Dit moet in goed overleg, met instemming van alle partijen, opgesteld worden. Dat hoort bij een convenant. Wat Burger op 1 betreft maatwerk voor elke wijk. Wij zijn trots op de eigenheid van onze wijk. Dat moeten we koesteren. Het vastgestelde inrichtingsplan Oosterpark wordt heroverwogen. Dat spreekt ons wel aan. Maar zet de plannen voor de geluidswal door. Veel inwoners hebben daar behoefte aan. De fietsstraat Oosterparkweg, waar velen dan weer tegen zijn, wordt daarentegen niet opnieuw bekeken. Laten we de discussie in de raad voeren, wat doorgaande wegen zijn. Dan als raad bepalen waar 30 en waar 50 kilometer? Maar ook waar auto-te-gast-weg en waar niet? Doe dat via een participatietraject. Dit raakt ons allen, aanwonenden en gebruikers. De oude huishoudschool zou mede door brede participatie bestemd worden voor maatschappelijke partners, een wijkgebouw en woningen. Nu moeten dat alleen woningen worden. Alle participatie ten spijt. De monumentenstatus dan, inclusief interieur en vleugelnootboom? Onze gemeentelijke monumentenlijst groeit. Dat is mooi. Maar welke bescherming geeft dit aan een pand en het pand en zijn omgeving? Open ruimte en groen worden bejubeld in onze Groenvisie. Prachtig om onze agrarische gronden zoveel als mogelijk agrarisch te houden en veel waarde te hechten aan onze cultuurgronden. Projectontwikkelaars en Grondwijzer doen er alles aan juist die gebieden vol te bouwen. Het is immers goedkope grond. Dit agrarisch houden kan alleen als dit college stevig de regie op ruimtelijke ontwikkeling neemt. De Geerpolder en de boomgaard Nieuw Reijerwaard zijn nu nog groen, maar ontwikkelingen liggen op de loer. Hou ook deze gebieden agrarisch. Dit college hecht toch aan industrieel en agrarisch erfgoed? Breng dat in de praktijk. Het is mooi dat dit college tegen de weg door de boomgaard is. Maak deze ook onmogelijk voor de toekomst. We hebben onze schaarse, groene ruimten heel hard nodig in ons geasfalteerde en versteende gebied. Groen is een levensbehoefte. Kies voor duurzaam bomenonderhoud. Snoeien in plaats van kappen. Hun waarde staat beschreven in de Groenvisie. Dit jaar kapt de gemeente minstens 188 volwassen bomen. Hoeveel zijn dat bij andere partijen? Dit past niet in de Groenvisie. In onze groene kraag hebben we prachtige natuurgebieden. Die wil je te voet of per fiets bezoeken. Wij vragen fietsbeugels op die plekken, waar deze nog ontbreken. We willen onze fietsen goed kunnen parkeren. Dan de BAR-ambtenaren. De BAR-ambtenarenorganisatie wordt ontbonden. Dit is een lastige operatie, waar ook inwoners zeker het nodige van zullen merken. Laten we met elkaar achter de Ridderkerkse organisatie gaan staan en compassie tonen als niet alles even vlot loopt. Medewerkers, dank voor de inzet rondom deze begroting. Succes en tot ziens in de Ridderkerkse organisatie. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan waren de algemene beschouwingen vanuit de raad. Mag ik u attenderen op het overzicht van de moties. Heeft u allemaal aangetroffen op uw desk. Dat is belangrijk, omdat je daar ook de nummering in kan zien. Dat is ook de volgorde die we vanavond aanhouden bij de stemmingen daarover. Voor de boekhouding is het belangrijk het overzicht bij de hand te houden.

b. 1^e termijn college van B&W

De voorzitter: Dan gaan we nu over naar de eerste termijn van het college. Dan heeft als eerste het woord de portefeuille financiën, wethouder Van der Duijn Schouten. Ga uw gang.

De heer Van der Duijn Schouten: Soms heb je een paar nodig, voordat je resultaat bereikt. Goed, voorzitter, geachte leden van de raad en geacht publiek, als college zijn we bijna zes maanden onderweg. Voor mij persoonlijk betekent dat, dat ik nu bijna zes maanden wethouder ben. Sommige raadsleden vinden het vandaag spannend, geldt niet alleen voor hen. Ondanks dat ik al een tijdje meeliep als raadslid, is mij de afgelopen maanden wel duidelijk geworden dat ik aan de voorkant weinig besef had waar ik aan begon. Ik kan u verklappen, het overtreft alle verwachtingen. De reeds ervaren wethouders, de directie en zeker onze

burgemeester hebben er, naast een hartelijk ontvangst, voor gezorgd dat er in korte tijd een team staat dat prettig samenwerkt en dat de eerste resultaten neerzet. Daarbij is de ambtelijke ondersteuning ronduit fantastisch. Alles wat ik daar meer van zeg, kan daar alleen maar afbreuk aan doen. Voorzitter, voordat ik op de inhoud van mijn portefeuille overga, wellicht goed om nog even te melden dat ik op de vragen, die in de algemene beschouwingen door sommige partijen zijn gesteld, vanmiddag in mijn tweede termijn hoop terug te komen. U hoeft nu nog niet bang te zijn dat ik ze vergeet. Het zijn financieel onzekere tijden, voor veel inwoners en ondernemers. Het is vandaag al een aantal keer genoemd. Wat dat aangaat, is er in een paar maanden tijd veel veranderd. Bij het opmaken van de Kadernota voor 2022, dat deden we in het voorjaar van '21, werd voor dit jaar nog gerekend op een inflatiepercentage van 1,5 procent. Bij het opstellen van de Kaderbrief voor volgend jaar, in het voorjaar van dit jaar, werd door het CPB nog gerekend op een inflatiepercentage van 2,2 procent. Dat zijn inmiddels percentages waar we alleen nog maar van kunnen dromen. Naast de prijsontwikkeling lijkt ook de situatie op de arbeidsmarkt voor veel ondernemers en instellingen steeds uitdagender te worden. Al deze ontwikkelingen hebben ook in sterke mate invloed op de financiële positie en de slagkracht van de gemeente. Bij het opstellen van de begroting heeft het college ervoor gekozen om te blijven rekenen met een inflatiepercentage van 2,2 procent, zoals opgenomen in de Kaderbrief. Dit is gedaan in het volle bewustzijn van het feit dat de feitelijke inflatie in 2022 veel hoger ligt en dat dit voor volgend jaar waarschijnlijk ook het geval zal zijn. Maar het bijkomende effect hiervan, is dat ook de belastingtarieven slechts met 2,2 procent stijgen. In tijden waarin de koopkracht voor velen achteruitgaat een welkome matiging van kosten voor inwoners en ondernemers. Mede met het oog daarop is ook nog eens kritisch gekeken naar de kostprijsopbouw van afvalstoffenheffing en rioolrecht en wordt door het college voorgesteld de kwijtschelding, die onverminderd van toepassing blijft, niet langer onderdeel te laten zijn van de kostprijs. Dat alles heeft geleid dat de ontwikkeling van de woonlasten in Ridderkerk ligt tussen de min en plus drie procent. Zoals u in het actuele overzicht van de woonlasten heeft kunnen zien. Uiteraard kan dit voor een individueel gezin anders zijn, zeker als er sprake is van een koopwoning met een WOZ-waarde die fors afwijkt van het gemiddelde. Maar dat doet niets af aan het overall beeld van een zeer beperkte stijging of zelfs daling van de woonlasten. Een beeld waar we als college in deze bijzondere tijden zeer content mee zijn. Tegelijkertijd is het ook goed hierbij op te merken dat we ook voor volgend jaar weer ons best zullen doen de stijging beperkt te houden, maar dat een ontwikkeling als nu gepresenteerd op dit moment voor volgend jaar zeker niet gegarandeerd kan worden. Bij dit alles is het college zich er terdege van bewust dat voor de gemeente de kosten volgend jaar fors sterker zullen stijgen dan de 2,2 procent, zoals in de begroting opgenomen. We zien die ontwikkeling ook dit jaar al, zoals u in de tweede Tussenrapportage heeft kunnen lezen. Om aan die ontwikkeling ook op financiële wijze het hoofd te kunnen bieden, is in het Collegeprogramma een post opgenomen van 3,5 miljoen voor kostenontwikkeling en 350.000 voor stijging van kapitaalslasten. Hiermee zou in 2023 circa 7 procent extra inflatie op kosten opgevangen moeten kunnen worden. Wellicht goed om hier nogmaals te melden dat deze budgetten zijn opgenomen in de niet in de programma's opgenomen baten en lasten. Dat is één programma. Ik kan er ook niks aan doen. In de huidige opzet van onze begroting betekent dat, dat aanwending in andere programma's uitsluitend mogelijk is binnen het budgetrecht van uw raad. Concreet zal dat betekenen dat we voor aanwending daarvan, waar het gaat om algemene prijsontwikkelingen, u zullen informeren middels de gebruikelijke Tussenrapportages. Dat we voor aanwending voor nieuw beleid of niet geplande investeringen eerst naar uw raad zullen komen met een voorstel en een verzoek om de benodigde financiële middelen. Afgelopen weken is een veelheid aan financiële stukken gepasseerd. Eerst de begroting voor volgend jaar, waaraan weleens de term beleidsarm is gehangen. Maar echt beleidsarm is hij natuurlijk niet. Er is in de begroting weliswaar geen nieuw beleid opgenomen, maar al het bestaande beleid is daar uiteraard mee niet overboord gezet. Tegelijk wel een begroting die met het oog op het op dat moment nog in ontwikkeling zijnde Collegeprogramma bij het verschijnen alweer gedeeltelijk achterhaald was, zeker waar het gaat om het financiële beeld. Na de begroting volgende een

tweede Tussenrapportage, een Collegeprogramma, met daaraan gekoppeld een begrotingswijziging en tenslotte nog een septembercirculaire voor dit jaar. Allemaal stukken met een stevige financiële impact. Dan is het uiteraard spannend hoe het financiële totaalbeeld er aan het eind van al die stukken uit komt te zien. Is er ruimte om de ambities te realiseren of moeten we een keuze maken? Begin oktober ontving u van het college een RIB, waarin het totaalbeeld wordt geschetst. Het college is blij dat onderaan de streep een sluitend meerjarenperspectief is tot en met 2025. Daarbij is het mooi meegenomen dat we, zoals het er nu naar uitziet, ook 2022 met een positief saldo zullen afsluiten, al is dat, gelet op de kostenontwikkeling en het feit dat de tweede Tussenrapportage een meetmoment is tot en met augustus van dit jaar, nog geenszins zeker. Zoals u uit het integrale financiële beeld heeft kunnen opmaken, is het begrotingsjaar 2026 nog verre van sluitend. Het Rijk is voornemens de financieringssysteem voor gemeenten op een aantal punten te wijzigen, vanaf 2026, we noemen dat tegenwoordig al het ravijnjaar, met substantieel nadelige financiële gevolgen voor alle gemeenten in Nederland. Het feit dat deze problematiek alle gemeenten raakt en ook bij Rijk en provincie bekend is, maakt dat het college op dit moment nog geen maatregelen voorstelt om ook voor 2026 tot een sluitend perspectief te komen. Als het beeld voor dat jaar de komende jaren niet wijzigt, zal later deze raadsperiode nog wel maatregelen nodig zijn om onze begroting structureel sluitend te houden. Voor nu willen wij daar nog geen beleid voor afschalen. Voorzitter, politiek is afwegen van alle en soms ook tegenstrijdige belangen en keuzes. Met de durf om zo nodig ook nee te zeggen. Het beleidsveld van de ruimtelijke ordening is bij uitstek het domein van belangenafwegingen. Ruimte is schaars, wordt steeds schaarser, zeker in onze stedelijke omgeving. Dat vraagt iedere keer weer een belangenafweging tussen groen, blauw en rood. Dan dient zich met name bij rood nog eens de vraag aan, voor wie, hoe hoog, hoe massief, waar, et cetera. Bij al die belangenafwegingen zie je dat belanghebbenden zich of gefaciliteerd of gedupeerd voelen. Ook hier gaat het weer om het vinden van de juiste balans, om een brede belangenafweging, om het maken van keuzes en niet in de laatste plaats om een heldere uitleg over de gemaakte keuzes. Qua woningen wordt er in Ridderkerk stevig aan de weg getimmerd. Naar verwachting zullen er volgend jaar zo'n driehonderd nieuwe woningen worden opgeleverd. Dan kunt u denken aan onder andere Waterrijk in 't Zand, twee complexen in Driehoek 't Zand, de Rembrandtweg, de Stadhouderslaan, het project aan de Lagendijk-Rijksstaatweg en aan de Pruimendijk. Desondanks blijft de druk op de woningmarkt onverminderd hoog. Alleen al voor de 76 woningen die worden gerealiseerd binnen de Landerij van Rijsoord, waren er begin van deze week bijna 1.000 gegadigden. 1.000 gegadigden voor 76 woningen. Betekent dat er ruim 900 mensen teleurgesteld gaan worden. Daarbij is de versnelling van de bouwambitie niet eenvoudig wegens tal van knelpunten die zich aandienen. Zoals eerder aangegeven, is de ruimte voor uitbreiding schaars en inbreiding brengt de nodige vraagstukken met zich mee. Niet voor niets staan voor deze periode een verkeersonderzoek voor Bolnes en Uitvoeringsnota mobiliteit Slikkerveer en de Nota Parkeernormen op de agenda. Allemaal zaken die onlosmakelijk verbonden zijn aan het realiseren van extra woningen op inbreidingslocaties in Bolnes en Slikkerveer. Bij de herontwikkeling van gestapelde woningen, zoals bijvoorbeeld aan de Koninginneweg, staan we positief tegenover woningbouw tot maximaal zes lagen. Deze zin uit het coalitieakkoord heeft tot de nodige vragen geleid. Waar wel? Waar niet? Kan er nu nergens meer hoger dan zes worden gebouwd? Allemaal begrijpelijke vragen die ook om een helder antwoord vragen. Daarom wordt gewerkt aan een visie op hoogte, waarmee inzichtelijk wordt gemaakt waar welke bouwhoogte passend is. Daarbij zullen er ook in Ridderkerk plaatsen blijven waar hoger dan zes bouwlagen mogelijk is c.q. wenselijk. Als antwoord op de vraag, welke locaties dat precies zijn, wil ik u vragen nog even geduld te hebben tot onze visie is uitgewerkt. Als college willen we er werk van maken dat woningen in Ridderkerk maximaal worden toegewezen aan Ridderkerkse inwoners. Daartoe voeren we overleg met Wooncompas, voeren we een actieve lobby richting het Rijk en gaan we in gesprek met ontwikkelaars. Met name het gesprek met de ontwikkelaars geeft snel mooie resultaten, zoals we nu zien op diverse projecten in 't Zand, de Rembrandtweg en ook aan de Lagendijk, de Landerij van Rijsoord idem dito. Een substantieel deel van de woningen die beschikbaar zijn voor

Ridderkerkers. Dat ontwikkelaars hier ook graag aan meewerken door aan aspecten als woonachtig in Ridderkerk en lokale binding met Ridderkerk substantieel mee te laten wegen in de puntentoekenning. Uiteraard gunnen we inwoners van buiten natuurlijk ook een plekje hier. Voor hen is het feitelijk twee keer winst. Eén, ze zijn erin geslaagd om een mooie woning te bemachtigen. Twee, ze mogen in het prachtige Ridderkerk komen wonen. Daarnaast willen we snel werk maken van tijdelijke woonvoorzieningen op een daarvoor geschikte locatie. Dit biedt mogelijkheden voor Wooncompas bij hun herontwikkelingen en mogelijkheden om arbeidsmigranten van de noodzakelijke goede huisvesting te voorzien, zonder dat dit ten koste gaat van onze reguliere woonvoorraad. Ridderkerk participeert actief in Greenport West-Holland en de MRDH. Daar kijken we naast het belang van de regio ook nadrukkelijk naar de belangen van Ridderkerk binnen deze regio. In de pijler voor het economisch vestigingsklimaat van de MRDH is recent 940.000 euro subsidie toegekend voor een drietal projecten binnen Dutch Fresh Port. Geld voor digitalisering van de MobilityHUB, voor een campus verslogistiek en voor het project Dutch Fresh Port Werkt. Allemaal mooie projecten, die bijdragen aan bereikbaarheid en mobiliteit, aan opleiding en ontwikkeling en aan medewerkers met de juiste vaardigheden voor de bedrijven binnen de Dutch Fresh Port. Tenslotte, voorzitter, met voorliggende begroting en Collegeprogramma liggen er een aantal onderwerpen die voor komend jaar en de jaren daarna om uitwerking vragen. Onderwerpen waarop andere college ongetwijfeld nog terug zullen komen. Tegelijkertijd onderwerpen die we hopen te verwezenlijken in de bijzondere tijd waarin wij leven, zoals door diverse partijen in hun algemene beschouwingen ook verwoord. Niet voor niets komt het woord crisis in de 7 algemene beschouwingen die wij ontvingen maar liefst 36 keer voor. In die omstandigheden willen wij samen met uw raad, met inwoners, met partners, ondernemers en niet in de laatste plaats met onze ambtelijke organisatie vol overgave blijven werken aan een toekomstbestendig Ridderkerk. Daarbij sluit ik graag af met de wens en de bede dat Gods zegen op onze arbeid mag rusten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel. Voorzitter, vandaag krijgt de Begrotingsraad een nog bijzondere betekenis. Naast de algemene beschouwingen van de gemeenteraad en het college, de tweede Tussenrapportage 2022 en de Programmabegroting 2023 staan vandaag het Collegeprogramma 2022-2026, Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk, en de financiële gevolgen daarvan op de agenda. Laat ik beginnen om namens het gemeentebestuur van Ridderkerk onze grootste waardering uit te spreken voor alle medewerkers van de BAR-organisatie. De totstandkoming van alle stukken die wij vandaag en deze raadsperiode zullen bespreken, de snelle beantwoording op de vele vragen die gesteld zijn en bovendien de dienstbaarheid aan onze inwoners en ondernemers komen van hun hand. Dat verdient een groot applaus. Diezelfde medewerkers gaan momenteel door een turbulente periode. De colleges van de drie deelnemende gemeenten van de GR BAR-organisatie hebben besluiten genomen over de toekomst van de BAR-organisatie. De bedrijfsvoeringstaken blijven we gezamenlijk doen, maar een groot gedeelte van de beleids- en uitvoeringstaken gaan terug naar de individuele gemeenten. Zo een dergelijke ontvlechting neemt gevoelens en emoties met zich mee bij de medewerkers van de BAR-organisatie. Dat is logisch en daar dienen we als gemeentebestuur rekening mee te houden. We zullen zorgdragen voor een ordentelijk proces die recht doet aan de belangen van de medewerkers. Daarnaast is het van groot belang dat de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers tijdens het hele proces door blijven gaan en verbeterd worden. Zo wordt begin volgend jaar de website vernieuwd, worden de processen geoptimaliseerd en willen we dat er binnen twee werkdagen een eerste reactie komt op vragen, klachten, aanvragen en meldingen. Laat ik helder zijn, we waarderen onze medewerkers en we hebben iedere medewerker nu en straks keihard nodig om alle taken van de gemeente uit te kunnen voeren. Voorzitter, ons Collegeprogramma is een vertaling van de door Partij 18PLUS, SGP, CDA en VVD gesloten coalitieakkoord en heeft 252 concrete uitvoeringspunten. Het is inmiddels het tweede

Collegeprogramma waar ik aan de start heb mogen staan om vorm te geven. Zo een schitterend document maak je uiteraard niet in je eentje. Dat is een teamprestatie van het college en de ambtelijke ondersteuning. Een speciaal woord van dank aan het kernteam dat hieraan heeft meegewerkt. Soms tot in de late uurtjes, onder het genot van een vette pizza. Dat het mijn tweede Collegeprogramma is, betekent dat ik al ruim vier jaar dit mooie ambt van wethouder uit mag voeren. Ik kan u vertellen dat er niets leuker is dan om iedere dag met een lach op je gezicht naar je werk te gaan en te werken aan een mooier Ridderkerk. Een groot onderdeel wat het werk zo leuk maakt, is het team waar je mee samenwerkt. Dit college is nog geen half jaar onderweg, toch voelt het al alsof we al jaren samenwerken en dan in de positieve zin van het woord. We zijn vertrouwd en bekend met elkaar. Daar dank ik u voor, voorzitter. Net als in de vorige periode heeft u ook deze collegeperiode ervoor gezorgd dat het college er als een team staat. Ik hoop dat uw opvolger daar uw werk in voortzet. Voorzitter, in 2020 is de wereld terechtgekomen in een crisis die zijn omvang niet kende. Maatregelen, zoals het sluiten van horeca, winkels en sportverenigingen, tot het instellen van een heuse avondklok. Maatregelen om de volksgezondheid te beschermen. De gemeente Ridderkerk heeft laten zien een dergelijke crisis het hoofd te kunnen bieden, door het ondersteunen van onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke instellingen met gerichte, lokale maatregelen. Nu, twee jaar later, ook al is corona nog steeds onder ons, zijn we terug naar normaal. Maar, voorzitter, we zijn de ene crisis nog niet uit of de volgende crisissen staan alweer voor de deur. Naast de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne, die in Nederland zorgdraagt voor de grondstoffen-, materialen- en de energiecrisis, hebben we ook te maken met de vluchtelingencrisis, de huizen crisis, de stikstofcrisis en de arbeidsmarktcrisis. Mijnheer Van der Duijn Schouten, ik doe er nog een schepje bovenop. De crisissen raken veel van mijn portefeuilles. Ondanks dat de economische ontwikkelingen goed gaan in Ridderkerk in veel sectoren, hebben ook onze ondernemers te maken met torenhoge energierekeningen, stijgende grondstofprijzen en een tekort aan personeel. Veel sectoren zijn de klap van de coronacrisis nog aan het verwerken. Vanuit het team economie zullen we nog meer gaan inzetten op het ondersteunen en informeren van onze ondernemers en blijven we werken aan een optimaal vestigingsklimaat voor bedrijven in Ridderkerk. Dat doen we de komende collegeperiode onder andere door het versterken van het AGF-cluster, het financieel ondersteunen van de bedrijfsinvesteringszones en het organiseren van meerdere ondernemersbijeenkomsten. Binnen mijn portefeuille maatschappelijk vastgoed zijn er eveneens zorgen over stijgende energieprijzen en stijgende bouw- en materiaalkosten. De aanbestedingen van het kunstgrasveld voor een Ridderkerkse voetbalvereniging valt zomaar ineens ruim 90.000 euro duurder uit. Veel verenigingen hebben te kampen met energiekosten die ze niet kunnen dragen. De vorige maand door de gemeenteraad aangenomen motie van Leefbaar Ridderkerk zal zeker de nodige lucht geven. Maar niet alleen onze verenigingen hebben te maken met de torenhoge energiekosten, ook ons eigen dochterbedrijf Sport Service Ridderkerk kampt met torenhoge energiekosten. Voor volgend jaar stijgen de kosten met een gigantisch bedrag van 1,2 miljoen euro. In december zal de gemeenteraad moeten besluiten om dat geld beschikbaar te stellen. Het alternatief is sluiting van het zwembad en de sporthal, met alle gevolgen voor zwem- en gymlessen. Onze hoop is gericht op de Rijksoverheid, die hopelijk met een soortgelijke regeling komt voor ijs- en zwembaden als tijdens de coronacrisis. Noem het voortschrijdend inzicht, maar het belang van het onderzoek naar de toekomst van De Fakkkel wordt alleen maar groter. Voorzitter, er is een crisis die ik nog niet heb genoemd. Een waar we al decennia inzitten en waar de noodzaak om daar oplossingen voor te dragen met de dag groter worden. De klimaatcrisis. Afgelopen week genoot ik van een heerlijke vakantie met mijn kinderen in Duitsland. Mooie bergen, met een schitterend tafereel van herfstkleuren. Eind oktober mag je ook wel mooie herfstkleuren verwachten. Maar dat je dan lekker in je korte broek en in je T-shirt door de bergen kan lopen, met temperaturen van boven de 20 graden, is niet zoals het zou moeten horen. De aarde warmt op en de zeespiegel stijgt. Dat laatste is best beangstigend, als je weet dat Ridderkerk een paar meter onder het zeeniveau ligt. De klimaatdoelen zijn helder. De uitstoot van broeikasgassen moet omlaag. Als inwoners kunnen we zeker ons steentje bijdragen, door bijvoorbeeld te

kiezen voor vakantie dicht bij huis of door seizoensgebonden gerechten te eten. Daarnaast moeten we af van fossiele brandstoffen om ons huis te verwarmen en om ons te verplaatsen. Het verduurzamen van onze woning door isolatie en het toepassen van alternatieve warmtebronnen is een kostbare opgave. Gelukkig treffen zowel de Rijksoverheid als de gemeente Ridderkerk maatregelen die het interessant maken voor inwoners om het huis te verduurzamen. Voor de inwoners die niet kunnen of willen lenen of zelf niet vermogend genoeg zijn om deze maatregelen te kunnen treffen, voeren we de gemeentelijke verduurzamingsregeling in. In Ridderkerk zit er een grote beleidswijziging aan te komen. Dat betreft de aansluiting op een regionaal warmtenet. Deels noodgedwongen door de keuze van Rotterdam om het warmtenet richting het noorden, en voorlopig niet richting het oosten, uit te breiden. Maar ook gegeven de onzekerheid van constante levering van warmte in de toekomst. Alternatieven, zoals all electric en aquathermie worden nu nader onderzocht. Naast de stappen die we kunnen zetten in het verduurzamen van ons huis, is er ook veel winst te behalen in het verduurzamen van ons leven. Termen als consuminderen, ontspullen en circulariteit spelen daar een grote rol in. Moeten we voor iedere gelegenheid een ander paar schoenen hebben? Is die hoekbank van vijf jaar oud echt aan vervanging toe of kan hij nog vijf jaar mee? Hebben we echt een tweede auto nodig? Zomaar wat vragen die we onszelf kunnen stellen, waar de antwoorden kunnen leiden tot een duurzamer leven. Dat de aarde niet onuitputtelijk is, als het om grondstoffen gaat, is inmiddels wel duidelijk. Het is daarom van belang dat we zoveel mogelijk grondstoffen hergebruiken. We moeten naar een generatie waar we niet meer spreken van het aanbieden van afval, maar van het aanbieden van grondstoffen. In Ridderkerk hebben we bij zowel hoogbouw als bij laagbouw voorzieningen getroffen, zodat inwoners veel gebruikte grondstoffen gescheiden kunnen aanbieden, wat het hergebruik ten goede komt. We zijn met een scheidingspercentage van bijna zeventig procent op de goede weg, maar er is nog veel te winnen. Sorteeraanlyses, die in het voorjaar van 2020 zijn uitgevoerd, laten zien dat ruim een kwart van het aangeboden restafval nog bestaat uit gft. Dan met name keukenafval. Dat is ook nog eens een natte fractie, die de overige grondstoffen nadelig kunnen beïnvloeden. Maar ook textiel, glas en elektrische apparaten vormen samen nog een aanzienlijk deel van ons restafval. Allemaal grondstoffen die prima hergebruikt kunnen worden, mits ze op de juiste manier worden aangeboden. De komende maanden zullen we extra inzetten op het informeren van onze inwoners, over het belang van goed scheiden van grondstoffen. Voorzitter, een geheel nieuwe portefeuille deze collegeperiode is die van boa's en buurtpreventie. In het coalitieakkoord is overeengekomen dat een boa per wijk komt. Concreet betekent dat twee extra fulltime formatieplaatsen die gevuld moeten worden. Daar willen we zo snel mogelijk vacatures voor uit gaan zetten. Naast dat we extra boa's aan zullen trekken, werken we ook aan het verbeteren van de zichtbaarheid van de boa's en de uitrusting van de boa's. Zo zullen wij er zorg voor dragen dat de boa's worden uitgerust met een bodycam en handboeien. Naast onze politieagenten en boa's hebben we in Ridderkerk ook meerdere buurtpreventieorganisaties. Hoe mooi is het dat wijkbewoners vrijwillig de buurt veiliger willen maken? Deze buurtpreventieorganisaties willen we vanuit de gemeente nog beter ondersteunen en in hun kracht zetten. Dat allemaal voor een veiliger Ridderkerk. Aan uitdagingen de komende collegeperiode geen gebrek, voorzitter. Ik kijk er dan ook naar uit om aan de slag te gaan met het uitwerken van het Collegeprogramma, samen met mijn collega's, de gemeenteraad, de ambtelijke organisatie en uiteraard onze inwoners en ondernemers. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Meij.

De heer Meij: Voorzitter, eigenlijk had ik ook willen zeggen, lieve Anny, beste raadsleden, ik wil mijn eerste termijn beginnen met een dankwoord uit te spreken, het is al vaker gedaan, voor alle ambtenaren binnen de BAR-organisatie en bij de Ridderkerkse afdeling bestuursondersteuning. Ik ben als wethouder de afgelopen 4,5 jaar uitstekend ondersteund en geadviseerd door deze zeer betrokken en loyale ambtenaren. Ridderkerk had

er zonder hen niet zo goed voorgestaan als nu het geval is. Het volgende zinnetje kan ik volgens mij niet goed lezen, voorzitter, sorry. In het vorige college zijn er voor mijn portefeuille veel belangrijke visies vastgesteld. De Groenvisie, het Mobiliteitsplan, HOV Rotterdam-Dordrecht en de Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid. In deze collegeperiode zal het accent nu voornamelijk liggen op de uitvoering van al die plannen. Er is een uitzondering, nog een visieplan. In januari zal het rapport Werken vanuit ecologie aan uw raad worden aangeboden. Het rapport geeft invulling aan de ambities uit de in 2020 vastgesteld Groenvisie Groen is onze toekomst. In het nieuwe rapport kijken we naar de buitenruimte, door de ogen van een zestal diersoorten die in Ridderkerk leven. Wat heeft de egel, de weidehommel, de zanglijster, de laatvlieger, de snoek en de glassnijder nodig om te overleven? Op welke manier kunnen groen en water daaraan bijdragen? Hoe richt je de openbare ruimte in en hoe passen we het hier aan? Dit rapport geeft straks antwoord op al deze vragen. Dan iets over de natuur. Het zal duidelijk zijn dat we niet met de aarde en de natuur kunnen blijven omgaan alsof wij de laatste zijn en alles mogen opmaken. We moeten zorgen dat we de aarde zo doorgeven dat hij leefbaar blijft voor onze kinderen en kleinkinderen. De mens kan niet overleven zonder de natuur. Maar omgekeerd, de natuur kan heel goed zonder de mens. Omwille van de natuur moeten we niet aarzelen om duidelijke keuzes te maken om het daarom op de lange termijn te kunnen beschermen. Werken vanuit ecologie geeft daar een eerste handreiking voor. Gelukkig wordt het belang van een groene omgeving steeds meer ingezien. Als we het over groen hebben, is biodiversiteit daar een essentieel onderdeel van. Een grote biodiversiteit in de gemeente betekent in het algemeen dat het goed gaat met het groen. Over het Groenfonds zijn enkele vragen gesteld in de AB's. In het Uitvoeringsprogramma 2020-2024 van de Groenvisie staan 27 acties benoemd. De actie kap leidt bomen en compensatie bomen, inclusief aanpassing APV, is in voorbereiding en zal in het derde kwartaal van 2023 aan u worden voorgelegd. Onderdeel daarvan is het zogenaamde Bomenfonds, indien herplant niet mogelijk is. Onderdeel van het onderzoek is of herplant van struiken en heesters als compensatie voor bomen aanvaardbaar is als herplant van een boom op die plek en ook elders niet mogelijk is. Ook bij de succesvolle gratis bomenactie, ook weer nu al succesvol, maar ook voor komend jaar, overwegen we om heesters en struiken toe te voegen aan het assortiment waaruit inwoners kunnen kiezen. Ook inwoners met alleen een balkon moeten mee kunnen doen. Dan iets over zwerfafval. Uit de monitoringsgegevens blijkt dat de beeldkwaliteit van het zwerfafval tussen 2019 en 2021 is verbeterd. Het zwerfafval wordt gemonitord in beplanting, op gras en op verharding. In 2022 is wel, ten opzichte van de jaren daarvoor, het zwerfafval op verharding licht gestegen. Uit de analyse blijkt dat het aantal meldingen over specifiek zwerfafval daalt, maar het aantal meldingen over grof huisvuil toeneemt. Van december 2021 tot en met december 2022 bestaat het grootste aantal meldingen per maand uit meldingen van vrijwilligers, die een volle vuilniszak aanmelden om op te halen. Dit als resultaat van de inmiddels circa 1.400 zwerfafvalpakketten die vanaf eind 2019 zijn uitgedeeld aan particulieren, verenigingen, scholen en bedrijven. Wij zijn heel blij met de grote inzet van al die vrijwilligers in het schoonhouden van onze openbare ruimte. Dan een aantal zinnen over mobiliteit. We blijven inzetten op hoogwaardig openbaar vervoer per bus en bevorderen een bredere inzet van onze buurtbussen. Als gevolg van corona zitten er nu minder reizigers in het ov. Dat zorgt voor dalende inkomsten en helaas tot bezuiniging in de lijnvoering. Er komen voorlopig geen nieuwe voorstellen voor aanvullende bezuinigingsvoorstellen, ondanks het gegeven dat het nog zeer onzeker is over de mate waarin het reizigersherstel zal plaatsvinden. Uiterlijk zal op 1 april 2023 worden bezien of de reizigersaantallen aanleiding geven tot nieuwe besluitvorming over ov en corona. Dat maakt ons ov in Ridderkerk toch wel kwetsbaar. HOV kan Ridderkerk daarom helpen om toch een robuust ov-netwerk in stand te houden, met een sterk ov-product, namelijk het R-net. We hebben echt geen alternatief. Ook over de stand van zaken van HOV ontvangt de raad binnenkort een raadsinformatiebrief. Geldt overigens ook voor het zwerfafval, wat ik net noemde. Dan iets over de buurtbus. Daar zijn positieve dingen over te melden gelukkig. De buurtbus wordt gelukkig steeds populairder. Er zitten nu meer reizigers in de buurtbus dan voor corona. Maandelijks worden er meer dan 2.500 reizigers vervoerd. Vooral de 608, dat zijn zo'n 1.000 reizigers per maand, en de 609, dan

praat je over 950 reizigers, zijn populair. Ook steeds meer jongeren maken gebruik van de buurtbus. Dat is ook fijn. We onderzoeken de mogelijkheid om via een amendement op de Kadernota Openbaar Vervoer van de MRDH de buurtbus in de concessie van de RET op te nemen. Het heeft daarmee te maken dat die buurtbussen worden geleased en dat de MRDH het eigenlijk dan toch zonde van het geld vindt dat je ... Die worden natuurlijk per drie jaar weer vervangen. Dat je allemaal dure apparaten van een goede incheck, uitcheck, maar ook een portofoon, allemaal mobiele zaken, dat ga je niet voor drie jaar steeds vervangen. Dan is het belangrijk dat het in de concessie komt. Er zijn ook ... Connexxion bijvoorbeeld, die van Barendrecht naar Goeree-Overflakkee rijdt, die rijden wel binnen de concessie. Dan krijg je gewoon meer apparatuur, omdat die bussen ook gewoon langer mee kunnen. We hopen de MRDH te kunnen overtuigen, maar dan heb je natuurlijk wel van de 23 gemeenten een meerderheid nodig die dat amendement gaan steunen, dat de buurtbus onderdeel wordt van het ov. Want nu beschouwt het MRDH de buurtbus niet als ov. Voor fietsers en voetgangers willen we ook in deze collegeperiode meer ruimte maken. Ontbrekende schakels in het fiets- en wandelpadennetwerk en tweerichtingsfietspaden worden zoveel als mogelijk aangelegd om het fietsgebruik ook voor de middellange afstanden zo comfortabel mogelijk te maken. Er staan mooie projecten op stapel. Te veel om hier te noemen. Bij de Metropolitane Fietsroute Rotterdam-Dordrecht is de verkenning gestart. Er wordt nu gewerkt aan een voorkeurstracé vanuit Dordrecht Centrum, via Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk, richting Rotterdam, over de Brienoord. Als het voorkeurstracé en het kostenplaatje bekend is, zal er aan het college en uiteraard aan de raad een go of no-go gevraagd worden. Dan de discussie 30 kilometer, tenzij. Er is ook net in de AB's een aantal dingen over gezegd. Mevrouw Van Vliet, mevrouw Van Nes heeft daar ook net dingen over gezegd. Er wordt helaas nog steeds te hard gereden in de bebouwde kom. Dan gaat het met name om woon- en verblijfgebieden. Wij vinden het belangrijk dat kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals fietsers en voetgangers, zich hier veilig kunnen verplaatsen. Hoe lager de snelheid, hoe korter de remweg, hoe lager de impact bij een ongeluk. We zijn bezig, dat weet u, om een aantal 50 kilometerwegen in te richten als een 30 kilometerzone. Dit is geen Ridderkerkse oprisping en ook geen hobby van deze wethouder. De Tweede Kamer wil dat uiterlijk in 2030 de maximumsnelheid van 30 kilometer per uur gaat gelden in de hele bebouwde kom. Uit onderzoek blijkt, dat weet u, dat bij een snelheid van 30 kilometer per uur de kans op dodelijke ongevallen een stuk kleiner is. Sneller rijden moet echt worden ontmoedigd. Sinds de jaren 50 is de algemene maximumsnelheid 50 kilometer, tenzij anders aangegeven. Maar dan moet er wel gezorgd worden voor een fysieke scheiding van kwetsbare verkeersdeelnemers en gemotoriseerd verkeer. Dat is helaas vaak niet het geval, ook niet in Ridderkerk. Voor wegen waar voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer mengen, is een switch naar een maximumsnelheid van 30 kilometer echt gewenst. Ook al hebben, daar heb jullie ook natuurlijk wel gelijk in, sommige wegen een gebiedsontsluitende functie. Daarom moeten we goed blijven monitoren wat er daadwerkelijk gebeurt als je een 30 kilometerweg inricht. Wat doet snelheidsverlaging op de capaciteit van je netwerk? Hoe hard wordt er dan toch nog gereden? Veel data moeten dat straks ook inzichtelijk maken. Maar net zo belangrijk voor het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers is het aanpakken van het door de inwoners ervaren onveilige plekken. In de Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid staan twintig plekken benoemd die we de komende vier jaar verkeersveiliger gaan inrichten. Daar zijn we hard mee bezig. Daarnaast staan veilige verkeersoversteekplaatsen en uniforme schoolzones bovenaan ons prioriteitenlijstje. Want het zijn juist die kwetsbare verkeersdeelnemers, fietsers en voetgangers, die steeds meer betrokken raken bij dodelijke verkeersongelukken. Dan een ander mooie portefeuille, cultureel erfgoed. Cultureel erfgoed is belangrijk om het Ridderkerk van nu beter te begrijpen. Het is het fundament van onze samenleving. Door sloop en verandering verdwijnt onze dorpsidentiteit snel uit het Ridderkerkse straatbeeld. Dit geeft met name bij oudere Ridderkerkers een gevoel van verlies. Ik kan me nog herinneren toen we die discussie, denk ik, een maand geleden hadden over de schoolmeesterswoning. Ik had het thuis verteld, toen mijn kinderen thuis waren. Toen zeiden ze, papa, maar waarom vind je dat belangrijk? Omdat u oud bent. Zo had ik er nog niet

naar gekeken, maar blijkbaar hebben oudere mensen daar misschien ook inderdaad wat meer gevoel bij dan jonge mensen. Maar we hebben de cultuur geërfd van onze ouders en te leen van de mensen die na ons komen. We willen ons als college daarom ook in deze collegeperiode inzetten om ons Ridderkerks erfgoed, ik zeg wel tussen haakjes waar mogelijk, het kan lang niet altijd, voor de toekomst veilig te stellen. We starten een onderzoek naar industrieel en agrarisch erfgoed. We stellen een Dijkenvisie op. De afronding van de Kerkvisie is gepland voor april 2023. Ik wil nog een gebouw noemen die we graag als gemeentelijk monument willen aanwijzen. Loods Y6 op het voormalige terrein van Smit Slikkerveer. Loods Y6 kan een plaats van herinnering worden als enig overbleven loods van het elektrotechnische bedrijf Smit Slikkerveer. U kent de geschiedenis. Niet alleen een Ridderkerks belangrijk bedrijf, niet alleen voor Nederland, maar eigenlijk toen, in het begin van de vorige eeuw, een toonaangevend bedrijf op dat gebied van elektrotechniek en innovatie. Er is natuurlijk al veel gesloopt. Bijna alles is gesloopt. Er staat nog een loods. Die zouden we heel graag willen aanwijzen. De waarde van de loods ligt in het verhaal, dat kan je natuurlijk heel mooi vertellen wat er allemaal gebeurd is, de ligging aan het water en de industriële architectuur. Het geplande nieuwe recreatieve wandelpad kan erlangs of erdoor. Ik ga afronden, voorzitter. Ik hoop op een inspirerende en constructieve samenwerking met de raad en wens iedereen Gods zegen toe. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Piena.

De heer Piena: Dank u wel, voorzitter. Bijna zes maanden ben ik nu wethouder in deze mooie gemeente. Die maanden zijn voorbij gevlogen. Een gewenste tsunami aan informatie met betrekking tot het sociaal domein heb ik tot mij mogen nemen. Langzaam begin ik ook mijn weg in de gemeentelijke organisatie en in de besturen van de gemeenschappelijke organisaties te vinden. Met dank aan onder andere de ambtenaren die mij met veel geduld en kennis van zaken hebben ondersteund en op de diverse overleggen hebben voorbereid. Door de ervaring in de afgelopen maanden is mijn drijfveer om een positieve bijdrage aan de Ridderkerkse samenleving te leveren alleen maar toegenomen. De onderwerpen die tot mijn takenpakket behoren, raken tenslotte elke inwoner. Het is mooi om te zien dat veel zaken in Ridderkerk al goed geregeld zijn, maar er blijven nog voldoende uitdagingen over. Daarbij ben ik me er echter wel van bewust dat een gemeente niet alle problemen kan oplossen. Corona laat nog steeds sporen na. De oorlog tussen Rusland en Oekraïne zorgt voor zeer hoge energiekosten en inflatie. Ondanks de maatregelen die de Rijksoverheid heeft genomen, hebben veel huishoudens de financiële broekriem al stevig moeten aanhalen. In Ridderkerk zien we in de eerste negen maanden van 2022 ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar een toename van ongeveer zestig aanvragen voor schuldhulpverlening. We maken ons daar grote zorgen om. Vanuit de gemeente kunnen we op bepaalde vlakken ondersteuning bieden. Maar inkomensbeleid is toch echt een taak van de Rijksoverheid. De komende weken zullen we echter via de diverse communicatiekanalen de aandacht vestigen op al onze minimaregelingen. De energietoeslag proberen we zo snel als mogelijk aan de rechthebbenden uit te betalen. Naast de huidige mogelijkheden voor ondersteuning bekijken we of er tijdelijk een extra fysiek informatiepunt geopend kan worden, waar inwoners met onder andere hun vragen over hun financiële situatie terecht kunnen. Uiteraard blijven we ook de mensen voor ondersteuning benaderen die betalingsachterstanden hebben en door de vroegsignalering bij ons kenbaar geworden zijn. Het opkopen van schulden van jongeren zal binnenkort ook mogelijk zijn. Er worden op dit moment afspraken gemaakt met de Kredietbank Nederland om deze dienstverlening op een goede manier van start te kunnen laten gaan. Met veel van de Ridderkerkse jongeren gaat het goed, maar er zijn ook jongeren die hulp nodig hebben. De gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond koopt voor Ridderkerk de specialistische hulp in. In 2021 liepen de wachttijden in onze regio voor deze hulpvragen op tot niet gewenste hoogtes. Er is toen een project Aanpak wachttijden in het leven geroepen om dit tij te keren. Het is goed om te kunnen constateren dat de wachttijden op dit moment bijna weer op het niveau van de landelijke afspraak voor jeugd GGZ-hulp zit. GGZ-

hulp, voor de mensen die er niet in thuis zijn, geestelijke gezondheidszorg. Een deel van de jeugdzorg wordt voor komend jaar niet meer regionaal ingekocht, maar lokaal. Dit is het gevolg van de Regiovisie Nabij en Passend, die als uitgangspunt heeft dat jeugdigen meer dan voorheen hulp in eigen omgeving gaan ontvangen. Het resultaat moet zijn dat meer kinderen kansrijk, gezond en veilig opgroeien door minder hulp, lichtere hulp en beheersing van de kosten. De aanbesteding voor de lokale inkoop is inmiddels afgerond. Nog deze maand, maar uiterlijk begin volgende maand, verwacht ik de raad hierover met een raadsinformatiebrief nader te kunnen informeren. Landelijk wordt er op dit moment gewerkt aan de zogenaamde Hervormingsagenda Jeugd. Deze Hervormingsagenda Jeugd heeft eveneens tot doel te zorgen voor een verbetering van de hulpverlening en een financieel beheersbaar en duurzaam jeugdstelsel. Voorzitter, in de afgelopen jaren is het aantal Ridderkerkers dat een beroep moet doen op de bijstand, ondanks de vele inspanningen, nauwelijks gewijzigd. Het college is van mening dat het voor iedereen, voor zijn eigenwaarde en welzijn, goed is om betaald werk te hebben. Daarom blijven we inzetten om het aantal mensen in de bijstand te verkleinen. We gaan verder met het matchingsprogramma, HalloWerk. Tevens hebben we de overeenkomst Baanbrekend met Randstad verlengd. Op basis van deze overeenkomst worden nu niet alleen mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt ondersteund bij het vinden van een baan, maar de ondersteuning is uitgebreid voor mensen die een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. De komende tijd gaan wij onderzoeken of het mogelijk is een leerwerkbedrijf op te starten voor leerlingen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. In combinatie hiermee of apart onderzoeken we ook de mogelijkheid voor een sociale wijkwerkplaats voor mensen met een beperking en een beschermd werkenplek. Om als volwassene goed aan onze samenleving deel te kunnen, is het belangrijk dat je als kind gezond ter wereld kan komen en een goede start hebt, zodat je je optimaal kan ontwikkelen. Daarom gaan wij door met de in 2021 gestarte lokale coalitie Kansrijke Start. Professionals die deel uitmaken van deze coalitie gaan al gesprekken aan met de aanstaande moeders, voordat hun kind geboren is. Vroegtijdig komt de gezinssituatie dan in beeld en indien nodig kan er vroegtijdig hulp geboden worden. De komende weken gaan we bekijken of wij ons aansluiten bij het programma Nu Niet Zwanger. Dit programma moet onbedoelde zwangerschappen, die ook nog eens ongewenst zijn, helpen voorkomen. Ook de wijkteams in Ridderkerk spelen een belangrijke rol bij het signaleren van problemen bij huishoudens. De wijkteams bieden onze inwoners op veel gebieden ondersteuning bij en geven informatie over hun hulpvragen. Ik beveel alle raads- en burgerleden aan om over een kleine twee weken de bijeenkomst bij te wonen, waar een presentatie wordt gegeven over het werk van de wijkteams en daar hun eventuele vragen beantwoord te krijgen. Voorzitter, ik heb met jeugdzorg, de Wmo, Participatiewet, volksgezondheid en wijkteams een prachtige en uitgebreide portefeuille, die, zoals al eerder gezegd, veel uitdagingen kent, maar ook zorgen. Zo zien we de kosten voor de verschillende onderdelen in het sociaal domein oplopen. In 2023 wordt al ruim 58 miljoen euro van onze begroting besteed aan het sociaal domein. Naast de toenemende kosten is het ook niet gemakkelijk om voor ontstane vacatures goede kandidaten te vinden. De gemeente is niet de enige die hier last van heeft. We zullen alle zeilen bij moeten zetten om de vacatures vervuld te krijgen, zodat de kwaliteit van onze dienstverlening niet achteruit gaat. Juist in het sociaal domein is die kwaliteit zo belangrijk. Zorgen zijn er ook om de inwoners die het financieel moeilijk hebben, in de schulden dreigen te komen of al in de schulden zitten. Kortom, er is voldoende werk om de Ridderkerkse samenleving nog een stukje mooier te maken en er vol enthousiasme mee aan de slag te gaan. Voorzitter, tot zover mijn bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder mevrouw Stip.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. De eerste Begrotingsraad van deze raadsperiode is aangebroken. Ruim vijf maanden na de installatie van dit college. Een mooi moment om stil te staan bij wat deze maanden gebracht hebben, maar vooral wat de toekomst gaat brengen. Het proces van verkiezingen, coalitievorming en

collegevorming is een bijzonder proces, waar je in een sneltrein zit. Met in maart de verkiezingen, waar een mooie nieuwe raad is verkozen en in mei hebben we het coalitieakkoord gepresenteerd met het nieuwe college. Van de een op de andere dag mag je de rol van wethouder vervullen en samen met dit college, de gemeenteraad, de ambtelijke organisatie en de Ridderkerkse samenleving Ridderkerk weer een stuk mooier maken. Een functie waar ik ontzettend dankbaar voor ben. Op dat moment start het proces van kennismakingen en het opdoen van kennis. Enerzijds intern, waar ik al met vele ambtenaren een leuke en goede samenwerking heb mogen opbouwen. Anderzijds extern, waarbij ik gelijk van start ben gegaan om kennis te maken met onder andere onze maatschappelijke partners, verenigingen, scholen en vrijwilligers. Een mooie combinatie van informatie om zo visies op mijn verschillende portefeuilles door te kunnen ontwikkelen. Portefeuilles waar veel uitdagingen en kansen liggen. Waarbij het vooral waardevol is om er integraal naar te kijken. Het verbinden en versterken van verschillende onderwerpen. Met de huidige actualiteiten staat de maatschappij onder druk, waarbij het welzijn van de inwoner meer onder de aandacht komt. Maar niet alleen in deze tijden is welzijn belangrijk. Als Ridderkerk zijnde willen wij dat onze inwoners zich goed kunnen vermaken, naar elkaar omzien en zich goed kunnen ontwikkelen. Belangrijke waarden voor een betrokken samenleving. Onze partner Facet speelt hier een grote rol in. Van Brede School, sport stimulering, jongerenwerk, De Loods, ouderenwerk, ouderensport, mantelzorgondersteuning, het Vrijwilligerssteunpunt tot de sociaal makelaars. Twee weken geleden heb ik een dag bij Facet mogen zijn, waar mensen uit het veld hebben verteld wat zij allemaal doen voor de Ridderkerkse samenleving. Als wethouder maakt het je trots om te zien met hoeveel passie zij over hun vak vertellen en hoe zij geworteld zijn in de Ridderkerkse samenleving. Tegelijkertijd flexibel zijn om zich constant te kunnen aanpassen op de actualiteiten in een voortdurend veranderende maatschappij. Een van de vele activiteiten die Facet organiseert, zijn degene voor de Brede School. Een mooie samenwerking tussen het onderwijs en Facet. Maar niet alleen tijdens schooldagen worden evenementen georganiseerd. In iedere schoolvakantie kunnen de kinderen diverse activiteiten bezoeken en kunnen zo ook zonder op vakantie te gaan een hele mooie vakantie hebben. Een ander bijzonder taakveld van Facet om uit te lichten, is de mantelzorgondersteuning. Onder andere doordat mensen steeds langer thuis wonen groeit het aantal mantelzorgers. Facet staat klaar om mantelzorgers te ondersteunen. Zij kijken hier naar de verschillende behoeften van de mantelzorgers. Dat kan zijn een-op-eengesprekken, ondersteuningstrajecten of juist groepsgerichte ondersteuning waar ervaringen worden gedeeld. Daarnaast worden cursussen en workshops georganiseerd. Er wordt geholpen met het wijzen van de weg naar verschillende regelingen. Ze kunnen naar behoefte familiegesprekken voeren, bemiddelen tussen mantelzorger, zorgvrager en professionals, maar ook praktische ondersteuning geven bij het papierwerk. Er worden specifieke activiteiten voor de jonge mantelzorgers georganiseerd. Daarnaast wordt ook nazorg aan de mantelzorger geboden wanneer een zorgontvanger overlijdt. Zo zijn er nog vele manieren van ondersteuning, waarbij het luisterend oor en de mantelzorger in hun kracht zetten centraal staat. Naast dat het belangrijk is om mantelzorgers te ondersteunen, geldt dat ook voor vrijwilligers. Vrijwilligerswerk is ontzettend belangrijk voor de samenleving. Van sportclubs en evenementen tot taalcoaching en het runnen van de Oudheidkamer. Al het bestaan hiervan is afhankelijk van vrijwilligers. Het maakt mij dan ook ontzettend trots om te zien hoeveel inwoners zich in Ridderkerk vrijwillig inzetten en de grote maatschappelijke impact daarvan. Daarbij veranderen tijden en hebben we een grote uitdaging om inwoners te werven voor vrijwilligerswerk. Steeds meer mensen werken, waardoor we soms creatiever na moeten denken hoe we structurele vrijwilligersvacatures invulling geven. Daarnaast ligt er een uitdaging om jeugd te bereiken en te enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk. Niet alleen het werven is belangrijk, maar ook het behouden van vrijwilligers, waarbij goede ondersteuning een belangrijke rol speelt. Als gemeente willen we op deze beide vraagstukken in gaan zetten. Vrijwilligers brengen vaak mensen bij elkaar, wat ook een grote rol heeft in het voorkomen en verhelpen van eenzaamheid. De afgelopen jaren is, onder andere door corona, eenzaamheid toegenomen. Landelijk en lokaal wordt hier steeds meer aandacht aan besteed. Een uitdaging is

natuurlijk om deze doelgroep te bereiken zonder het aspect eenzaamheid te benadrukken. Tegelijkertijd kan een grote variatie in activiteiten en organisaties bijdragen aan het voorkomen of verhelpen van eenzaamheid. Het is dan ook belangrijk om integraal te kijken op welke vlakken wij deze doelgroep al bereiken en nog kunnen bereiken en hier met maatschappelijke partners in op te trekken. Een aantal weken geleden was de landelijke week tegen eenzaamheid. Ik mocht toen aansluiten bij het wijkdiner in Bolnes en ervaren hoe belangrijk en waardevol zo'n activiteit is. Met volle positieve energie werd een maaltijd voor zo'n zeventig inwoners verzorgd. Een heel mooi voorbeeld van een van de vele mogelijkheden om eenzaamheid te voorkomen of te verhelpen. Niet alleen ter voorkoming van eenzaamheid is ontmoeting van inwoners belangrijk, maar ook voor het plezier en de betrokkenheid in de samenleving. Ridderkerk kent vele evenementen. Zo hebben we in september weer mogen genieten van een succesvolle editie van RadioNL, waarbij ruim zesduizend mensen aanwezig waren en vele artiesten opgetreden hebben. Ook was er in de zomer weer veel te beleven, zoals Bouwstad, de Summer Events, Jeugdland, Tentweek, 3x2, noem maar op. Dit jaar hebben ook de avondvierdaagse en de rolstoelvierdaagse weer plaats mogen vinden. Niet te vergeten het Taalfestival, waar prinses Laurentien bij aanwezig was. Zo zijn er nog vele evenementen en activiteiten te noemen, georganiseerd door allerlei organisaties, zoals de verenigingen, de verschillende BIZ'en, de SER, de wijkdeeteams et cetera. Toch hoor je soms inwoners zeggen dat er weinig te doen is in Ridderkerk, of dat ze er niet van afweten. Om meer bekendheid en zichtbaarheid te geven aan evenementen in Ridderkerk, gaan we een Uitagenda opzetten, geïnspireerd op de Uitagenda Rotterdam. Het wordt een website, inclusief app, die enerzijds zal bestaan uit een evenementenagenda, waarop alle openbare evenementen, zowel commercieel als maatschappelijk, een plek krijgen. Anderzijds komt er een gedeelte waar we ruimte maken voor allerlei bezienswaardigheden en activiteiten die je kunt doen in Ridderkerk. Denk bijvoorbeeld aan de vijf leukste plekken om te picknicken, de parken waar je kan wandelen, de speeltuinen die je kunt bezoeken, noem maar op. Zo is er een integrale plek waar voor jong en oud te zien is wat er te doen is in Ridderkerk. Om deze Uitagenda blijvend onder de aandacht te brengen, zetten we verschillende instrumenten in om alle doelgroepen aan te kunnen spreken. Zo kunnen we standaard een evenementenkalender opnemen in De Blauwkai, sociale media inzetten om het onder andere onder de aandacht te brengen. Om huidige en toekomstige organisatoren beter te kunnen ondersteunen, wordt de evenementencoördinator steviger gepositioneerd, om meer aan de voorkant van de organisatie te komen. Daarnaast gaan we het proces van het aanvragen van een evenementenvergunning optimaliseren. Ook op het gebied van cultuur vinden veel activiteiten plaats, waar mooie samenwerkingen worden gezocht met partners uit andere velden. Zo heeft cultuur een plek in de Brede School-activiteiten, is er een mooie Joris en de Draak-tour waar eersteklassers kennismaken met culturele plekken en brengt de Cultuursafari leerlingen in contact met De Loods, de Muziekschool en de bibliotheek. De nieuwbouw van De Loods, de Gooth en RTV-Ridderkerk biedt ook kansen voor mooie samenwerkingen op dit vlak. Daarnaast komt cultuur, bewegen en welzijn samen in de danslessen voor ouderen, verzorgd door Facet en de Muziekschool. Voor een goede mentale en fysieke gezondheid is bewegen en gezonde voeding ontzettend belangrijk. Zowel landelijk als lokaal zijn de cijfers van overgewicht zorgwekkend. Ook onder jeugd is dit een hoog percentage. Daarom willen we stevig inzetten op sport en een gezonde leefstijl. We gaan in overleg met de scholen om een pilot te starten voor gezonde voeding op scholen, waarbij we de ontwikkelingen van het Rijk en bewezen projecten elders in het land meenemen. Ook zet VetGezond zich in om bewustzijn van gezonde voeding te creëren op scholen, met bijvoorbeeld lessen om etiketten van producten te leren lezen. Onlangs heb ik een groep 5 mogen ontvangen in de Raadzaal voor het burgemeestersontbijt, wat in het teken stond van het belang van een gezond ontbijt. Het was ontzettend mooi om te zien hoe leergierig deze leerlingen waren op het gebied van gezonde voeding, waarbij een Ridderkerkse bakker onder andere uitlegde welke soorten broden gezonder zijn dan anderen. Tegelijkertijd maakten de kinderen kennis met onze Raadzaal en stelden ze vele vragen over wat hier zich allemaal afspeelt. Op het gebied van sport hebben we in Ridderkerk een groot aanbod, mede dankzij de inzet van vele

vrijwilligers. We zorgen dan ook voor een optimale ondersteuning van deze vrijwilligers en de sportverenigingen. Daarnaast willen wij onderzoeken hoe we onder 5 tot 18-jarigen drempels van het sporten weg kunnen nemen, om zo het aantal sportende jongeren en de frequentie van beweging te verhogen. Ook op ongeorganiseerd sporten in de buitenruimte blijven we inzetten. Zo komt er onder andere een pumptrackbaan en sportvoorzieningen langs De Noord. Daarnaast speelt beweging ook een belangrijk onderdeel in de Brede School-activiteiten. Maar ook scholen zelf zetten zich in voor de beweging van de leerlingen. Zo heb ik pas het FuzeField mogen openen op De Bosweide, waar bewegen, leren en plezier op een creatieve manier worden gecombineerd. Naast De Bosweide heb ik al een aantal andere scholen mogen bezoeken, waarbij ik verschillende uitdagingen ben tegengekomen. Zo zijn er veel kinderen die extra aandacht nodig hebben, is personeel krijgen een uitdaging en is er soms ruimte tekort. We blijven dan ook inzetten op voorschoolse educatie. Daarnaast zijn we op het gebied van onderhuisvesting druk bezig met verschillende nieuwbouwprojecten, waarbij de stijgende bouwkosten een uitdaging zijn, maar veel aandacht voor nodig is. Onlangs is het nieuwe gebouw van het Gemini College opgeleverd en staat het raadsvoorstel voor uitbreiding al op de planning door de groei van het aantal leerlingen. Het is mooi om te zien dat het onderwijs vele samenwerkingen heeft met maatschappelijke partners. Als gemeente vinden wij het ook belangrijk om de samenwerking tussen onderwijs en het bedrijfsleven te hebben, voor onder andere stages en het kennismaken met verschillende werkvelden. Daarvoor hebben we de Stichting Samenwerking Onderwijs Bedrijfsleven Ridderkerk. Hier zijn alle drie de middelbare scholen vertegenwoordigd. We hebben hier zelfs, in het gesprek met koningin Máxima, bij het Máximacollege aandacht aan mogen geven. Zo gebeurt er ontzettend veel. Zoals ik eerder noemde, is er veel wisselwerking tussen de portefeuilles. Wat portefeuille overstijgend is, zijn participatie en communicatie. Beiden belangrijk op alle onderwerpen, waarbij er continu ingespeeld moet worden op de ontwikkelingen in de maatschappij. Hoe spreek je welke doelgroep aan? Welke instrumenten gebruik je daarvoor? Hoe vaak zet je deze in? Om dit verder uit te werken, stellen we een nieuw participatiebeleid en communicatiebeleid op. Kortom, er zijn vele uitdagingen en ambitieuze plannen, waarbij ik uitkijk naar de verdere samenwerking met de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie, de maatschappelijke partners en de Ridderkerkse inwoners. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot mag ik zelf nog enige woorden tot u richten. Dat doe ik vanaf deze plek. Op een dag als vandaag merk je wel wat het wil betekenen als je voorzitter bent van de raad en van het college. Nu ben ik weer even lid van het college. Dat zal wel lukken allemaal. U bent het per slot ook gewend. Dank voor de lieve woorden die ik vandaag heb mogen horen en ook heb mogen lezen. Dank je wel ook lieve Peter, uiteraard. Dat was een verrassinkje. Sinds 1 oktober ben ik waarnemend burgemeester van deze gemeente, maar ik kan u wel echt opbiechten, qua gevoel voor mij is het echt geen verschil. Ik hoop dat dat bij u ook zo is. Ik probeer ook niet al te veel bezig te zijn met het komende afscheid. Ik ben nog bijna, nee, ruim een half jaar hier bij u. Ik heb me voorgenomen om dat laatste half jaar ook vol in te zetten, zonder de hele dag eraan te denken dat het de laatste keer dit en dat is. Daar wilde ik me maar niet al te veel mee bezighouden. Ik ben een voorzitter zonder politieke portefeuille. Dat is een groot goed. Dat koester ik, want het is belangrijk dat de dagelijkse bestuurders die door u zijn gekozen op de politieke verantwoordelijkheid dragen. Ik geef daar graag leiding aan, in de wekelijkse collegevergaderingen. Overigens, zijn ook wel mooie woorden over gesproken, het is inderdaad mijn eerste opdracht om een goed collegiaal team ervan te maken. Maar dat moeten ze natuurlijk vooral zelf doen. Maar dat is ook een groot genoegen. Het is belangrijk genoeg om ... Met elkaar dienen wij in het dagelijks bestuur de gemeente Ridderkerk. Dat is een uiterst belangrijke en verantwoordelijke taak. Dat doen wij in opdracht van deze gemeenteraad, die het hoogste orgaan is. Daar zijn we ons ook alle dagen van bewust. U heeft ook gemerkt dat er een gedeelte van mijn portefeuille is overgegaan naar de loco, naar de portefeuillehouder, wethouder Van Os. Dan hebben we het over de boa's en buurtpreventie en daarmee ook de APV. Ik denk ook dat het fijn is dat we zo extra bestuurlijke aandacht

hebben gegenereerd voor die belangrijke portefeuille. Uiteraard trekken we daar ook samen in op en ook samen met het college. Ik vind het fijn dat het op deze manier extra bestuurlijke aandacht heeft gekregen. Dat ziet u ook in het Collegeprogramma wat gemaakt is door de coalitiepartijen, vervolgens door het college. Veiligheid echt een belangrijk onderdeel is eigenlijk van het hele college. Daar verheug ik mij zeer in. Zoals iemand al opmerkte, veiligheid is niet alleen een zaak van repressie en handhaving, maar is vooral een zaak van ons allemaal. Om een voorbeeld te geven, er is een gestructureerd overleg met politie en alle scholen voor voortgezet onderwijs en mijzelf, om ons er ook van te overtuigen dat we schouder aan schouder kunnen staan als dat nodig is. Dat is een heel belangrijk overleg, want daarin leer je elkaar goed kennen en leer je elkaar ook vertrouwen. Dat is wat je zo hard nodig hebt als er iets aan de hand is. Ontmoet elkaar vooral als er niks aan de hand is, zodat je het erover kan hebben. Maar het is natuurlijk ook het platform waar de knelpunten in kunnen bespreken. Het was slechts een voorbeeld van hoe belangrijk het is om schouder aan schouder te kunnen staan, eigenlijk met alle maatschappelijke organisaties in Ridderkerk. Handhaving zit wel in mijn portefeuille. Ook dat vind ik een heel groot goed, omdat daarmee de portefeuillehouders zich kunnen richten op de inhoud en ik mij kan richten op dat iedereen zich ook nog aan de regeltjes houdt. Sommige burgemeesters ontwikkelen zich tot sheriff. Dat was ik niet van plan. Maar ik vind het wel fijn om iedereen aan de regels te herinneren. Als het moet, als het echt niet anders kan, dan ook te handhaven. Ik denk ook dat dat belangrijk is in een rechtsstaat als het onze. Dan moet de burgemeester dat maar doen, om verdere verhoudingen in ieder geval niet te verstoren. Want het aller, aller, allerbelangrijkste is dat wij als dagelijks bestuur van deze mooie gemeente het juist goed kunnen vinden met alle maatschappelijke organisaties. Dat de drempels laag zijn. Dat zijn ze. Dat we bereikbaar zijn voor iedereen. Dat zijn we. Dat was eigenlijk wat ik met u had te delen op het terrein van veiligheid.

c. College geeft reactie op moties en amendementen

De voorzitter: Ik denk dat nu het moment is aangebroken dat we met u even de moties gaan doornemen. We zitten trouwens keurig op schema. Groot compliment aan iedereen. We gaan de moties doornemen, portefeuillehouder voor portefeuillehouder, zodat u kan vernemen hoe het college daar tegenaan kijkt, zodat u dat ook weer kunt verwerken in uw tweede termijn, zoals we die vanmiddag aanhouden. Ik babbel nog even voort om iedereen daarop te prepareren. U ziet dat de nummering van de moties begint bij 6. Dat is niet een mysterieus iets, maar de moties 1 tot en met 5 zijn eerder dit jaar ingediend. Dat doen we namelijk jaarlijks, die nummering. Ik ga de wethouders langs op het rijtje. Ik begin bij wethouder Van Os. Ga uw gang.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat iedereen op zijn of haar administratie aan het doen is, zo ook ik, want het zijn volgens mij 30 moties. Als we per portefeuillehouder beginnen en mijn moties lopen niet van 1 tot en met 10 zal ik wat moeten bladeren. De eerste motie waarin portefeuillehouder van ben, betreft motie 7. Dat is de invoering van de hufferboete. Misschien even goed om te melden dat we inderdaad een tijd hebben afgesproken waarin we motivatie geven op de moties. Ik zal als collegelid aangeven waar we zeggen, daar staan we sympathiek tegenover, zal ik geen duiding aan geven. Wat we aan de raad laten, geef ik geen duiding aan. Wat we ontraden, zal ik wat meer duiding aan geven. Beginnen we met de invoering van de hufferboete. Die willen we aan de raad laten. Dan kom ik bij motie 9. Dat is de motie Energiearmoede tegenaan. Die is van de Partij van de Arbeid/GroenLinks. Daarin wordt verzocht om in gesprek te gaan met Wooncompas te kijken of Wooncompas mogelijkheden ziet om versneld daar energielabel B toe te gaan. Die gaan we ontraden om de volgende reden, is dat Wooncompas en woningcorporaties een andere strategie hebben. Dat is naar de standaard te gaan voor de isolatie en verduurzaming van woningen. Die standaard is al in de praktijk hoger dan energielabel B. Als ze dat tijdvak volgen, dan komen we zelfs beter uit dan energielabel B. Vandaar dat we deze motie in deze vorm ontraden. Kom ik bij de volgende motie, motie 10 van

Partij van de Arbeid/GroenLinks. Help het MKB Ridderkerk. Ook deze willen we aan de raad laten. Motie 12, Partij van de Arbeid/GroenLinks. Deze motie willen we ontraden. Naast hetgeen wat ik in mijn eerste termijn heb genoemd over een turbulente periode waar onze ambtelijke organisatie inzit, om dan ook de bedrijfs catering, in ieder geval in die ambtelijke organisatie, vegetarische standaard te laten zijn en vlees als een keuze. Dat vinden wij geen gewenste ontwikkeling. Die ontraden wij. Dan ga ik door en dan kom ik uit op motie 14. Dat is Onderzoek ophalen oud papier. Daar staan we sympathiek tegenover, maar toch wel even een kleine toelichting, is dat de cijfers voor het ophalen van oud papier als grondstof enorm goed zijn. Maar goed, we willen best onderzoek doen om te kijken of er inwoners zijn die behoefte hebben aan meer instrumenten dan wel een andere manier van inzameling. Die staan we sympathiek tegenover. Dan de volgende motie, voorzitter, motie 15. Ik denk dat ook het hele college aan heeft gegeven, na de eerste termijn, te staan voor onze medewerkers, voor de BAR-organisatie. Zeer sympathieke motie. Die term gebruik ik dan ook af en toe, zeer sympathiek. Ik blader in de tussentijd door naar motie 23 van de ChristenUnie. Die vraagt om vervolg te geven aan het artikel wat in de APV is opgenomen met betrekking tot de rookvrije generatie. Waarin is opgenomen dat het college overheidsgebouwen kan aanwijzen om de openbare ruimte rookvrij te laten. We hebben hier even mee geworsteld. Uiteindelijk zijn we er sympathiek over, maar vragen we wel aan de indieners om ons daar even wat meer de tijd voor te geven. Want als we de APV erop nalezen, dan moet dat 10 meter van buiten de ingang. Dan komen we ook op het terras van Grandcafé Burgerzaken terecht. Dat is gewoon een ondernemer die ook zijn brood wil verdienen. Daar zitten ook mensen op het terras die een sigaretje of een sigaartje opsteken. Geef ons iets meer de tijd voor. Het verzoek aan de indieners. Dan staan we er sympathiek tegenover. Motie 25 is de motie van de VVD. Dat betreft huisvesting Muziekschool Ridderkerk. Staan we sympathiek tegenover. Motie 26. Dat is de motie van Echt voor Ridderkerk. Dat betreft Huisvesting Wijkvereniging Drievliet-'t Zand. Staan we sympathiek tegenover. Komen we een eind aan, voorzitter. Motie 27. Om toch nog een beetje humor te brengen in deze gemeenteraad, na al die crisissen. Daarom stelden wij ons wel de vraag met betrekking tot het zelfreinigende gedeelte uiteraard van die toiletten, want er zijn varianten waar het toilet zelfreinigend is, maar er zijn ook varianten waar, laten we maar zeggen, de uitgangen zelfreinigend .... Goed. Kijk. Maar in de huidige vorm gaan we hem ontraden, maar uiteraard willen we als college wel een suggestie doen. Want, zoals de raad ongetwijfeld weet, zijn we bezig met de herontwikkeling van ons centrum, deelgebied 1, bij de Jan Steenstraat. Daar komt een fietsenstalling, inclusief een mindervalidentoilet. Als de indieners ervan zouden maken van, maak dat mindervalidentoilet dan zelfreinigend, in de vorm zoals mevrouw Van Vliet mij dat gister heeft laten weten, dan staan we er sympathiek tegenover. Dan ga ik door. Voorzitter, u gaf het al aan dat ik ook van de APV ben, dat betekent motie 29 ook op mijn naam staat. Uitbreiding van de vuurwerkvrije zones. Dat ontraden wij. Staat iets over in het Collegeprogramma opgenomen, dat we de landelijke ontwikkeling af gaan wachten. Deze ontraden wij. Motie 30 staat ook op mijn naam, zie ik. Dat is de motie van, als ik het goed heb, Burger op 1. Dat is het Afschaffen van afvalpassen voor vuilcontainers. Ook deze ontraden we. We gaan terug naar een vast tarief in plaats van een variabel tarief. Alleen die containers middels een pas dichthouden, dat werkt gewoon afvaltoerisme tegen. We weten dat Hendrik-Ido-Ambacht bijvoorbeeld per 1 januari aanstaande overgaat op Diftar. Wellicht ook tegen een hoger tarief dan dat wij dit jaar gewend waren in Ridderkerk. We willen voorkomen dat inwoners van andere gemeenten hun afvalzakken in Ridderkerk deponeren en dat er kosten voor onze inwoners komen. Die ontraden wij. Dan geloof ik, voorzitter, ik ga er nog doorheen, dat ik er doorheen ben. Mooi. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, gaat er maar eens voor zitten. Ik begin gewoon bovenaan. Motie nummer 6, Indexatie boetebedragen. Daar staat het college positief tegenover. Dan heb ik de moties die in mijn portefeuille vallen gehad, voorzitter.

De voorzitter: Bij u zit dat een beetje anders, wethouder Meij. Ga uw gang.

De heer Meij: Ik heb er 8, voorzitter. Motie 8, Voetgangersoversteekplaatsen. Sympathiek. Dat laten we over aan de raad. Het punt is, het zit natuurlijk ook in het Collegeprogramma. We gaan naar alle voetgangersoversteekplaatsen kijken. In die zin sympathiek. We gaan het oppakken. 18, motie van het CDA over het opheffen van de vrachtwagenstrook. Ook sympathiek. Laten we over aan de raad. Het is onderdeel, de gesprekken over het wel of niet opheffen van de doelgroepenstrook voor vrachtwagens, is onderwerp van gesprek binnen de MIRT-gesprekken. Er liggen nu drie varianten. Een van die varianten is inderdaad het opheffen van die vrachtwagenstrook, die al begint vlak na de A38, als je de Brienoord opgaat tot en met ongeveer als je de groene boog krijgt richting Ommoord en Crooswijk. Er spelen twee dingen. Als je hem opheft, is het gunstig voor autoverkeer. Dan wordt de doorstroom bevorderd. Vrachtwagens zullen dan niet meer altijd de vrijheid hebben bij files om erlangs te rijden. Maar we zullen vanuit het Ridderkerks belang bij de MRDH aangeven, de MRDH gaat er niet over, het is natuurlijk het Rijk en de provincie en de MRDH, dat voor Ridderkerk dat opheffen inderdaad van belang is. Dat was 18. 19, motie van het CDA. Gaat over toegankelijkheid openbare ruimte. Hartstikke mooi. Omarmen we, die motie. Dat was 19. Dan 20. Even kijken. Fietsenstallingen aan de Rotterdamseweg. Ook uit het hart gegrepen van de coalitie, van het college moet ik eigenlijk zeggen. Omarmen we. 21, motie van de ChristenUnie. Bescherming en onderhoud monumentale bomen. Ontraden. Zal ik het even toelichten. Er staan al monumentale bomen van Ridderkerk geregistreerd in dat landelijk register. Het zijn er twee. Daar zitten strenge eisen aan. Niet zozeer dat het moeilijk is, maar je moet bijvoorbeeld bomen hebben die minimaal tachtig jaar oud zijn. Zo zijn er nog een aantal andere zaken. Eigenlijk zeggen we van, hij is overbodig, want we hebben er al bomen in geplaatst. Even over het laatste verzoek. Dan gaat het over het onderhoud, die subsidie. Het is nu al zo geregeld dat het onderhoud gebeurt al door de gemeente. Wij inspecteren het. Tenminste, de gemeente inspecteert het en adviseert ook. Er wordt ook gesnoeid. Maar inderdaad voor het reguliere onderhoud en eventueel het laten vellen van de bomen, dat is toch aan de particulier zelf. Een gedeelte van de kosten zitten al bij de gemeente. Dat was 21. Dan 24. Slimme bandenpomp. Sympathiek. Laten we wel over aan de raad. Er zitten namelijk ... Ik hoorde mevrouw dat net zeggen, ik wilde zeggen Erna, maar dat mag ik niet zeggen natuurlijk, maar mevrouw De Wolff, dat het goed is voor CO2. Maar aan de andere kant, zeg ik ook maar eerlijk waar we ons ook een beetje zorgen over maken, het komt natuurlijk in de openbare ruimte te staan. Hoe kwetsbaar is het voor vandalisme? Worden die slangen niet doorgesneden? Het is trouwens ook een heel lastig punt, het banden op spanning brengen. Want ik heb naar aanleiding van de motie nog eens even goed gekeken wat er ook in Delft gebeurd is. Ik geloof dat 70 procent van de mensen die hun banden op spanning brengen, daarna dat pompstation verlaten met minder spanning dan ze oorspronkelijk hadden, omdat het toch vaak ingewikkeld is. Niet de goede maatvoering. Deze slimme pompen zijn wel wat meer op gebaseerd. Nogmaals sympathiek, maar we laten het over aan uw raad. Dat was 24. Dan 32. Fietsbeugels bij de parkeerplaats aan het Waalbos en entree Crezéepolder van Burger op 1. Laten we over aan de raad. We hebben natuurlijk wel een aantal dingen gedaan inderdaad bij de parken, waar we als gemeente gewoon eigenaar van zijn. Het gaat hier over de parken van het Zuid-Hollands Landschap en Staatsbosbeheer, de NRIJ. Daar zijn we ook gewoon in overleg mee. Het speelt al. Maar goed, het is aan u. Dat was 32. Dan de laatste, 33. De motie, ook van Burger op 1, instellen eigen erfgoedcommissie. Die ontraden we. Want uw raad heeft zelf ingestemd, als het over de Omgevingswet gaat, met de commissie Ruimtelijke Kwaliteit die er dan gaat komen. Daar wordt dan de commissie van Dorp, Stad en Land aangevuld met inwoners uit de gemeente. Dat zit gewoon helemaal in de planning. Dat gaat wel

gebeuren, als die wet straks mogelijk per 1 augustus, geloof ik, of 1 september het komend jaar ingaat. Dat was het, voorzitter. 31, heb ik overgeslagen. Ontraden we. Gaat over motie, omgaan met volwassen bomen. Die is van Burger op 1. Eigenlijk overbodig, want dat doen we. Ook nieuwe bomen zullen we niet anders behandelen, in die zin dat we het ook gewoon goed doen. Kijk, wat we bij nieuwe bomen doen, is vooral, dat is ook in de Groenvisie, dat we veel meer ruimte maken voor die bomen. Dat die wortels goed kunnen groeien. Dat de ruimte er is. We kijken echt naar de plekken. Die visie is er wel. Overbodig. Althans, wat het college betreft. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Piena, motie 11.

De heer Piena: Jawel. Dank u wel, voorzitter. Dat gaat om de motie, kinderen uit de armoede. Het college ontraadt deze motie.

De voorzitter: Motie 11 is dat.

De heer Piena: Motie 11, ja, kinderen uit de armoede. Zo heet hij. Ik ga het nog een keer goed proberen te doen. Motie nummer 11, genaamd, motie kinderen uit de armoede. Iedereen weer bij? We zijn bijna aan de lunch komen. Even volhouden allemaal. Daar komt hij. Het college ontraadt deze motie, mede omdat de minimaregelingen een openeinderegeling zijn. Die kennen geen financiële begrenzing. Daarbij komt dat ...

De voorzitter: Dames en heren, we moeten de vergadering heropenen. Er is nog geen beeld via internet, maar het geluid wordt wel opgenomen, zodat het voor eenieder nog eens terug te luisteren is. We zijn gebleven bij wethouder Piena en bij motie 13. Ga uw gang.

De heer Piena: Dank u wel, voorzitter. Ter verduidelijking, het betreft de motie, versterk vaardigheden kinderen. Voorzitter, indien onder verzoekt aan het college, bij punt 1, als de indieners daar de genoemde mogelijke gesprekspartners zouden willen weglaten, dan staat het college sympathiek tegenover deze motie. Dan ga ik door naar motienummer 28. Motie samenwonen op proef met behoud van uitkering. Ik hoor achter me dat ik even moet wachten. Ik zie iedereen driftig bladeren. Ja? Deze motie laat het college aan de raad over. Dan ga ik naar motie nummer 35. Motie taxivergoeding bij tekortkomingen leerlingenvervoer. Voorzitter, het college raadt deze motie af. Dit houdt verband met de grote risico's met betrekking tot de veiligheid en de kwaliteit niet gewaarborgd kunnen worden als we taxi's zomaar kunnen laten bellen. We raden hem af. Dat waren mijn vier moties, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder mevrouw Stip.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Voor mij zijn er nog 3. Beginnend met motie 17 van Leefbaar Ridderkerk, onderzoek digitale participatie per wijk. Daar staan wij sympathiek tegenover. De volgende is motie nummer 22 van de ChristenUnie, buurtcirkel in elke wijk. Ook daar staan we positief tegenover. Dan hebben we de derde, motie nummer 34. Deze ontraden wij, aangezien we in het Collegeprogramma hebben opgenomen om een pilot gezonde voeding op scholen te starten en we met de scholen in gesprek gaan over de vorm hiervan. Dat was het voor mij, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Voor mij blijft over motie 16. Moeten we er even bij zoeken. Gaat over aanpak van jeugdcriminaliteit. Dan gaat het over het onderzoek naar de jeugdproblematiek in Ridderkerk. Die is volop gaande. De uitkomsten daarvan verwachten wij in het eerste kwartaal van 2023. Zo snel mogelijk na het kerstreces. Men is er volop mee bezig, maar we kunnen nog niet vooruitlopen op de uitkomsten daarvan. De

veiligheidsrisicogebieden, daar hebben wij hier meer mee bezig gehouden. Het aanwijzen van veiligheidsrisicogebieden maakt het mogelijk om preventief te fouilleren. Dat is geregeld in onze APV. Maar dat is niet voldoende, omdat altijd, omdat ze kunnen doen, je de instemming moet hebben van het OM. We zijn ook volop in overleg met het Openbaar Ministerie. Waar kijkt het Openbaar Ministerie dan naar? Naar de cijfermatige onderbouwing die bij de politie vandaan moet komen. Er is eigenlijk geen gebied in Ridderkerk die dat zou rechtvaardigen. Desalniettemin zijn wij toch in overleg met het OM gebieden aan te wijzen, zoals genoemd in de omgeving van de scholen voor voortgezet onderwijs. Maar of dat lukt, is vers twee. We zijn erover in overleg, maar we zijn daarbij afhankelijk van politie en Openbaar Ministerie. De digitale ontwikkelingen, zal ik maar zeggen. De politie heeft een heel nieuw programma opgezet, eenheidsbreed, Eenheid Rotterdam. Er zijn ook mensen voor aangewezen, zodat digitaal toezicht en digitale surveillance en digitale handhaving mogelijk wordt. Dat is opgenomen in de Strategische Agenda van de Eenheid Rotterdam. Eigenlijk is daarin voorzien. Maar desalniettemin vinden wij het een buitengewoon sympathieke motie. Volgens mij hebben we nu alle moties ook behandeld. Als dat niet zo is, hoor ik het graag. Missen niks. Dit was de eerste termijn van zowel de raad als het college. U heeft uit alle papieren wel begrepen dat u zelf voor uw lunch dient te zorgen. Derhalve schorsing nu de vergadering tot twee uur.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen deze vergadering. U heeft daarnet denk ik wel een oploopje gezien. Dat waren de heren Rondelez en Scholten die mij een manifest aanboden. Zo ziet dat eruit. Zo hebben we dat geregeld in ons Reglement van orde hoe dat gaat met petitie en manifesten. Het heet Kinderen UIT de armoede. Gelukkig is het beide heren ook opgevallen dat daarover een tweetal moties ook zijn ingediend, die hedenavond in stemming worden gebracht. Hier gaat het over. Manifest Kinderen UT de armoede. Aangeboden door het Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk en het Burgerplatform Minima Ridderkerk. Gelukkig hebben deze beide platforms ook een adviesfunctie, zodat niets ons kan ontgaan. Ik geef het aan de griffier, zodat hij het kan boekstaven. Alsjeblieft. Gelukkig hebben wij traditiegetrouw aangetroffen, eindelijk weer, een zakje met dropjes van mevrouw Den Besten. Dank je wel, lieve Els. Wat fijn dat het weer kan zo. Dank je wel.

d. 2^e termijn raad en duaal debat

De voorzitter: Wij gaan beginnen aan onze tweede termijn. Ik ga u daar wat spelregels over vertellen. Als het goed is kennen de raadsleden die spelregels allemaal, maar voor de toehoorders en anderen. In de tweede termijn vinden de interrupties plaats in de tijd van de spreker. Iedere fractie heeft maximaal vijftien minuten voor de tweede termijn, maximaal vijftien minuten. Interrupties dienen plaats te vinden in die vijftien minuten. Na dertien minuten zal ik aangeven dat er dertien minuten voorbij is. Dan kan er in de laatste twee minuten niet meer geïnterrupteerd worden. Dan kan de spreker zijn betoog afronden. Daarna kijk ik nog even in de rondte of er nog nakomende interrupties zijn. Ik denk dat u de spelregels allemaal wel kent. Als er meerdere sprekers zijn van een fractie, moet u het even aangeven. Ook dat vindt plaats binnen dat kwartier. Iedere fractie heeft een kwartier te besteden. Gelukkig is mijnheer Swarttouw nu ook in ons midden. Dat is heel fijn. Van harte welkom. Wij besteden deze middag aan de tweede termijn van de raad van twee tot kwart over vier. Om kwart over vier is er een pauze, die ook bedoeld is om even sanitair bezig te zijn. Hier zijn ze niet zelfreinigend. Vervolgens heeft het college ook een tweede termijn. Hij moet gezamenlijk binnen de tijd blijven, wat vanmorgen goed gelukt is. Zijn er nog vragen? Ik geloof dat het zo wel duidelijk is. Zelfde spreekvolgorde. Dat begrijpt u ook allemaal wel. Maximaal een kwartier. Na dertien minuten geef ik dat aan. Het woord is aan mijnheer Westbroek, Partij 18PLUS. Ga uw gang.

De heer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. Ik ga mijn best doen. U kent ons. We zijn altijd erg langdradig van stof. Eens even zien. Ik zou het over de moties gaan hebben. Allereerst mijn waardering voor al het werk wat hierin is gestopt door de indieners. Het zijn er flink wat. De tijd is beperkt. Ik zal ze per fractie afgaan in de volgorde van de sprekers. Partij van de Arbeid/GroenLinks heeft vijf moties ingediend. De motie versterk vaardigheden kinderen willen we wel steunen als er een wijziging bij verzoek 1 zal plaatsvinden in de motie. Wat ons betreft gaan daar dan de specifieke namen van de maatschappelijke organisaties uit. Dat vinden we echt aan het college om te bezien welke van deze organisaties we dan gaan betrekken. Wellicht de door u genoemde, maar dat willen we aan de voorkant niet zo vastpinnen of vastleggen. De motie kinderen uit armoede, die zijn we niet voornemens te steunen. Ook Partij 18PLUS is van mening dat kinderen niet in armoede moeten opgroeien, maar vinden het oprekken van de minimaregelingen tot 130 procent van de bijstandsnorm niet de juiste weg. Een alternatief hebben we niet, maar we denken daar in de toekomst wel graag over na. De motie energiearmoede tegengaan vinden we overbodig en zullen we ook niet steunen. Wooncompas heeft tijdens een bijeenkomst routekaart laten zien voor het verduurzamen van hun woningen. Dit voldoet ruimschoots aan het gevraagde in de motie, denken wij. De motie helpt het MKB dienen we mede in. De motie vegetarisch als standaard zullen we ook niet steunen. In onze fractie zitten drie vegetariërs. Die hebben allemaal aangegeven dat vegetarisch een keuze moet zijn, geen verplichting. Ik hoop wel dat ...

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Ik weet dat Partij 18PLUS enorm een partij is van de ondernemers. Helemaal top dat jullie die motie wel steunen over de energiearmoede, die eigenlijk voor de ondernemers is. Maar aan de andere kant zegt u van, kinderen groeien op in armoede. Dan vragen om een stukje oprekking van beleid, daar zegt u, daar gaan we niet in mee, dat gaat ons te ver. Wel de ondernemers, niet de kinderen. Kunt u daar een uitleg aan geven?

De heer Westbroek: Volgens mij, voorzitter, heeft de wethouder daar ook wel een stukje uitleg aan gegeven wat betreft openeinderegeling. De motie over het MKB, daar zit wel degelijk een beperking in. Wij zien daar wel echt een verschil in. Maar wat ik al aangaf, wij willen ook zeker echt wel meedenken richting de toekomst wat betreft de kinderen. Om het stukje af te maken wat betreft vegetarisch ...

De voorzitter: Mijnheer Ros. Laat maar. Mijnheer Westbroek.

De heer Westbroek: Om mijn laatste zin af te maken, derde keer. Ik hoop dat de PvdA/GroenLinks de motie intrekt. De eerste motie van een nieuw raadslid zou niet moeten sneuvelen, maar wij verwachten dat dit wel gaat gebeuren. Maar goed, dat is natuurlijk aan de indiener, indieners.

De voorzitter: Mijnheer Ros, Partij van de Arbeid/GroenLinks.

De heer Ros: Ik dacht, ik ben netjes opgevoed, ik laat mijnheer Westbroek even uitpraten, maar dat is aan u uiteraard. Het ging me ... Die motie vegetarisch zit niet op dat het een verplichting is of zo, het is gewoon een keuze. Die keuze moet gewoon beter aangeboden worden. Daar gaat de motie over. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Wij hebben er ook moeite mee, zoals die voorligt. Wij hebben het idee om strakjes voor te stellen, kunnen het drie gelijkwaardige keuzes worden? We kennen het allemaal, als je ergens met een groep eet, krijg je vooraf, wil je vis, vlees ... Wil je vis? Als je daarbij zou zeggen, wil je

vlees, wil je vis, wil je vegetarisch, dan zouden wij er wel mee in kunnen stemmen. Maar dat moeten we nog voorleggen. Maar ik weet niet of dat ook voor jullie een optie zou kunnen zijn.

De voorzitter: Mijnheer Kardol, SGP.

De heer Kardol: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, was Burger op 1. Daar vergat ik het.

De heer Kardol: Ik denk, misschien is het goed ... Ik heb me laten vertellen dat er een groot aanbod is van gerechten waar uit gekozen kan worden. Wat ons betreft is de motie vlees noch vis.

De voorzitter: Daar interrumpeert u mijnheer Westbroek op? Nu kan ik iets niet meer volgen. We zitten in de tweede termijn van mijnheer Westbroek. Ga uw gang.

De heer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. In de motie staat toch echt, ik heb hem hier voor me, spreekt uit dat, waar staat het, vegetarisch als standaard ... Wie vlees of vis wil eten dit van tevoren kan aangeven. Wat ik al aangaf, wij hebben ook vegetariërs in onze partij. Die geven ook aan, er is gewoon keuze. Wat ons betreft hoeft er niet specifiek een standaardkeuze te zijn daarin. De SGP heeft twee moties ingediend. De motie ontwikkelingen BAR-organisatie dienen we mede in. Dat is een heel goed signaal naar de medewerkers van onze ambtelijke organisatie, zoals ik in mijn eerste termijn ook heb aangegeven. De motieonderzoek oud papier zullen wij gaan steunen, ook al zien we zelf het probleem niet Ridderkerk-breed. Kan wat ons betreft een onderzoekje hiernaar geen kwaad. Leefbaar Ridderkerk heeft twee moties. De motie aanpak jeugdcriminaliteit dienen we mede in. Dank aan de opsteller voor het doorvoeren van de suggesties. Daar zijn we erg blij mee. Ook de motieonderzoek digitale participatie per wijk dienen we mede in. Ook hier, dank voor het overnemen van de suggesties. Het CDA heeft drie moties. De motie veilige fietsenstallingen en bushaltes Rotterdamseweg gaan we steunen. In onze fractie waren we eerst in de veronderstelling dat dit wel op de planning stond, een betere halte daar en voorzieningen. Maar ons is inmiddels duidelijk geworden dat dit niet zo is. We vinden de opwaardering van deze halte een zeer goed plan. De motie schouw openbare ruimte steunen we, met de opmerking dat eventuele aanpassingen gepland moeten worden binnen zoveel mogelijk regulier werk, werk met werk maken en niet dan zes keer per jaar dezelfde straat open. Om het nog maar even een keer te benoemen, wat ons betreft. De motie opheffen vrachtwagenstrook zullen we steunen. We hebben wel twijfels of het de doorstroming echt gaat bevorderen, maar goed, de experts zullen dat dan moeten aangeven. Ik denk dat het geen kwaad kan om hierop in te gaan. De ChristenUnie heeft dan nog vier moties. De motie buurtcirkels in elke wijk willen wij gaan steunen. Maar als de kosten uiteindelijk te hoog blijken of de animo zeer beperkt is, dan zullen wij wel op dat moment ons standpunt heroverwegen. De motie slimme bandenpomp gaan we steunen.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Fijn dat u die motie wil steunen. U geeft aan, als de animo beperkt is. Heeft u signalen dat die beperkt zijn?

De heer Westbroek: Ik plaats er vooral een kanttekening bij. Wat ik al zei, we willen de motie steunen, maar we willen het wel in verhouding zien tot kosten en animo. Vandaar dat ik toch die kanttekening erbij wil plaatsen, in dit geval.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Ik begrijp dat geld maar één keer uitgegeven kan worden, maar u geeft nu aan, in mijn eigen woorden, als het te duur is, dan stoppen we ermee. Ik vind dat ook wel een hele makkelijke opmerking. Terwijl ik dan nog wel een aantal andere dingen kan noemen die veel meer geld kosten.

De heer Westbroek: Dat kan, maar dat geldt ook voor andere zaken. Als we ze te duur vinden en het niet meer opweegt tegenover wat het opbrengt, wat ons betreft, dan zullen we dat ook niet steunen. Dat is een afweging die ieder zal maken. Maar ik wil hem er wel bij plaatsen. Wat ik al aangaf, wij steunen hem, maar we zullen mogelijk wel een keer het standpunt heroverwegen. Of dat dat daadwerkelijk gaat gebeuren of niet, durf ik niet te zeggen, maar dat zal mogelijk de tijd uitwijzen. De slimme bandenpomp zullen we steunen. Creatief gevonden. De motie rookverbod overheidsgebouwen. Dat is ook wel even een dingetje. We zijn eigenlijk voornemens deze niet te steunen. In ieder geval niet in deze vorm. Als we de APV erop naslaan, dan wordt het tien meter vanuit de ingang zijn. Dan raak je het terras van Grandcafé Burgerzaken. Ik heb ook even de reactie van het college gehoord op de motie. Misschien met een mogelijke aanpassing. Wij zullen ons nog eens even goed beraden in de schorsing dadelijk daarover. Misschien met de indieners nog eens even om tafel gaan.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Wij hebben hier uiteraard ook wel over gesproken. Wij zijn bereid om de motie aan te passen en het college er iets langer over te laten nadenken. Kom ik zo op terug.

De heer Westbroek: Is goed om te horen. De motie bescherming en onderhoud monumentale bomen zullen wij niet gaan steunen. Deels bestaand beleid en wat ons betreft is het daarmee dan ook overbodig. De VVD heeft een motie. Die dienen we mede in. Goed om die mogelijkheden te onderzoeken. Echt voor Ridderkerk heeft er daarentegen vier. De motie huisvesting Wijkvereniging Drievliet-'t Zand steunen we. De motie openbaar toilet willen we wel gaan steunen, mits de suggestie van het college wordt overgenomen. Anders zijn we eigenlijk voornemens hem niet te steunen. Maar ik denk dat wij in de schorsing daar volgens mij nog even met elkaar over in gesprek gaan.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet, Echt voor Ridderkerk.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Ik kan u mededelen dat ik straks in mijn tweede termijn zal vertellen welke aanpassing ik aan die motie zal gaan doen, conform het verzoek ook van het college gehoord te hebben.

De heer Westbroek: Dat is mooi om te horen, voorzitter. Dat gaat zo voorspoedig. Even zien, waar was ik gebleven? Het toilet. De motie samenwonen op proef met behoud van uitkering. Wij zijn voornemens deze niet te gaan steunen. Wij zien de voordelen die de opsteller ziet op dit moment niet. Je gaat pas samenwonen als je er klaar voor bent. Anders heb je het gewoon gezellig met elkaar. De ene keer bij de een thuis en de andere keer bij de ander thuis. De motie vuurwerkvrije zones zullen we ook niet steunen. Wat ons betreft gaat de prioriteit op het handhaven van het illegaal vuurwerk ... Dat is al een enorme opgave. Wat ons betreft daar echt de focus op. Dan hebben we de moties van Burger op 1. Dat zijn er nog meer. De motie fietsbeugels zou wat ons betreft misschien beter in het AB van de NRIJ ingediend kunnen worden. Daar zit mevrouw Van Nes-de Man ook zelf in. Maar, desalniettemin zullen wij deze gaan steunen.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Top. Dank je dat jullie hem willen steunen. Ik denk alleen dat het niet zo werkt dat je in het AB van het NRIJ die dingen neerlegt, zo'n verzoek neerlegt, maar dat dat vanuit het college moet, vanuit de gemeente Ridderkerk naar die natuurgebieden. Maar dat komt wel goed, denk ik.

De heer Westbroek: Ik geef het maar mee als tip. Misschien helpt het nog. De motie eigen erfgoedcommissie. Gehoord hebbende ook het college met het oog op de Omgevingswet en die voorstellen, is hij wat ons betreft dan ook eigenlijk overbodig. De motie gratis ontbijt op basisscholen staat in het Collegeprogramma. Is ook een stukje beantwoording over geweest met een pilot en gesprekken met scholen. Die zullen wij dan ook niet steunen. De motie afschaffen afvalpassen. Afvaltoerisme, daar maken wij ons dan wel echt zorgen om. Vinden wij gewoonweg niet wenselijk. Ook die zullen wij niet steunen, helaas.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Ik heb even een vraagje over het ontbijt op school. De wethouder zei het ook, zo staat het ook in het Collegeprogramma, dat er een budget is gereserveerd voor onderzoek naar gezonde voeding. Maar dat is heel breed. Basisschoolkinderen in een leeftijd van 4, 5, 6 jaar maken zich niet zo druk over gezonde voeding. Die gaan ook niet zelf naar de winkel om al dan niet gezonde voeding te kopen. Dat komt als je ouder bent. Dat is bijna meer van toepassing op de middelbare school. Wij hebben het idee dat dit onderzoek, wat nu uitgezet wordt, iets anders is als dat je vraagt naar een onderzoek voor ontbijt op school. Want wij willen dit heel graag. Ik weet dat die mogelijkheden er zijn. Laten realiseren in samenwerking met ondernemers, met de gemeente en waarbij bijvoorbeeld de ouders dat makkelijk uit kunnen serveren, met het idee van, je eet met je kind mee op school en je gaat daarna naar je werk in plaats van dat je met je kind thuis eet, eens in de week of zo.

De heer Westbroek: Toch vinden wij dat het verstandig is dat het college in gesprek gaat met die scholen en eerst eens kijkt, wat is de behoefte daar en eventueel een pilot uitvoert. Of dat het ontbijt is of op een andere manier de gezonde voeding, dat zal het dan moeten uitwijzen. Maar ik wil dat hier niet nu gaan bepalen voor die scholen, in dit geval. De motie anders omgaan met volwassen bomen staat al opgenomen in de Groenvisie. Dat is wat ons betreft ook niet nodig. De motie taxivergoeding brengt te veel risico's met zich mee voor de kwetsbare doelgroep. We vinden dat ook niet wenselijk. De wethouder noemde ook al zoiets. Dat waren de moties. Ik hoop uiteraard op brede steun onze moties. Dat was het tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Precies dertien minuten. Ik wilde net gaan waarschuwen, dertien minuten. We gaan gewoon naar de volgende spreker. Heb ik het goed ... Ik ben even een beetje het stuur kwijt. Bent u dat, mijnheer Ros?

De heer Ros: Zeker, voorzitter.

De voorzitter: Zeker. Partij van de Arbeid/GroenLinks, ga uw gang.

De heer Ros: Of er moet een hele specifieke vragen komen over de moties, dan geef ik het graag door. Voorzitter, ik zat een beetje te denken in de pauze. Soms vraag je je af, hoe komt het dat het vertrouwen in de politiek zo laag is? Dat de opkomst zo laag is. Want we zijn toch zo lekker bezig. Maar soms zie je ook voornemens, dat maakt het wat logischer. Ik wil daar dadelijk, in mijn laatste twee minuten, op terugkomen. Dat is de cliffhanger. Spannend hè, jongens? Politiek is leuk.

De voorzitter: Even voor de luisteraar, dan interrumppeer ik u. Daar zijn die laatste twee minuten niet specifiek voor bedoeld, om dan uw verkondiging en te doen, zonder geïnterrumpeerd te kunnen worden. Die twee minuten is bedoeld, zodat u uw betoog kunt afronden.

De heer Ros: Dat ga ik ook zeker ...

De voorzitter: Maar ik vertel u iets wat u allang begrepen heeft.

De heer Ros: Ik heb een heel mooi betoog. Dat ga ik in die laatste twee minuten afsluiten. Even een compliment naar alle raadsleden en fracties. Mooi om alle bijdrages te lezen. Het is inspirerend altijd om te zien waar iedereen zijn piketpaaltjes en waar de aandacht op gefocust wordt. Ik denk dat zo'n dag best wel waardevol daarvoor is. Het is ook leuk om de collegeleden voor het eerst samen in actie te zien. Alleen, voorzitter, wat is er met uw portefeuille gebeurd? Daar is helemaal niks meer van over. Even over deze begroting en het Collegeprogramma. Even serieus. Ik vraag me wel serieus af, ik hoorde de wethouder daar ook vanmorgen wel een beetje over, hoe realistisch de collegeambities zijn, gezien de inflatie, de ontvlechting van de BAR, die miljoenen gaat kosten waarschijnlijk, een economische crisis aanstaande. We doen nu al geregeld een greep uit spaarpot. Dat kon wel, want er was 40 miljoen binnengekomen van Eneco. We staan er dan, mede dankzij deze Eneco-miljoenen ook nog prima voor, maar het wordt wel krappere. Dat is wel een zorg die wij besproken hebben, gedurende onze lunch. Gelukkig horen we raadsbreed ...

De voorzitter: Mijnheer Kardol, SGP.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Als ik de heer Ros zo hoor, dan vraag ik me af van, is de financiële onderlegger dan zo onduidelijk?

De heer Ros: Zeker niet. Ik spreek gewoon mijn zorgen uit over de toekomst. Het is zeker duidelijk, ik heb daar ook wat in de algemene beschouwingen over geschreven. Ik hoor raadsbreed wat urgentie wat betreft het halen van de klimaatdoelstellingen. Ook wethouder Van Os liet weldegelijk urgentie zien en liet zien dat er wel een wethouder klimaat is, misschien. Hij benoemde alles. Het gaat in kleine stapjes. Maar dan vind ik het wel jammer dat geen enkele motie duurzaamheid en groen omarmd wordt en vijf van de zes moties over duurzaamheid en groen ontraden worden. Om vast een beetje richting de wedstrijd te gaan vanavond, geen woorden, maar daden. Ik heb nog wat richting de fracties, specifiek. Richting 18PLUS, over uw motie. Om een deel van onze inwoners nu wel een beetje voor de bühne af te schilderen als hufters, terwijl er volgens mij genoeg instrumenten zijn om te handhaven, die je best kan inzetten, dat vinden wij echt iets te ver gaan. Dat vinden wij jammer, dat taalgebruik. Richting SGP. De BAR-organisatie een hart onder de riem, dan steunen we uiteraard van harte. Dat betekent dat we uiteraard niet instemmen met de ontvruchting van de BAR-organisatie. Wij hebben ook nog wel een vraag richting de SGP. U spreekt in hun bijdrage van 30 procent sociale huurwoningen bij nieuwbouw. Maar ondertussen neemt de komende jaren de sociale voorraad wel met 100 woningen per jaar af, volgens onze eigen Woonvisie. Dat staat er toch in? Ja. Dat schuurt met elkaar, zou ik zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Ik wil daar op zich wel gelijk op reageren. Het is weleens eerder, in de vorige periode, ook al benoemd van, hoe verdeel je dit vraagstuk tussen de onderliggende gemeenten? Dan zie je dat die verhoudingen behoorlijk scheef zijn. Ik heb weleens gezegd van, Ridderkerk is, als je naar die verhoudingen kijkt, het beste jongetje uit de klas altijd geweest. In die zin vind ik het terecht dat wij op deze

manier stelling hebben genomen. Neemt niet weg dat er natuurlijk een uitdaging ligt om voor Ridderkerkers, op de eerste plek, te zorgen voor voldoende woonruimte. Dat betreft koop, maar ook huur.

De heer Ros: Voorzitter, er is gewoon een enorme behoefte, ook aan huurwoningen. Zeker in het betaalbare segment. We hebben de laatste jaren gezien dat het gewoon verminderd is. Dat is gewoon een feit. Even richting Leefbaar Ridderkerk. U heeft aangegeven geen algemene beschouwingen te hebben geschreven. Dat is uw goed recht. We vinden het jammer, want we vinden het altijd leuk om te lezen van tevoren en alvast te kijken waar een fractie staat, zeker een nieuwe fractie. Ik heb het over uw bijdrage, in eerste termijn.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe, Leefbaar Ridderkerk.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de heer Ros spreekt over een nieuwe fractie. Maar volgens mij is Leefbaar Ridderkerk de oudste lokale partij.

De heer Ros: Volgens mij zitten er nieuwe mensen. Ik neem aan dat er een hele nieuwe dynamiek is. Dat is toch ... Ik bedoel, ik weet hoe het is om in een nieuwe fractie te zitten hoor. Dat is hartstikke leuk. Even kijken, ik heb het even over uw bijdrage vanmorgen. U geeft ook aan over het tekort van sociale huurwoningen ... Legt u de schuld volledig bij de centrale overheid. Maar, voorzitter, richting mevrouw Kayadoe, het is ook echt een lokale keuze die we maken. Je kan niet zeggen, dat is alleen maar centraal.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel. Gelukkig, raadsvergaderingen worden opgenomen door een goed instituut. Wellicht kan de heer Ros de bijdrage van mij van vanmorgen nog eens naluisteren. Dan hoort hij ook dat ik niet alleen de schuld bij de landelijke overheid leg.

De heer Ros: We zijn benieuwd naar de voorstellen binnenkort. Even kijken hoor. En de stemverhouding. Richting het CDA. Ze hadden het over bestaanszekerheid. Dat is een iets wat wij zeker delen. Ik vind het prachtig om te horen dat het CDA nu op het goede idee gekomen is om een duurzaamheidsfonds in te stellen. Daarnaast is het mooi dat zij 1.000 extra woningen willen. Dat hoorde ik, volgens mij, mijnheer Overheid zeggen. Maar dat is minder dan de 1.150 uit onze eigen Woonvisie. Ik ben wel benieuwd hoe dat zich dan verhoudt. Blijkbaar waar. Richting de ChristenUnie. Ten eerste complimenten voor mevrouw De Wolff, die als vicefractievoorzitter moest invallen. Ik had een paar mooie woorden opgeschreven. Recht doen begint bij hulp aan mensen die niet dezelfde kansen hebben gehad. Ik vond het een mooie zin. Daarnaast, de steun voor de mantelzorgpluim is ons uit het hart gegrepen. Even kijken hoor. Het zijn wat losse aantekeningen geworden. Voorzitter, ik wil toch nog iets zeggen ook over vertrouwen. Vertrouwen hebben we hier in een eerlijke, integere overheid. Ik maak me dan best wel druk dat wij denken dat we heel lekker bezig zijn en dat toch minder dan de helft van de mensen komt opdagen bij de verkiezingen. Dan denk je, hoe zou dat komen? Ik denk dat dat komt, omdat je moet kunnen bouwen ... Een van de zaak is dat je moet kunnen bouwen op eerder gemaakte afspraken. Vertrouwen kan worden geschaad door besluiten. Bijvoorbeeld een boomgaard, waar de hele raad keer op keer heeft besloten, deze blijft groen en blijft een boomgaard, toch weer ter discussie stellen, tegen de wil van de raad in. Of een geluidscherm, in het Oosterpark, waar na twintig jaar discussie een besluit over is gevallen en nu nagenoeg hetzelfde college dit ook weer ter discussie stelt. Of een honkbalvereniging Rowdies, waar hele heldere afspraken mee zijn gemaakt. Nu toch weer komen deze afspraken ... Staan op losse schroeven. Dat zijn volgens mij ... Ook mensen die bijvoorbeeld door het ijs dreigen te zakken. Die moeten vooral vroeg signaleerd en ondersteund worden. Zij moeten topprioriteit krijgen. Lokale keuzes kunnen voor deze groep mensen juist verlichting brengen. Voorzitter, even gewoon

over het hele vertrouwen. Volgens mij begint dat gewoon bij onszelf, begint dat hier in de Raadzaal en moeten we eens denken van, ook al zijn er besluiten eerder genomen, afspraak is wel afspraak. Je kan daar niet elke keer, volgens mij, zo makkelijk mee omgaan om besluiten maar keer op keer om te draaien. Je moet je, denk ik wel, als raad en college gewoon samen als een integer en goed bestuur vormen en doorgaan op de gemaakte besluiten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. We gaan naar mijnheer Kardol, SGP.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Ook ik heb losse aantekeningen gemaakt. Maar laat ik beginnen met ook een woord van dank uit te spreken richting de griffie en de ambtenaren en andere betrokkenen, die mede deze dag hebben mogelijk gemaakt. Ook heb ik de bijdragen gewaardeerd van eenieder, de schriftelijke en mondelinge. Om even in te gaan op dat wat er is gezegd, uiteraard kunnen we niet op alles ingaan. Laat ik beginnen met te zeggen dat we het enthousiasme delen van 18PLUS. Dat enthousiasme poef ik breder, als het gaat over van, het resultaat wat er is bereikt met de verkiezingen, het coalitieakkoord wat het heeft opgeleverd en het programma wat er nu ligt en waarmee we aan de slag kunnen gaan. Een motie die ons in ieder geval ook aansprak, was die van de indexatie van het boetebeding. Het is terecht dat daar de vinger is bijgelegd. In die zin zou ik zeggen van, scherp, goed gezien. Het was mooi om met 18PLUS ook te werken aan de motie over de voetgangersoversteekplaatsen. Ik ben blij met de motie zoals hij er nu ligt, want ook al zijn er genoeg ambities op het vlak van verkeersveiligheid, de wethouder noemde dat ook, de twintig plekken bijvoorbeeld, toch zijn er soms plekken die prioriteit verdienen. Zeker als het gaat om schoolgaande kinderen en schoolgaande jeugd. Wat betreft PvdA/GroenLinks, die zijn met een motie gekomen om het MKB te helpen. De vraag die je daarbij in ieder geval kan stellen is van, wetend hoeveel er omgaat in het MKB, wat is 250.000 euro? Maar wat ook natuurlijk een lastige is, dat is natuurlijk ook een vraag die ik wil stellen is van, hoe wordt het onderscheid gemaakt tussen een gezond bedrijf en een ongezond bedrijf? Daarbij wordt er verwezen naar een regeling, zoals hij al eens eerder is opgetuigd, met verhuurders die voor een deel bijdragen en de gemeente. Maar dat kan best een ondernemer zijn die onlangs een pand heeft gekocht, daar een hypotheek voor heeft moeten afsluiten met een forse rente. Valt die dan met deze voorgestelde regeling tussen wal en schip? Dat zijn even twee vragen die ik erbij gesteld wil hebben. Wethouder klimaat, de heer Ros pleitte daarvoor. Maar goed, laat ik dan maar als SGP helder zijn, die wethouder klimaat zit gewoon daar, aan de rechterkant van mij, Henk van Os. Ik vond het ook mooi dat wethouder Henk van Os heeft opgeroepen tot zelfreflectie. Want het begint bij heel veel zaken ook bij onszelf. Wat kunnen we zelf eraan doen om die afvalberg te verminderen? Een mooie oproep.

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Ik heb een suggestie. Vegetarisch eten?

De heer Kardol: Voorzitter, daar was ik volgens mij al op ingegaan. Maar even richting de heer Ros ook nog over de slimme bandenpomp. Ik weet dat in het verleden de PvdA ... Weet ik. Maar dat de PvdA het nog weleens heeft gehad over de Wet Markt en Overheid. Er zijn verschillende benzinehouders die een pomp hebben staan. Die zijn hun 50 cent klandizie kwijt. Ging gaat het niet om heel veel geld, maar ... Wat wij ook hebben gewaardeerd in de bijdrage van het CDA, dat is het noemen inderdaad van het behoud van de relatieve zondagsrust. Dat is gewoon een groot goed. Maar ook de stabiliteit van het gezin. Wat betreft de motie, als het gaat om de A16, willen we nu al aangeven van, die steunen we niet. Wij zeggen eigenlijk van, laat de MIRT vooral zijn ding doen. Om op voorhand de indruk te wekken van dat het wel een goede maatregel zou zijn, wij denken in die zin ook aan het bedrijfsleven. Er gaat veel vrachtverkeer richting de havens. Hoe kijkt een havenbedrijf ertegenaan? Maar goed, laat het aan de experts over. Degenen die

vanmorgen de bijdragen hebben gehoord, dan is het onder andere natuurlijk gegaan over het drinken van een biertje.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet, Echt voor Ridderkerk.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde de heer Kardol net een opmerking maken over, laat het aan anderen over om die extra baan ... Daarover te beoordelen. Het gaat ook om het bedrijfsleven dat extra kan doorrijden. Maar ik sta zeer regelmatig in de ochtendfiles daar. Het valt reuze mee met het aantal vrachtwagens ten opzichte van het aantal personenwagens wat daar in de file staat. Wij wonen in Ridderkerk. Wij hebben heel erg veel last van fijnstof, wat onder andere geproduceerd wordt wanneer mensen lange files staan. Ik pleit er toch voor om nog eens goed na te denken, in het belang en de gezondheid van onze Ridderkerkers. Dank u wel.

De heer Kardol: Om op voorhand nogmaals aan te geven van, die baan moet vervallen. Daar wagen wij ons niet aan. We wachten het gewoon allemaal geduldig af. Ik zei net van, degenen die de bijdrage voor morgen hebben gehoord, heb ik het gehad over het drinken van een biertje. Met wie ik een biertje zou willen drinken, dat is de ene Evert uit de algemene beschouwingen van EvR, want die heeft een veelbewogen leven gehad. Als ik hem zou spreken, dan zou ik het in ieder geval met hem hebben over de uitbreiding van de vuurwerkzones. Dan zou ik hem vertellen van, dat is iets waar de SGP al veel langer dan Echt voor Ridderkerk voor pleit, maar het komt goed. Daarnaast is het zo dat ik bij EvR ook waardeer de aandacht voor de buitenruimte, het groen, betaalbaarheid van klimaat. Wat betreft de bijdrage van de ChristenUnie. Toen bedacht ik me van, ze hebben heel goed begrepen waarom Anton Rottier als SGP-raadslid voor het voorzitterschap van de commissie Samen wonen heeft gekozen. Want daar komt pas echt heel veel op de agenda. Dat is natuurlijk onzin. Wethouder Piena heeft natuurlijk ook al gezegd, er gaat 58 miljoen om in het sociaal domein. Er zijn weldegelijk ambities verwoord, maar we moeten niet vergeten dat er heel veel ambitie zit in de lopende zaken, waar ook dat financieel label aan vastzit. Uiteraard besteden wij ook de ...

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Voorzitter, ik heb altijd geleerd, achter elk geintje zit een seintje. Het zou zomaar kunnen dat de voorzitter van Samen wonen het veel drukker gaat krijgen. Heel even nog, dat u aangeeft dat er heel veel geld gaat naar het sociaal domein. Dat gaat om dingen waar je echt niet anders kan. Dat zijn gewoon de lopende zaken. Dat is ook nodig. Maar daarmee gaan we toch was Ridderkerk niet zeggen, sociaal domein, dat kost altijd wel zoveel, daar gaan we niet een stapje beter in worden. Want sterker nog, we willen dat bedrag naar beneden krijgen. Hoe krijg je dat naar beneden? Net als dat we dat doen voor alle visies, daar maken we plannen en dan gaan we nadenken hoe we elke dag een stapje beter worden. Dat is precies wat ik mis.

De heer Kardol: Wat betreft de lopende zaken, dan duidt mevrouw De Wolff dat wat te summier, of laat ik het zo zeggen, er gebeurt ontzettend veel. Het is eigenlijk een soort mammoettanker. In 2015 is het allemaal natuurlijk in gang gezet. Tijdens die rit wordt er ook heel veel aangepast en gedaan. We doen er denk ik te kort aan door te zeggen van, dat zijn de lopende zaken. Maar goed. Wat ik wilde zeggen is, de motie wat betreft de buurtcirkels steunen we. Want wij zijn ook benieuwd van, welke kansen liggen daar nog? Ook binnen de bestaande middelen. In dat kader is het ook wel mooi dat de mantelzorgpluim bijvoorbeeld is opgeplust. Ook een mooi punt. Wat betreft de bijdrage van de VVD, daar zijn we natuurlijk ...

De voorzitter: Toch nog even naar mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Ik moet zeggen dat ik dan een beetje kwijt ben hoor.

De voorzitter: Dat geeft niet.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Mijn opmerking over lopende zaken zegt u van, dat is te summier. Ik wil dan toch nog een keer de opmerking maken, waarom vinden we het wel belangrijk om heel veel plannen te maken rondom het fysieke domein? Let op, ik vind dat ook echt, of wij vinden dat ook echt belangrijk. Maar waarom heb je dan niet diezelfde bril op als het gaat om het sociaal domein? Dat verrast me dan toch elke keer.

De heer Kardol: Voorzitter, als ik natuurlijk het lijstje in de begroting lees van de beleidsstukken die hangen onder het sociaal domein, dan denk ik van, daar wordt al genoeg aan de weg getimmerd en een moet zeker nog veel meer gebeuren. Maar goed, ik denk dat ik er voldoende op heb gereageerd. Wat betreft even de bijdrage van de VVD. We zijn het natuurlijk helemaal met elkaar eens dat het gewoon belangrijk is om de begroting sluitend te houden. Zo kennen we de VVD ook. In die zin ook om alert te zijn dat het ravijnjaar van 2026 geen financieel rampjaar wordt. Maar we hebben er alle vertrouwen in dat het college ervoor gaat zorgen dat het zover niet komt. Ook met u zo ik nog weleens graag een biertje willen drinken. Maar goed, als het gaat over de opmerking van het voortbestaan van de natuur wordt misschien bedreigd, maar die van de aarde niet, die blijft wel draaien. Maar goed, dat terzijde. Leefbaar Ridderkerk kijkt ...

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik heb toch even een vraagje aan mijnheer Kardol. Ik heb even niet geturfd hoe vaak het woord bier hij vandaag heeft laten vallen. Ik vermoed aandelen in een bierbedrijf, of zelf brouwen. Is er iets van aan die orde?

De heer Kardol: Nee, geen aandelen. Leefbaar Ridderkerk pleit terecht voor veiligheid. Legt ook de vinger bij de zere plek, als het gaat om de jeugd. Zeker de jeugd die is afgegleden naar de situatie dat er gegrepen wordt naar messen, vuurwapens of nepwapens. De motie steunen we dan ook van harte. Ook wij zien natuurlijk uit, we hebben er zelf om gevraagd, naar de uitkomsten van het onderzoek wat loopt. Bijzonder ook het enthousiasme nu van u, voorzitter, als het gaat om deze motie, om deze positief te adviseren. We hebben nog wel een vraag, die wellicht in eigen termijn beantwoord kan worden over die zeven dagen per week dat jongerenwerkers de straat opgaan. Dat brengt natuurlijk een kostenplaatje met zich mee. We willen veel op het vlak van veiligheid, maar we moeten ook natuurlijk het kostenplaatje in de gaten houden. Dan rest mij nog ...

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe, Leefbaar Ridderkerk.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Alhoewel ik niet verwacht dat ik mijn volledige eigen termijn nodig zal hebben, ga ik toch in de termijn van de heer Kardol reageren. Bewust zeven dagen per week erin gezet, in de motie. Ik hoop ook dat de wethouder de toezegging ervoor gaat doen dat hij daaraan gaat werken. Maar waar het eigenlijk om gaat, is dat op dit moment er de jongerenwerkers te weinig zichtbaar zijn bij degene bij wie het nodig is. Op dit moment is het zo dat de agenten de jongerenwerkers moeten informeren. Dan zijn het eigenlijk wel boefjes, want anders ben je niet bekend bij de politie.

De heer Kardol: Een helder pleidooi. Ook mee eens als het gaat om dat die verbinding met die jongeren erop moet zijn buiten de reguliere kantoortijden, laat ik het zo maar zeggen. Dan rest mij nog Burger op 1. Richting mevrouw Van Nes-de Man wil ik zeggen dat ik bewondering heb voor uw gedrevenheid. Ik denk dat niet veel

raadsleden daaraan kunnen tippen. U heeft onder andere in uw bijdrage benoemd de eigenheid van de wijk te willen koesteren. Dat is natuurlijk iets waar de SGP ook voor staat. Ook wij hebben, om toch maar even gelijk op die moties in te gaan, naar de verschillende moties gekeken. Er is eigenlijk een zin die ons wel aansprak. Dat is van, en gaat over tot de orde van de dag. Alleen, om dat te bewerkstelligen heeft u onze steun niet nodig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kayadoe, Leefbaar Ridderkerk.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik ben toch blij dat de commissie Samen leven over het algemeen een veel zwaardere portefeuille heeft dan de commissie Wonen. Overigens, met mijn loopje tussen de middag buiten zag ik wat lege bierflesjes in het gras liggen. Wellicht ligt er nog een mooie schone taak voor de SGP om wat wandelingen, desnoods met mij, te doen. Levert ook gelijk het statiegeld op. Mooi dat alle partijen ook de zorgen over vele onderwerpen die bij het leven van de inwoners en ondernemers horen uitgesproken hebben. We hebben ook vele malen gehoord, gelijke kansen, zorgen en ontzorgen. Wat ons betreft, wat Leefbaar Ridderkerk betreft, gaat het ook vooral erom om mensen in hun kracht te zetten en alleen daar waar nodig te ondersteunen. Dan zal ik gelijk ook eventjes de moties doorlopen. De indexatie boetebedragen. Ook wij waren hier niet opgekomen. Best wel jammer voor ons. Een gemiste kans. Alhoewel, we hadden al heel veel werk aan twee hele goede moties in elkaar draaien. De eer gaat naar 18PLUS. Die zullen wij natuurlijk steunen. We hoorden al een opmerking dat de tenaamstelling van de motie hufterboete behoorlijk grof is. Ik weet het niet. Wij vinden het wel hufterig als je je afval niet daar deponeert waar het hoort. We zullen hem ook zeker mede indienen, of sorry, voor zijn. Dat dacht ik al. Ik zal het tussen ... Ik moet straks nog met mijn fractieleden overleggen, want ik heb daar helaas niet het alleenzeggenschap over. Met betrekking tot de voetgangersoversteekplaatsen Klimop, Centrum en Máximacollege. Leefbaar Ridderkerk maakt zich wel een beetje zorgen, want er zijn nog meer voetgangersoversteekplaatsen bij scholen die wel wat extra verlichting zouden kunnen gebruiken om het veiligheidsgevoel beter te krijgen. Wat dat betreft zou dat misschien ietsjes breder getrokken worden. Dat er in ieder geval gekeken kan worden naar alle schoolroutes. Dat die in ieder geval voorrang krijgen. Aan de andere kant ... Ik zie dat ik geïnterrumpeerd ga worden. Zal ik die maar even ... U gaat voorzitten. Dat weet ik.

De voorzitter: U bent zelf voorzitter. U weet hoe het werkt. Mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. In ieder geval wat betreft de oversteek bij het Máximacollege is er al langer bekend dat er echt sprake is van bijna ongelukken. Ik heb dat ook zelf drie keer met eigen ogen zien gebeuren. Het gaat dan ook om een stukje prioritering, of prioriteit.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ook ik maak tussen de middag regelmatig een wandeling, maar dan met mijn honden, want ik heb geen kinderen meer. Maar ik zie ook bij andere scholen ... Althans, ik heb wel kinderen, maar niet meer dat ik ze naar school hoef te brengen. Ik ben ook nog geen oma. Ik weet niet of mijn dochter meeluistert, maar dan hint. Maar ik zie nog wel meer plekken waar een prioritering aan gehangen zou mogen worden. Aan de andere kant heb ik ook wel gezien bij de mooie voetgangersoversteekplaats die recentelijk is aangelegd, dat kinderen daardoor ook bijna zonder te kijken de straat oversteken, want de lampjes gaan toch branden bij het zebrapad. Dat is ook wel iets waar we wel zicht op moeten blijven houden, dat ook wanneer je gebruikmaakt in het verkeer van de openbare ruimte dat je ook je eigen verantwoordelijkheid hebt en ook op moet letten. De energiearmoede tegengaan, van de PvdA/GroenLinks, die zagen we echt niet zitten. Excuus. Dit is een kosten ... Ik zou me zo voor kunnen stellen, althans wij konden ons voorstellen dat Wooncompas dan gaat zeggen van, leuk, gemeente Ridderkerk, dat u

dat wilt, maar betaalt u dat dan ook maar. We hebben ook begrepen van de wethouder dat hij daar goed mee in gesprek is. Laten we dat lekker zo houden. Met betrekking tot het MKB ...

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Voorzitter, die motie ziet er juist op aan om een steuntje in de rug te zijn voor het beleid van Wooncompas wat zij al hebben. Zij kunnen zelf ook natuurlijk zeggen van, wij meten niet naar energielabels, maar dat is gewoon de wet. Dat is gewoon onzin. Ze moeten een bepaald energielabel. Dat doen ze ook netjes in hun aanbod. Daar ziet de motie op aan, om minimaal energielabel B, zodat mensen in een sociale woning een betaalbare energierekening hebben.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Dan had de motie anders verwoord moeten worden. Het is ons zo niet duidelijk geworden. Met betrekking tot de motie van het MKB, daar hebben we heel lang over lopen twijfelen. We zijn natuurlijk ontzettend blij dat de voltallige raad geholpen heeft om de verenigingen te steunen. Deze motie is behoorlijk ruim. We zijn wel genegen om voor te gaan stemmen, maar dan wel dat er heel kritisch gekeken gaat worden, welke MKB'er heeft het wel of niet nodig? Maar volgens mij hebben wij een goed verantwoordelijk college zitten, die daar echt heel kritisch naar gaat kijken. Met betrekking tot de motie van kinderen uit de armoede. Daar wordt gevraagd om de Ridderkerkpas te verruimen naar 130 procent. Daar zijn wij niet voor. Niet zozeer dat wij die kinderen niks gunnen, absoluut niet, dat is zeker niet onze onderliggende reden, maar bijna iedereen heeft het moeilijk. Natuurlijk zijn er ook mensen die het niet moeilijk hebben. Maar bij heel veel kinderen die het thuis niet kunnen krijgen, zit geen etiket op dat ze net boven de 130 procent of misschien hoger liggen, terwijl er wel andere financiële zaken spelen thuis waardoor zij eigenlijk ook in armoede leven. Wij vinden dit een lastige en we zullen vooralsnog deze niet ... Niet voor stemmen.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester, Partij van de Arbeid/GroenLinks.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp dat Leefbaar moeite heeft met heel veel gezinnen die het nu moeilijk hebben en de rekeningen niet kunnen betalen, maar je moet natuurlijk, als je het goede wil doen, de eerste stap niet laten. Dit is wat dat betreft gewoon een eerste stap. Laat vooral niet iets wat het goede is nu gaan, omdat je eigenlijk veel meer zou willen doen. De hele reis begint met de eerste stap, begint met de kinderen op ... Nu wordt de aandacht gevestigd op de kinderen. Als u het wil uitbreiden en draagvlak wil zoeken voor 200 procent, dan steunen wij u van harte, maar dat is lastig in deze raad. We beginnen met een kleine stap en wij hopen dat in ieder geval deze raad de kinderen van Ridderkerk die het nu zo moeilijk hebben, niet kunnen sporten en geen schoolspullen hebben ... Dat we die kunnen steunen. Dat gaat in kleine stapjes inderdaad. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Toch even in reactie op mevrouw Ripmeester. Zij heeft het dan over een kleine stap, maar als wij de wethouder ook goed hebben gehoord van, er gebeurt ontzettend veel op dit vlak. We hebben een openeinderegeling.

De voorzitter: Ik stel voor dat we terug gaan naar mevrouw Kayadoe, want het is haar termijn.

Mevrouw Kayadoe: Ik ben ook blij dat mevrouw Ripmeester probeert om een lans te breken, maar vooralsnog heeft ze ons nog niet overtuigd, althans ik heb nog geen schop gekregen van mijn buurmannen. Vegetarische

standaard. We gaan hem niet steunen. We zijn ontzettend blij met bitterballen. Als u geen bitterbal wil, dan hebben wij er een extra. Zo zagen wij hem. Versterk vaardigheden kinderen. Die dienen wij graag mede in. Ik denk dat dat zeker ook aansluit op onze motie met betrekking tot de jeugdcriminaliteit. Met betrekking tot de motie van de SGP, onderzoek ophalen oud papier. We hebben van de wethouder gehoord, de portefeuillehouder gehoord, dat het goed gaat met de cijfers en dat er gestuurd gaat worden om die nog beter te laten worden. Wat dat betreft denken wij dan ook van, waarom moet er nog weer een onderzoek voor papier? Dan zouden wij ... Hoeveel mensen hebben daar echt daadwerkelijk last van? Sowieso, dat is één. Waarom een extra onderzoek daarvoor? Bovendien, de mensen die echt tekortkomen aan die papiercontainer, omdat ze te veel online kopen, waarom adviseert u die niet om naar de fysieke winkels in ons mooie Ridderkerk te gaan. Dan hebben we gelijk een win-win situatie. Onze MKB moet nodig geholpen worden en zij hebben minder afval voor in de papiercontainer. Wellicht zouden ze ook gewoon een extra papiercontainer aan kunnen vragen.

De voorzitter: Mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Uiteraard zijn wij ook gewoon voor een vitaal winkelcentrum, winkelstrips et cetera. Maar goed, er is ook zoets als vrije marktwerking. Die ontwikkeling is gewoon gaande dat vanuit retailing et cetera er gewoon meer papier, karton et cetera op de mensen afkomt. Wij hebben in ieder geval zoveel signalen gekregen dat mensen weldegelijk ertegenaan lopen dat ze de bak sneller vol hebben. We willen niet dat het in het restafval belandt of elders wordt weggebracht. Dat nog even in reactie.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Wat ik me even afvraag, op wie ik ga interrumperen. In ieder geval over dat ... Dat gaat vaak in deze vergadering zo. Het afvalbeleid. Ik denk dat mevrouw Kayadoe een mooie oplossing heeft. Zorg gewoon ...

De voorzitter: Wie bent u nu aan het interrumperen?

Mevrouw Van Nes-de Man: Dat weet ik zelf ook niet, maar ...

De voorzitter: Ik ook niet.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik wilde even aangeven dat ik het van mevrouw Kayadoe een mooie oplossing vindt om een extra papiercontainer neer te zetten. Die zou misschien mijnheer Kardol ook mee kunnen nemen in zijn verhaal.

De voorzitter: Dank voor de geweldige tip. We gaan naar mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik ben altijd blij als ik geholpen word met mijn motivatie hoe wij denken over een motie. Dat is altijd mooi. Ik heb geen idee hoeveel tijd ik inmiddels nog heb.

De voorzitter: 10.28.

Mevrouw Kayadoe: Dat valt nog hartstikke mee. Dan ga ik nog even door. De slimme bandenpomp. Er zijn mensen die rijden bij een bezinepompstation vandaan met minder lucht in de banden dan dat ze ... Werd al gesuggereerd, ik ben er een van. Ik beken het maar gewoon eerlijk. Ik zou zeggen, laat dat lekker bij de benzinepomp, want daar zitten ook altijd hele vaardige mensen. Die kunnen je weleens helpen als je bijna met

lege banden staat. Ideaal. Huisvesting Muziekschool Ridderkerk. Dat is er een, die gaat mij heel na aan het hart, omdat ik eigenlijk opgegroeid ben in de Ridderkerkse Muziekschool, wat nu tegenwoordig een parkje is. Wij zullen deze dan ook van harte steunen. Sterker nog, ik wil toch nog in de avondpauze proberen mijn medefractiegenoten om te krijgen om hem mede in te dienen. Ik heb nog steeds een harp boven staan. Misschien kan ik hem dan daar ook nog eens even neer gaan zetten en gebruiken. Dan wil ik het nog heel graag even hebben over het openbaar zelfreinigend toilet. Een mooie suggestie vonden wij van de portefeuillehouder om iets dergelijks bij de fietsenstalling te realiseren. Hij noemde ook een andere suggestie, want zelfreinigend, hij bedoelde de botol tjebok. Dat is een fles om je billen schoon te maken. Maar dat scheelt dan wel leidingen doorknippen in verband met criminaliteit. Ik vind wel dat er heel goed nagedacht moet worden. Zelfreinigend of niet, volgens mij zijn daar hele innovatieve ideeën voor te vinden ongetwijfeld. Bij die nieuwe fietsenstalling is dat wellicht een hele goede locatie. Samenwonen op proef met behoud van uitkering is Leefbaar Ridderkerk niet voor. Waarom niet, hoor ik de indiener vragen. Het is verstandig om eerst samen goed na te denken of je überhaupt wil samenwonen. Als je het voor zes maanden vrij kan geven en je gaat een dag daarna alsnog verzinnen dat je uit elkaar gaat, dan heb je alsnog de ... Ga gewoon lekker eerst goed nadenken of je echt samen het leven verder aan wil gaan. Dan hebben we niet nodig dat we eerst eventjes op proef zes maanden samen mogen gaan wonen.

De voorzitter: Uw dertien minuten zijn om. U heeft nog twee minuten om uw betoog af te maken.

Mevrouw Kayadoe: Dan ga ik hier gewoon mee stoppen, want dat vind ik eigenlijk wel prachtig. Dank u wel.

De voorzitter: Fijn. Dank u wel. Gaan we naar het CDA, mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Dank u, voorzitter. Zoals toegezegd wil ik onze drie moties nog kort toelichten. We dienen er drie in. De eerste is het onderzoek van het opheffen van de vrachtwagenstrook aan de A16. Is al wat over geroepen. De reden waarom wij hem hebben ingediend, is dat wij denken dat het afschaffen hiervan de doorstroming uit Ridderkerk echt kan bevorderen. Zien dit moment, namelijk de vernieuwing van de Brienoordbrug, want dat is ook de discussie op de andere platforms, als goed moment om dit aan te kaarten en daar onze wens neer te leggen. Van harte aanbevolen uiteraard. De tweede is ...

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Voorzitter, ten eerste vind ik het apart dat we hier in de Ridderkerkse gemeenteraad het erover hebben. Maar kan mijnheer Overheid een voorbeeld geven dat op de langere termijn een verbreding van een weg, want dat is het in principe significant minder files heeft veroorzaakt? Want elke keer verbreden we wegen, maar de filedruk blijft hetzelfde. Volgens mij zitten de oplossingen meer in andere zaken.

De voorzitter: Het is in uw tijd. Mijnheer Mijnders wil u interrumpen, mijnheer Overheid. Dit wordt een hele spannende.

De heer Mijnders: Graag reageren op de heer Ros, voorzitter. Waar het om gaat, twee dingen in de motie. Eén, dat we inderdaad bij Rijkswaterstaat willen aanstippen van, ga het eens onderzoeken of het de doorstroming inderdaad kan verbeteren. Waar het punt voornamelijk voor is bedoeld, is als je vanaf de A38 op de A16 komt, dan moet er, zoals er gezegd wordt, geweeft worden. Dat zorgt ervoor dat de doorstroming niet altijd lekker doorloopt. We zien, nogmaals, wat de heer Overheid net al zei, de vernieuwing van de Van Brienoord, het moment om het aan te kaarten bij Rijkswaterstaat, wat is het nut en noodzaak van die vrachtwagenstrook? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Ik ga weer verder. De tweede is de schouw van een toegankelijke openbare ruimte. Wij denken dat het goed is om bij de betreffende inwoners, die het tenslotte direct raakt, input op te halen en dit mee te nemen in de mogelijke oplossingsrichtingen. Dat vooral. Het laatste is de veilige fietsenstalling bij de bushaltes van de Rotterdamseweg. Zoals iedereen weet, is het nu toch al een plek waar best wel ook wat fietsen verdwijnen, om duistere redenen. Wij denken dat het openbaar vervoer ook aantrekkelijk wordt als we die plek gaan aanpakken en ook veiliger maken. Dan vervolgens de moties die door allerlei fracties zijn ingediend. We gaan niet alle moties langs. De moties die we mede indienen ondersteunen we uiteraard van harte. We hebben nog wel wat vragen aan de diverse fracties en het college. Om te beginnen met Partij 18PLUS. Motie inzake de indexatie. Vraag daarbij is, welk indexeringscijfer moet hierop van toepassing zijn? Want als je bijvoorbeeld de prijsindexatie van de gezinsconsumpties zou pakken, dan zou dat betekenen een verhoging van rond de 14 procent op dit moment. Ik weet niet of dat zo wenselijk is.

De voorzitter: Mijnheer Westbroek.

De heer Westbroek: Voorzitter, ik ben expres weggebleven van de technische details, omdat ik denk dat dat meer voor de financieel specialisten zou moeten zijn weggelegd. Mocht het inderdaad een cijfer zijn met 14 procent inflatie of verhoging van zo'n bedrag, dan doet dat eigenlijk ook recht aan de vermindering die er anders was geweest. De waarde die wij geven aan zo'n overeenkomst zou door de tijd heen gewoon in stand moeten blijven. Of dat 2 of 6 of 10 of 15 procent inflatie is die erop komt in een jaar, dat is dan zo.

De heer Overheid: Dank u. Dan een vraag over de hufteboete. Wij vragen wat meer duiding omtrent punt 2 van verzoekt het college om. Is dit bedoeld om voor het toelichten van het systeem? Dan is twee maanden, vinden wij, erg laat. Of is het juist bedoeld om de resultaten inzichtelijk te maken? Dan vinden wij twee maanden misschien wel weer erg kort en denken wij eerder aan een half jaar. De laatste is de motie van de voetgangersoversteekplaatsen. Helemaal in lijn met de gedachte van het CDA, omdat wij al jaren vragen om veilige en verlichte oversteekplaatsen. Naar onze mening kan er ook bij deze twee oversteekplaatsen ingezet worden op extra verlichting.

De voorzitter: Mijnheer Westbroek.

De heer Westbroek: Om de vraag met betrekking tot de hufteboete maar even te beantwoorden. Het gaat over twee maanden na invoering van het nieuwe boetesysteem. Dat hoeft niet gelijk januari te zijn of iets dergelijks, maar het informeren pas nadat het is ingevoerd.

De heer Overheid: Even daarop reageren. Maar waarover wordt dan geïnformeerd, over het systeem van de hufteboete zelf of over de resultaten ervan? Dat was de vraag.

De heer Westbroek: Het systeem zelf en hoe het in Ridderkerk dan wordt ingericht.

De heer Overheid: Dan rest mijn vraag van, waarom dan twee maanden daarna indienen, want dan kan het ook eerder lijkt me, want dan kan je het vooraf doen.

De heer Westbroek: Voorzitter, ik zou zeggen, als het college dat op zo'n moment eerder kan doen, dan is dat natuurlijk ook prima. Maar wat ons betreft uiterlijk twee maanden daarna.

De heer Overheid: Dank u. Dan een vraag aan PvdA/GroenLinks. De motie inzake het MKB. Ook wel direct een vraag aan het college. Wat is de echte impact hiervan? Want als we uitgaan van zeg zo'n 3.000 ondernemers, die zullen niet allemaal ongetwijfeld MKB'er zijn, komen we uit op een bedrag van rond de 80 euro per ondernemer, gezien het budget wat wordt afgegeven. Is er een beeld van het aantal MKB'ers? Dat vragen we ons dan af. De tweede is de motie inzake ...

De voorzitter: Mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid/GroenLinks.

De heer Rijsdijk: Voorzitter, dank u wel. Het is mijn motie. Ik zal erop reageren. Wat is de impact? De subsidieregeling corona, waar in de motie een link mee gemaakt werd en die door het college als succesvol werd gezien, ook in de evaluatie van 2021, hebben 60 ondernemers daarvan geprofiteerd. Zit natuurlijk ook een afhankelijk in met de verhuurder. Het is niet alleen de gemeente die een subsidie op de huur biedt. Het is ook de verhuurder die mee moet werken. In 2021 zijn dat er 60 geweest, waarvan 40 in het centrum. Dat heeft voor die ondernemers verlichting gebracht. De gemeente heeft daar 70.000 euro, afgerond, subsidie aan besteed. In combinatie met de verhuurders is dat een veel groter bedrag geweest, waardoor je eigenlijk op een bedrag van boven de 2 ton kwam. Als deze motie het haalt, mocht halen, dan zou je wel moeten kijken hoe je die regeling nog optimaler kan benutten, zodat je het budget van 250.000 euro ook ten volle benut. Het kan zeker impact maken in combinatie ook met de landelijke maatregelen. Dank u wel.

De voorzitter: Sommige antwoorden krijgen ineens toch het formaat van een betoog. Dat is niet helemaal de bedoeling als het niet in uw eigen spreektijd is. Mijnheer Westbroek. Sorry, mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Dank u. De motie inzake versterk vaardigheden kinderen vinden we een goede motie en gaan we ook steunen. Dan nog een vraag voor Leefbaar. Motie aanpak jeugdcriminaliteit. Als CDA zijn we positief over het instellen van een risico ... Sorry, is niet aan Leefbaar Ridderkerk, maar aan het college. Mijn excuus. Motie aanpak jeugdcriminaliteit. De portefeuillehouder gaf aan positief hierover te zijn. Als CDA zijn we ook positief over het instellen van risicoveiligheidsgebieden, alleen wanneer daar aanleiding voor is. In dit geval geeft de portefeuillehouder aan dat er geen signalen zijn rondom middelbare scholen om een veiligheidsrisico in te stellen, maar u verzoekt alsnog het OM dit te gaan doen. Kunt u dit verder toelichten? Dan de ChristenUnie met betrekking tot de motie van de buurtcirkel. We wachten graag even de reactie van de ChristenUnie af of er misschien nog een tekstuele aanpassing plaats gaat vinden. Als CDA vinden we deze motie in ieder geval wel zeer sympathiek. Motie rookverbod. Als CDA willen we in ieder geval aangeven dat de ChristenUnie voor deze motie geen hoofdelijke stemming hoeft aan te vragen. We zullen als gehele fractie voor deze motie stemmen. Dan de VVD. Motie huisvesting Muziekschool. Het is een mooie motie. We maken ons alleen zorgen om het punt dat als er geen ruimte is binnen de nieuwbouw. Gaat dit dan ten koste van de ruimte die nu bestemd is voor De Lood, De Gooth en RTV-Ridderkerk? Dat vragen we ons af.

De voorzitter: Mevrouw Klaver, VVD.

Mevrouw Klaver: Dank u wel, voorzitter. Dat is een goede vraag van mijnheer Overheid. Dat laten we onderzoeken. Dat is precies de vraag die in de motie staat. Is er voldoende plek voor de Muziekschool in het nieuw neer te zetten gebouw voor De Loods, De Gooth en RTV-Ridderkerk. In de raadsvergadering van 24 november komen we ook de nieuwbouw Gemini tegen. Een uitbreiding van de nieuwbouw en wellicht dat er wel wat ruimte is, maar laten we vooral dat onderzoeken. Dank u wel.

De heer Overheid: Misschien een suggestie, maar misschien moeten we dat dan onderling bekijken om te kijken of we dan toch niet in een motie kunnen opnemen dat we in ieder geval de toezegging aan De Loods,

De Gooth en RTV kunnen gestand doen. Dat we daar niet aan gaan tornen en dat we kijken wat de uitbreidingsmogelijkheden aan mogelijkheden voor de Muziekschool bieden. Maar goed, dat is een suggestie. Dan EvR. De motie openbaar invalidentoeankelijk toilet. Misschien wel ook voor het college. Hoe wenselijk is het om dit toilet 24 uur per dag toegankelijk te maken? Het CDA is bezorgd dat wanneer een toilet 's nachts open is dit ook voor overlast kan zorgen en overlast met zich mee kan brengen.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het zeer wenselijk is, vooral voor mensen die op zondagen van de kerk naar huis wandelen, bezoek aan familie wandelend brengen. Dan is er geen openbaar invalidentoeankelijk toilet in het centrum open. Het is mogelijk met zo'n toilet ... Want ik heb een toilet gezien waarbij je met een pasje naar binnen kan. Je bent dan, geregistreerd is niet het goede woord ... Maar je kan niet zomaar naar binnen. Je kan bijvoorbeeld met een ING-pas of een betaalpasje geld van je rekening af laten schrijven om naar binnen te komen. Dat is altijd ... Maar kijk, altijd wat openbaar is, elk pand is natuurlijk, hoe heet het, vatbaar voor criminaliteit en dat soort dingen. Maar daar moeten we ons niet door laten leiden. We moeten kijken naar de mensen die het probleem hebben, maagdarmproblematiek en andere problematiek om naar het toilet te kunnen.

De voorzitter: Maar dit was genoeg betoog weer. Mijnheer Westbroek.

De heer Westbroek: Misschien een vraagje, puur uit interesse. Dat afschrijven via die bankpas, is dat dan een reservering?

De voorzitter: Dit gaan we niet doen. Zeker niet in mijnheer Overheid zijn termijn. Ga uw gang.

De heer Overheid: Dank, EvR, voor de reactie. Alleen ze hebben me nog niet echt kunnen overtuigen waarom dat het dan echt ook 's nachts open moet zijn of toegankelijk moet zijn. Maar goed. Ik denk echt dat we ook rekening moeten houden met de omwonenden die daar overlast van kunnen ervaren. Dan Burger op 1. De motie met betrekking tot de fietsbeugels. Met betrekking tot punt 2, verzoekt het college om, wat in de motie staat. Naar onze mening hoeft er geen voorstel naar de raad wanneer extra budget nodig is, maar kan het eventueel verwerkt worden in de P&C-cyclus. Maar goed, dat ... De motie onderzoek gratis ontbijt. We begrijpen als CDA het doel van deze motie. We maken ons wel zorgen dat dit mogelijk ...

De voorzitter: Sorry, mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dan kom ik nog even terug op de fietsbeugels. Want houdt dit in dat u de motie wel kan steunen?

De heer Overheid: Dat zouden wij zomaar kunnen gaan doen. Dan motie onderzoek gratis ontbijt. We begrijpen als CDA het doel van deze motie. We maken ons wel zorgen dat dit voor extra werkt zorgt bij de docenten die het al zo druk hebben en eventueel, hoe kijken de indieners hiernaar?

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik popel om dat toe te lichten. Het idee is, ik weet dat er ook al ondernemers mee bezig zijn, om te kijken of dat er een soort cofinanciering kan ontstaan uit het bedrijfsleven en de gemeente. Ontbijten worden op school gebracht. Als die vroegtijdig op school gebracht worden, dan zouden ouders,

waarvan de kinderen daar ontbijten, bij toerbeurt kunnen zeggen van, ik eet vandaag even met mijn kind mee. Dan ga ik van daaruit naar het werk. Dan regelen ouders dat ontbijt. Dan moet het personeel zorgen dat school open is. Op die manier is het gewoon heel makkelijk om als ouder een stukje bijdrage te leveren aan dit. In onze beleving nauwelijks extra belasting voor het personeel, want we weten dat dat niet wenselijk is.

De heer Overheid: Dank u. Dan nog een vraag aan wethouder Stip.

De voorzitter: Mijnheer Overheid, uw dertien minuten zijn om. U heeft nog twee minuten om uw betoog af te ronden.

De heer Overheid: Dank u.

De voorzitter: Sorry, mevrouw Van Vliet.

De heer Overheid: Een vraag voor wethouder Stip. Betreft de evenementenagenda. Het idee is om hiervoor een nieuwe app te gaan realiseren. Het lijkt het CDA verstandig om dit in te passen bij de wijkdashboards. Daar al een aanvraag voor loopt. Hopelijk na vanavond ook in combinatie met Like je Wijk. Dan kan de wethouder tevens aangeven wat de stand van zaken is van de wijkdashboards. Dat is eigenlijk een vraag. Dan stond er nog een vraag open van EvR. Dat is misschien ook waar de hand voor in de lucht ging. De visie met betrekking tot financiën en de reserve. CDA is van mening dat we gericht gebruik moeten maken van het incidentele geld wat we hebben om dat structureel te maken. Dit om te zorgen dat we sommige grote investeringen dan toch kunnen doen zonder dat dit ten koste gaat van andere belangrijke keuzes. De vraag met betrekking tot de verbinding tussen Ridderkerk en Barendrecht Station, dat die er toch al is. Daar heeft u gelijk in. Dat is nu een route met de buurtbus. Waarvoor we aandacht vragen, is om daar toch een sterkere lijn van te maken. Er rest mij nog een vraag van Partij van de Arbeid/GroenLinks over het aantal woningen. Ik was u niet vergeten, zeker niet. De 1.100 ten opzicht van de 1.000. Daar heeft u gelijk in. Alleen het CDA is wel van mening dat we ook (onverstaanbaar) moet zijn. Die 1.000 is denk ik in combinatie met de groenvoorzieningen die we daar ook omheen willen realiseren en het leefklimaat. Dat we die 1.000 in ieder geval minimaal moeten gaan realiseren. Als we meer, zeker naar die 1.000 toe, zullen we alleen maar blij zijn. Dit was de bijdrage van het CDA. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Zijn er raadsleden die nog vragen willen stellen aan mijnheer Overheid? Dan gaan we naar mevrouw De Wolff, ChristenUnie.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Dank u wel, voorzitter. Mijn eerste bijdrage ben ik vooral ingegaan op onze kijk op het programma en onze moties. Nu wil ik allereerst de ambtenaren en de griffie bedanken. Zonder het werk wat gedaan is, zouden wij niet kunnen doen wat we wilden. Even wat reacties op de bijdrages van vanochtend. Overall kwamen de woorden samen leven, ruimte voor groen, veilig opgroeien en zoeken naar ruimte terug. Dat zijn belangrijke punten. Alle partijen erkennen dat. Wat mij betreft is dat een groot en mooi uitgangspunt voor het komend jaar. Volgens mij ook een oproep naar het college. Als dat zo belangrijk is voor alle partijen, zorg dan voor extra ruimte in het programma om dat samen leven ook echt te gaan bevorderen. Maak meer geld vrij voor mantelzorgers en voor kinderen in kwetsbare situaties. We denken dan aan situaties in armoede, maar ook aan ernstige crisissen in relaties. De SGP en het CDA riepen hiertoe ook al op in hun bijdrage. Laat de kloof tussen kansarm en kansrijk niet groter worden. Deze problemen kunnen we alleen met elkaar oplossen. Het samenwerken, waar de VVD ook al op duidde in hun bijdrage, dat is denk ik de enige oplossing om daar stappen in te zetten. Nog even ook wat betreft kwetsbaarheid van groen en de spanning met bouwen. Laat groen niet het onderspit delven onder bouwen. Wat ons ook opviel over woningnood, maar

dan opmerkingen ten opzichte van ... Mensen die iets zeiden over asielzoekers en statushouders en wonen. De zin van het CDA viel ons hierbij op. Ik denk dat het erbij past. Zij noemden op een gegeven moment, hoe verhoudt zich dit tot minder ik en meer wij. Ik ben eigenlijk wel benieuwd hoe andere raadsleden daar ook over denken, want wat ons betreft is dat een opmerking dat we goed voor inwoners van Ridderkerk moeten zorgen, maar dat dat geen stop is om ook goed voor mensen te zorgen die niet in Ridderkerk woonden en die hier nu wel moeten wonen. We horen in de bijdrages en in de moties wat ons betreft veel te veel actie op straf of op repressie. Ik zeg het nog een keer, alleen straffen is niet de oplossing. Ik weet dat niet alle partijen daar hetzelfde over denken, maar laten we dan in deze raad in ieder geval de middenweg gaan zoeken. Steek er zelf de energie en geld voor een boa of een camera, dan alsjeblieft ook in aandacht voor gezinnen.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik vind het een beetje jammer dat mevrouw De Wolff, van de ChristenUnie, het zo verwoordt, want juist ook onze motie met betrekking tot de jeugdcriminaliteit is een aanzet om preventief te werken, omdat elke jongere, elke jeugd verdient gewoon een hele goede toekomst, zoals we die graag zien voor onze kinderen. Ja, zorgen, maar we moeten ook uitkijken dat we niet te veel ontzorgen. Dat wil ik toch wel even graag meegeven.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Was het maar zo'n feest dat we aan het ontzorgen zijn. Ik denk dat er zoveel nood is in Ridderkerk in gezinnen, dat we ze eerst maar eens moeten helpen om wat minder zorgen te hebben dan we nu hebben. Complimenten voor de wethouder Piena en wethouder Stip. Een groot overzicht van wat er allemaal gebeurt in Ridderkerk. Ik hoor daar ook wel passie uit voor het werk wat ze op dit moment doen. Ik ga het toch nog een keer zeggen. We zijn goed bezig, maar er is geen overkoepelende visie. Ik zat te denken, hoe kan ik dat toch duidelijk maken? Er is veel mooi groen in Ridderkerk. Er komt toch een Groenvisie. Er is een prima centrum. Toch komt er een Centrumplan. Dat is terecht. Er is een groot plan om de energietransitie in goede banen te leiden. Dat is een grote transitie. Er is ook een transitie gaande op het sociaal domein. Het sociaal domein heeft recht daarom op een plan. Je redt het niet met bestaand beleid. SGP gaf aan van, er is zoveel beleid. Ja, maar je redt het er niet mee. De ChristenUnie blijft oproepen om toch nog een strategie toe te voegen aan het Collegeprogramma, gericht op sociaal domein. Nu even de moties. Die buurtcirkel. Twee jaar geleden heb ik echt moeten knokken om de subsidie vast te houden voor de buurtcirkel die er toen was. Dan vind ik het echt serieus tof om te merken dat vrijwel de hele raad nu het belang van buurtcirkels inziet. Het blijft een goedkope en een goede interventie. Die slimme bandenpomp. Mevrouw Kayadoe geeft aan dat banden oppompen voor haar nog een uitdaging is. Ik herken het wel een beetje. Maar juist daarom is die slimme bandenpomp een goed initiatief. Het college vroeg zich af wat de kosten waren en hoe het zat met hufterproofheid. Natuurlijk hebben we navraag gedaan over de kosten bij de leverancier van deze pomp. Zij laten het weten dat in het af te sluiten leasecontract alle kosten zitten. Kosten van herstel, van de schade, even kijken hoor. We zaten denken als raadsleden nog overgehaald moeten worden, helpt het dan wanneer we de motie wijzigen en er een proef van maken? Dan onze motie monumentale bomen. De monumentale status van de bomen die in Ridderkerk op het particulier terrein staan, dat gaat om een lokale status. Aan die status zijn consequenties verbonden, die vooral voor de eigenaar tot financiële zorgen kan leiden. Tegelijkertijd geeft de wethouder aan van, er is al beleid en er wordt al van alles aan gedaan. We hebben net ook even met de wethouder zitten praten. We horen dat daar aandacht voor is. We denken ook dat dat echt belangrijk is om daar wel wat meer duidelijkheid over te gaan geven, ook aan mensen die daar nu ook zelf voor alle kosten opdraaien. Maar op basis van deze wetenschap denken we dat we de motie intrekken. Wel graag dan het verzoek aan die wethouder of die de mogelijkheid tot ondersteuning breder bekend kan maken.

De voorzitter: Voor de duidelijkheid. Welk nummer heeft de motie die u gaat intrekken? Ik ga uit van 21.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Yes. Dan de motie over het niet roken bij overheidsgebouwen. De wethouder vroeg om iets meer tijd. Dat lijkt me een goed plan. We willen de wethouder vragen of einde eerste kwartaal dan een goede tijd is of dat hij nog een ander idee daarbij heeft. We vroegen ons ook af, wij horen vooral de focus op het gemeentehuis. Maar heeft de wethouder dan ook nog in gedachten of daar andere gebouwen bij hoorden die tot het maatschappelijk vastgoed behoren? Kinderen uit de armoede, de motie van de PvdA. Die motie hebben we mede ingediend. Hij wordt ontraden, omdat de minimaregeling een openeinderegeling is en dat het daarmee te risicovol is. Wij zijn mede-indiener van deze motie. Ik belde mevrouw Ritmeester om hierover te sparren. Toen gaf ik ook aan van, is dit wel de goede oplossing? Is het geen pleister voor het bloeden? Toen zei zij, dat vond ik echt terecht, het is een pleister voor het bloeden, maar het bloedt nu. Ik denk dat we echt wel een stap moeten zetten. Net als mevrouw Ritmeester ook al zei, elke stap is er wel een. Om te zeggen, we doen het helemaal niet, dat vind ik toch wel te pittig. Ik wil de raadsleden ook vragen om hier straks nog over na te denken. Het versterken van de vaardigheden van kinderen. Wat geweldig om te merken dat de wethouder positief over deze motie is. We gaan in overleg straks met de indieners om de motie aan te passen, zoals er wordt verzocht. De motie energiearmoede dienen we ook mee in. Wordt ontraden door het college. De wethouder geeft aan dat de Woonvisie al meer doet dan in die motie staat. Dat is mooi. Hou het vooral in de gaten. Blijf in gesprek. Wat ons betreft blijft die motie staan, waardoor we ook als raadsleden kunnen aangeven hoe belangrijk we het vinden om energiearmoede op de agenda te houden. De motie help het MKB. Ik hoor heel veel steun al in deze raad. Wat ons betreft ook. Ondernemers verdienen steun, zijn de motor van Ridderkerk en creëren werkgelegenheid.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik ben eventjes in de war. Ik wilde graag even uitgelegd hebben door mevrouw De Wolff van de ChristenUnie, u wilt graag dat de motie met betrekking tot Wooncompas blijft staan. Wat bedoelt u daarmee? Als een motie ingediend wordt en hij wordt niet aangenomen, dan is hij toch niet aangenomen? Of zie ik het nu even verkeerd?

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Dat is een terechte conclusie. Tegelijkertijd vraag ik aan de raadsleden om deze motie te steunen. Nog wat opmerkingen over de moties die wij niet ingediend hebben, maar wel gaan steunen. 18PLUS. Wat betreft de oversteekplaats Klimop en Máximacollege. We scharen ons achter de oproep van Leefbaar om dit breder te trekken. Tegelijkertijd snappen we ook wat de SGP zegt over prioritering. De oproep aan de wethouder om dit wel mee te nemen in de motie, als hij aangenomen wordt. De indexatie van de boetebedingen. Wij denken dat het probleem niet zo groot is als wordt geschetst. Op een boete van 20.000 euro zou een bedrijf dan zo'n 1.000 euro extra moeten betalen. We geloven niet dat dat de reden is om de boete dan maar voor lief te gaan nemen. We zijn het wel eens met de indexatie. Daarom steunen we dat. Maar de zinnen die bij is van mening staan, daar denken wij iets anders over. De motie van de SGP over de BAR-organisatie. Niks anders te zeggen dan dat dat een mooie motie is, die we van harte mee indienen. Motie van onderzoek digitale participatie per wijk. Die gaan we ook steunen. Fijn dat het punt van het CDA over de wijkdashboards daarin ook is opgenomen, omdat zij daar al vele jaren aandacht voor hebben gevraagd. Tot slot. Ik wil nog even het woord ook richten richting 18PLUS. Want ik herken de woorden van 18PLUS over een prettige samenwerking. Maar het doet mij toch echt wel zeer om dan vijf leden van uw partij op dit moment niet te zien. Hier vandaag zijn zegt ook iets over de interesse in elkaar. Het zegt iets over de wil om samen te werken. Maar niet getreurd, want we hebben wel een oplossing. Op de publieke tribune zitten vandaag drie van onze enorm betrokken steunfractieleden. Geef ons die lege stoelen dan maar.

De voorzitter: Mijnheer Westbroek.

De heer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. Ik kan mevrouw De Wolff vertellen dat de rest van de leden die hier nu niet zitten netjes meeluisteren en erg geïnteresseerd zijn. Die zullen dadelijk ook deelnemen aan de overwegingen met de moties. Wat betreft het hier aanwezig zijn, Partij 18PLUS doet meer dan genoeg. Ik verwacht niet van alle leden dat zij hier de hele dag zullen zitten, als wij dat met zijn tweeën ook af kunnen. Dank u wel.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Het alleen luisteren snap ik. Ik zeg hiermee niet dat degenen die hier niet zijn niet betrokken zijn. Maar het zichtbaar maken dat we met elkaar raad zijn, dat we met elkaar een begroting vaststellen, dat we met elkaar ons bekommeren over het hele programma, dat moet je ook in beeld tot uiting brengen.

De voorzitter: Mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Even een stukje terug in de bijdrage van mevrouw De Wolff, over de motie van energiearmoede tegengaan. U heeft mevrouw Ripmeester gesproken en de vraag gesteld van, wat is eigenlijk de oplossing? Ik heb ook contact gehad met degenen die onder andere dat manifest hebben ingediend, als het gaat om Kinderen UIT de armoede. We weten welke regelingen er zijn. Toen kwamen we in dat gesprek op het punt van, wat is inderdaad echt nodig? Wat echt nodig is, is dat we die kinderen die die problemen ervaren, of die gezinnen, dat we die bereiken. Want regelingen zijn er feitelijk genoeg. Dat wilde ik toch nog even gezegd hebben.

De voorzitter: Ik zag de hand van mijnheer Ros.

De heer Ros: Eigenlijk ging dat over de zichtbaarheid, wat mevrouw De Wolff aankaartte. Wij hebben namelijk in de lunch precies hetzelfde gezegd. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we hier als raad eenheid uitstralen en dat we hier met zijn allen zitten en debatteren. Dat wilde ik maar even gezegd hebben.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde reageren op de opmerking van de heer Kardol over wat de indieners van het manifest hebben gezegd. Het verruimen van de Ridderkerkpas is ook een van de onderdelen die in dat manifest staan. Inderdaad is het belangrijk dat we de kinderen bereiken. Omdat wij als college en gemeentebestuur uitgesproken hebben dat we preventie zo enorm belangrijk vinden, is denk ik dan ook nu het moment om die regeling wat ruimer te maken, zodat je meer kinderen bereikt en zorgt dat er minder kinderen in de problemen komen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Dank u wel. Nog even over die motie en ingaan op wat de SGP en mevrouw Ripmeester net aangaven.

De voorzitter: De dertien minuten zijn om. U mag uw betoog afronden.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Dan gaan we dat later doen. Dat is goed. We hebben nog een opmerking gemaakt over de rol van de ChristenUnie in de oppositie. Dank daarvoor. Fijn dat er constructieve rol herkend

wordt, maar ik wil ook wel benadrukken, dat is voor ons niet nieuw. Wij blijven hetzelfde, oppositie of coalitie. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk even in de rondte. Ik zie geen handen meer. Gaan we naar mevrouw Klaver, VVD.

Mevrouw Klaver: Dank u wel, voorzitter. De algemene beschouwingen beluisterend van iedereen, zit er een aantal onderwerpen in die we allemaal aan de orde hebben gesteld. De oorlog in de Oekraïne en de gevolgen, de problemen binnen de BAR-organisatie, hoe zeer wij de ambtenaren binnen de BAR-organisatie waarderen overigens, de woningmarkt, stijgende inflatie, grote energieprijzen, grote problemen. Die hebben we allemaal benoemd. Als we als mens grote problemen tegenkomen, hebben we standaard drie reacties. Dat is of vechten of vluchten of stilstaan. De manier waarop we met grote problemen om zouden moeten gaan, tenminste de manier die het makkelijkste werkt, is kleine stapjes, kleine hapjes. Een olifant eet je ook niet ineens op. Dat moet je in kleine hapjes doen. Ik vind dat een beetje gevaarlijke uitspraak in een raadsvergadering, waar een vegetarische motie aan de orde is geweest. Ik weet niet wat voor gevolgen dit heeft. Maar goed, kleine stapjes, kleine hapjes. Behapbare informatie. Een van de rode draden die ik heb waargenomen in de algemene beschouwingen, tot nu toe, is dat we van elkaar niet altijd even goed weten wat er precies allemaal al gaande is binnen de verschillende portefeuilles van de portefeuillehouders, maar ook binnen de partijen. Wat zijn precies de meningen en wat vinden we ergens van? Misschien moeten we wat vaker met elkaar in gesprek. Misschien moeten we ook wat vaker informatie ophalen bij elkaar om goed in gesprek te gaan. Die informatieachterstand niet te hebben, zodat we eerder in de gewenste actiestand komen. Tot zover mijn algemene beschouwingen over de algemene beschouwingen. Ga ik nu naar de moties. Eerst onze eigen motie over de huisvesting van de Muziekschool. Die is ingegeven door meerdere punten. De plek waar ze nu zitten, is niet altijd even geschikt voor de activiteiten die ze uitvoeren. De plek waar ze gevestigd zouden kunnen gaan worden, bij De Loods, De Gooth, RTV-Ridderkerk, een stuk Gemini wat daar komt, dat zou wellicht een betere plek zijn. Daar is die motie op ingestoken. Ik ben benieuwd of die het gaat halen vandaag.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Vraagje over deze motie. Is dan het idee om de volledige Muziekschool daar onder te brengen, want dan moet je toch bijna een verdieping extra op het pand gaan zetten? Die nemen nu heel veel ruimte in gebruik. Ik ondersteun van harte wat mijnheer Overheid al zei. Dit mag niet ten koste gaan van de ruimte die nu gereserveerd is voor De Gooth, De Loods en RTV-Ridderkerk.

Mevrouw Klaver: Bedankt voor deze vraag. Goede vraag. Ik geef u hetzelfde antwoord als ik aan mijnheer Overheid gaf zojuist. Dat gaan we onderzoeken. Dat gaan we bekijken. In principe is het zo dat als je de ruimte die de Muziekschool nu inneemt in het gemeentehuis een op een zou overnemen naar de nieuwe locatie. Dan is het vol. Dat ben ik met u eens. Maar misschien als er door, hoe noem je dat netjes, synergie-effecten en kruisbestuiving creatief gebruikmaken van de ruimte die er is tot een goede uitkomst kan komen, dat het wel kan of dat er misschien nog andere mogelijkheden zijn.

De voorzitter: Ik zag eerst de hand van mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Dank u. Ik had net al de vraag gesteld ... Kijk, we hebben eerder met de bouw van de Gemini toezeggingen gedaan aan De Loods, De Gooth en RTV-Ridderkerk. Ik krijg toch een beetje het gevoel dat we nu eigenlijk weer met hun dadelijk opnieuw de onderhandelingen aangaan van, weet je, kunnen we niet samen met de Muziekschool iets gaan regelen? Daar wil ik eigenlijk van wegblijven. Want die toezegging

hebben we gaan, willen we wel gestand laten. Ik weet niet hoe de VVD daar inzit. Zijn die wel bereid om die toezegging dan op te gaan geven?

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Als ik het goed begrepen heb, is deze ruimte nu al in ieder geval voor RTV-Ridderkerk kleiner dan de ruimte die ze nu hebben. Het is al kruisbestuiving. We gebruiken dit hier en dit daar. In onze beleving is het ongewenst. De andere kant is ook, nu zit die Muziekschool ook voor kinderen die niet op het Gemini of het Farel zitten. Kinderen uit Rijsoord, de andere kant van Ridderkerk, of Oostendam, daar ligt het gemeentehuis veel centraler voor om daar de Muziekschool te bezoeken. Ook qua locatie vind ik het niet handiger.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Ik kan me aansluiten op de opmerking die mevrouw Van Nes net maakt. Dan nog een laatste opmerking. Wat ik juist zo mooi vind dat de Muziekschool hier zit, is dat er steeds meer samenwerking komt tussen alle partijen. Op het moment dat je dan een zo'n partij eruit haalt, doe je dat weer een beetje teniet. Ik hoor de wens tot intensieve samenwerking. Die heb ik ook gehoord op de markt. Toch wil ik vragen van, laten we dan niet te veel los?

De voorzitter: Mijnheer Ros wil ook nog interrumpen. Mijnheer Ros.

De heer Ros: Voorzitter, wij hebben natuurlijk een raadsbesluit genomen over De Gooth en De Loods en RTV-Ridderkerk. Ik zou niet willen dat we de hele discussie opnieuw gaan doen, dat er een nieuw raadsbesluit komt. Dat ligt vast. Dat we niet nog een puntje aan de lijst gaan toevoegen met geluidsscherm en dat soort dingen en Rowdies. Laat ons betrouwbaar zijn en zeggen van, dit is het raadsbesluit, kijken of daar nog iets aan komt, of weet ik veel wat. Dan oké. Maar niet als we de hele discussie opnieuw gaan doen.

De voorzitter: Mevrouw Klaver.

Mevrouw Klaver: Dank u wel, voorzitter. Dat zijn heel veel vragen in een keer. Die kan ik niet ineens behandelen. Gaan we terugkomen op de toezegging aan RTV-Ridderkerk, De Loods en De Gooth. Dat lijkt me niet. Mevrouw De Wolff, dat weet ik niet meer wat u vroeg.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Het ging mij om, hoe ziet u dan dat de integraliteit die nu ontstaat in het hele gemeentehuis, rondom alle partijen, dat dat dan weer weggehaald wordt?

Mevrouw Klaver: Ik zie dat die integraliteit niet weggehaald wordt, maar verplaatst wordt naar de nieuwe locatie waar jongeren en jeugd zich toch al eigenlijk bij 'default' ophouden, standaard al zijn om te chillen. Daar dan de Muziekschool bij. Dan hebben we er nog een extra dimensie bij om een goede, prettige ontmoetingsplek te hebben waar ze kunnen ontspannen en kennismaken met techniek en muziek en met elkaar de dag door kunnen brengen. Zo zie ik het. Even reagerend op de reactie van mijnheer Ros. Ben ik met u eens, we moeten een betrouwbare overheid zijn, maar we moeten ook een creatieve overheid zijn. Als de vertraging termijn te overzien is en de verdere gevolgen te overzien zijn, denk ik dat we het wel een kans moeten geven.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Vraagje aan mijn buurvrouw. Klopt het dat ik net als beantwoording op de vraag van de PvdA of een van de anderen vernam dat u zei, gaat een deel over naar dan eventueel De Gooth, De Loods? Want in beantwoording aan mij eerder had u gezegd, de bedoeling is dat de complete Muziekschool in zijn geheel gaat verhuizen.

De voorzitter: Mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Even reagerend op de reactie van mevrouw Klaver dat het niet ten koste mag gaan van De Loods, De Gooth en RTV. Is ze ook bereid om dat in de motie op te nemen?

Mevrouw Klaver: Ja, ik ben bereid dat in de motie op te nemen. Gaan we het straks over hebben. De vraag van mevrouw Van Vliet. Gaat er een gedeelte van de Muziekschool over? Nee, dat lijkt me niet logisch, want dan moeten ze op twee plekken gefaciliteerd worden en op twee plekken huur betalen. Dat is niet handig. Als je dan toch de boel verhuist, dan moet dat in één keer. Maar ik loop nu wel heel erg vooruit gesprekken die nog moeten gaan plaatsvinden en een plan van eisen dat eventueel nog, als de motie mocht worden aangenomen, moet worden gemaakt. Dan loop ik wel heel erg vooruit op zaken.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. U moet u ook realiseren dat een radiostudio vaak omgevingsstilte nodig heeft om goed te kunnen functioneren, anders moet je wel enorm gaan isoleren. Daarnaast dacht ik ergens gelezen te hebben dat ook een dansgroep of zo over moest naar het nieuwe verhaal.

De voorzitter: Maar nu worden we nog gedetailleerder. Laten we ons nu even bij de motie houden. Als u zegt, dan bedoelt u mij. Dat kan in dit geval niet zo zijn. Ik wilde teruggaan naar mevrouw Klaver.

Mevrouw Klaver: Dan ga ik nu door met de moties, want ik heb niet zoveel tijd meer denk ik. Ik hou even mijn eigen motievolgorde aan. Sorry, dat doe ik als beginner. Volgend jaar zal ik het heel erg anders doen. Ik begin wel met die van Partij 18PLUS. Een van de moties van 18PLUS dienen wij mede in. Dat is de hufferboete. Die sluit aan bij ... ik ben het eens dat die naam anders zou kunnen. Die klinkt niet zo aardig. Aan de andere kant is hij ook niet aardig bedoeld. Hij sluit heel erg aan bij het VVD-standpunt, de vervuiler betaalt. De indexatiemotie zijn we voor. De veilige oversteekplaatsen op Burgemeester De Zeeuwstraat en die bij het Máxima, daar neigen we naar tegen, omdat we denken dat je dat structureler aan moet pakken. Ik kan me ook wel voorstellen dat je uiteindelijk ook moet prioriteren. Maar aan de andere kant zijn we ook weer met die top 20 gevaarlijke punten tegen, die we op de kaart hebben gezet. Hij gaat vallen naar de tegenkant, laat ik het zo zeggen. De motie van de SGP BAR, die hebben we mee ingediend. De motie oud papier vinden we voorbijgaan aan het feit dat we met zijn allen moeten werken aan minder verpakkingsmateriaal en lokaler moeten inkopen. Dan ga ik naar Echt voor Ridderkerk. De motie uitbreiden vuurwerkvrije zones zijn we tegen. Het moet handhaafbaar zijn, plus dat we bezig zijn met, als ik het goed heb begrepen, wachten op landelijk beleid hierover. Laten we dat afwachten. De motie Wijkcentrum Drievliet naar de nieuwe sporthal kunnen we onder voorwaarden voor zijn. Die kunnen wij zo bespreken. De motie bij samenwonen niet korten op de bijstandsuitkering zijn we tegen. Wij vragen ons af ... Pardon.

De voorzitter: Mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Mevrouw Klaver heeft het over onder voorwaarden. Ik zou wel even willen weten wat die voorwaarden dan zijn. Dan kunnen we gerust meedenken.

Mevrouw Klaver: Mag ik al? Ja. Het gaat erom dat de bouw al begonnen is. Als je dan een hele nieuwe tekening gemaakt moet krijgen of er moet toch een paar vierkante meter aan, heb je het over een heel ander verhaal dan als je gebruik gaat maken van de ruimte die er al inzit. Dat. Ik zit uw werk te doen, sorry.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet

Mevrouw Van Vliet: Maar dat geeft juist de motie aan, om dat te onderzoeken.

Mevrouw Klaver: Dan moeten we het er straks nog even extra over hebben. Is dat ook een antwoord voor dit moment? Dank u wel. De motie samenwonen bijstand, noem ik hem maar even. Die gaat ons te ver met je bemoeien met wat er achter de voordeur gebeurt. Je komt dan misschien ook wel een beetje op een hellend vlak terecht. Dat je moet gaan vinken of aangeven wanneer iemand een relatie heeft en wanneer niet. Dan kom je op details terecht waar je niet mee te maken wil hebben.

De voorzitter: Er komt een heel fanatiek vingertje bij uw buurvrouw. Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: We gaan ons niet bemoeien wat er achter die voordeur afspeelt, maar dat doen we toch stiekem al in die wet, want zodra er mensen bij elkaar op bezoek gaan en dat is wat regelmatig dan normaal, dan worden ze al gekort op de uitkering. We bemoeien ons er al mee. Ik kom daar straks in mijn eigen termijn nog wel even op terug.

Mevrouw Klaver: Dank u wel. De motie zelfreinigend openbaar toilet kunnen wij mee instemmen als dat zou gaan over het toilet wat er al aan zit te komen bij de fietsenstalling bij bakker Voordijk voor de deur. Maak ik nu reclame? Nee hè? Nee. Daarom. De motie sterke kinderen van de Partij van de Arbeid/GroenLinks dienen wij mede in. Wij zijn erg voor zelfredzaamheid, krachtiger mensen, veerkrachtiger kinderen. Daar kunnen we het alleen maar mee eens zijn. De motie ik red het niet meer van mevrouw Ripmeester zijn we tegen. Wel erg lastig. Maar u kent de standpunten van de VVD. Wij doen liever niet aan inkomenspolitiek. We dien optrekken naar die 130 procent niet als de oplossing. Er zijn al heel veel dingen die je kunt doen. Als je de juiste routes kent, kun je al vrij veel beperken. We gaan daar niet in mee.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. De motie ik red het niet meer was omgedoopt naar kinderen uit de armoede. Wanneer je doet wat je deed, houd je wat je hebt. We bereiken dan niet meer kinderen en we bereiken ook geen grotere groep kinderen. We bereiken zeker niet de groep kinderen die nu nieuw is en met hun ouders door het ijs zakken. Ik hoop toch echt van harte dat de huidige tijd ook de VVD ervan overtuigd dat we iets moeten doen, lokaal, om de scherpe randjes te verzachten. Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw Klaver: Wij zijn zeker voor het verzachten van scherpe randjes, maar we denken dat dat op een andere manier kan.

De voorzitter: Ik heb het even niet in de gaten gehouden, maar u bent al over de veertien minuten heen.

Mevrouw Klaver: Dan moet de rest zich maar laten verrassen, denk ik. Mag ik dat zo zeggen?

De voorzitter: Dat doen we zeker. Dat doen we sowieso graag als het door u is.

Mevrouw Klaver: Dank u wel.

De voorzitter: We gaan naar Echt voor Ridderkerk, mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. In mijn tweede termijn wil ik toch onze vier moties nog een keer promoten, maar ook ingaan op moties en vragen die ik gesteld heb aan andere partijen. Onze eerste motie. Fijn dat het college de motie onderzoek of de huisvesting van Wijkvereniging Drievliet-'t Zand naar Sportcentrum Drievliet mogelijk is sympathiek vindt. Wij hopen dat andere raadsleden daar ook zo over denken. Motie twee, dat betref de uitbreiding vuurwerkvrije zones, zodat ook locaties waar dieren verblijven vuurwerkvrij worden. Dat was al een motie in 2018, nummer 6 genummerd. In de betreffende afdoeningsbrief werden drie locaties genoemd. Echter geen van die drie locaties betroffen de dierenverblijfloccaties. Dieren kunnen niet voor zichzelf opkomen. Daarom doet EvR dit samen met PvdA/GroenLinks, om te zorgen dat er nu hopelijk wel iets voor onze dierenverblijfloccaties wordt gedaan. Het college geeft aan dat er landelijk beleid voor vuurwerk komt.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik heb al meermalen gezegd dat ik hondjes heb. Ik ben sowieso tegen vuurwerk, want ik zit met een paar trillende beesten in huis. Maar het is gewoon zo dat het op dit moment niet handhaafbaar is. Dan ga je nu dat soort verblijven aanmerken als dat het vuurwerkvrij moet zijn. Hoe ziet u dat voor zich dat er echt niemand een rotje daar af gaat steken? Dan hebben wel al maar een beperkte tijd dat het ook überhaupt mag, mocht het nog blijven mogen. De tijd vooraf, nu, met al die illegale potten enzovoort. Hoe ziet u dat voor zich?

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Sorry, ik bedenk me nu dat ik het antwoord wilde gaan geven eigenlijk. Mag dat, mevrouw Van Vliet? Kijk, garanderen dat niemand 35 rijdt in een 30 kilometerzone kunnen we niet. Garanderen dat er niet een rotje wordt afgestoken in een vuurwerkvrije zone kunnen we niet. We kunnen het we heel duidelijk maken. We kunnen het communiceren. Je ziet in andere gemeentes dat daardoor de hoeveelheid vuurwerk enorm afneemt.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Ik had het niet mooier kunnen verwoorden, want dat waren ... De strekking is hetzelfde als wat ik wilde zeggen. Het gaat om de aandacht die je eraan geeft dat wij dat niet wensen. Nogmaals, handhaving is heel lastig. We krijgen gelukkig een boa in elke wijk. Cameratoezicht. Mensen moeten zichzelf ook realiseren dat ze een eigen verantwoordelijkheid hebben. Ik heb al gezegd, het college geeft aan dat er landelijk beleid voor vuurwerk komt, maar dat kan nog best wel even op zich laten wachten. De jaarwisseling komt er al snel aan. Waarom nu niet deze motie zien als steun richting toekomstig landelijk beleid? Dan een vraag aan de wethouder. Kan de wethouder anders een toezegging doen dat die dierenverblijfloccaties als vuurwerkvrije zones worden aangemerkt zolang het landelijk beleid nog niet is doorgevoerd. In dat geval zijn wij bereid de motie in te trekken. Alleen als hij het toezegt. Proef met samenwonen van alleenstaande bijstandsgerechtigden. Dit betreft een pilot van een jaar, waarin alleenstaande bijstandsgerechtigden zes maanden op proef kunnen samenwonen, zonder dat dit gevolgen heeft voor hun uitkering. Het geeft deze inwoners de kans hun relatie uit te proberen. Het gaat fraude tegen, zorgt voor minder belasting van de ambtenaren en tenslotte is het positief voor doorstroming op de woningmarkt. In onze ogen alleen maar voordelen. Dat zeggen we niet voor niets, voorzitter. Op proef samenwonen leidde in Tilburg vaak tot blijvend samenwonen en rust voor alle betrokkenen, omdat ook de financiële gevolgen van samenwonen duidelijk

worden. Partij 18PLUS zegt, als je het gezellig hebt met elkaar, dan kun je ook over en weer bij elkaar zijn. Dat klopt. Maar er zijn regels in de betreffende wet, die ook dat niet zomaar goedkeuren. Als er sprake is van zeer regelmatig bezoek van een persoon, dan kan dat betekenen dat het leidt tot korting op je uitkering. Ik ga nu even een stukje citeren. "Hoofdverblijf. Hoofdverblijf is in de praktijk een rekbaar begrip. Rekbaarder dan vele mensen die een bijstandsuitkering ontvangen denken. In de praktijk blijkt dat veel situaties, die door de betrokkenen niet als samenwonen worden gezien, door de gemeente wel als gezamenlijke huishouding worden aangemerkt. Gedacht kan worden aan alle gevallen waarin een vriend of vriendin er is die regelmatig op bezoek komt. Echt pijnlijk kan het zelfs worden als degene die bijstand ontvangt ziek is en iemand die regelmatig komt helpen wordt aangemerkt als partner met wie een gezamenlijke huishouding wordt gevoerd." Daarom toch de oproep aan Partij 18PLUS en ook anderen, toch nog eens na te denken over uw standpunt in deze motie.

De voorzitter: Waar citeerde u uit?

Mevrouw Van Vliet: Uit een juridisch stuk. Ik kan het ...

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me niet voorstellen dat iemand gekort wordt als hij gewoon met regelmaat een kopje koffie ergens gaat drinken, zonder dat daar andere motieven aan ten grondslag liggen. Die vind ik wel mooi gevonden van mezelf. We kennen genoeg tandenborstelverhalen. Dat wordt me net ingefluisterd. Ik kan me ook heugen dat ik ooit eens bezoek kreeg van een sociaal onderzoeker, omdat de halve straat naar mij had gewezen, zij is van de gemeente, als je wat wilt weten over een inwoner, ga dan maar bij haar langs. Er werd echt gewoon gedegen goed geïnformeerd en gekeken of er daadwerkelijk sprake was van wel of niet samenwonen. Gewoon sec suggereren van, men drinkt te vaak een kopje koffie en dus heeft men een relatie, die vind ik heel bijzonder.

De voorzitter: Terug naar mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: U kunt het heel bijzonder vinden. Dat zou ik met u eens moeten zijn. Echter, de praktijk wijst anders uit. Dit zijn stukken die ook in de Participatiewet terug te lezen zijn. Lees daar nog maar eens een keer in na. Wat ik net geciteerd heb, dat zijn advocatenkantoren die opkomen voor de bijstandsgerechtigden die proberen een zaak tegen de gemeente aan te spannen en hun gelijk te krijgen en het ook daar verliezen. Onze laatste motie over het toilet. Dat is bedoeld voor vele mensen die kampen met darm- en blaasproblemen of rolstoelafhankelijk zijn. Bijvoorbeeld mensen die, wat ik al eerder zei, op zondag wandelen, terugkomen vanuit de kerk, naar huis lopend of op bezoek gaan bij familie of wat dan ook. Dan is er geen openbaar mindervalidentoilet toegankelijk te vinden in het centrum. Fijn dat er in de toekomst voorzien wordt in een mindervalidentoilet bij de nieuwe fietsenstalling in het centrum. Maar waar het EvR om gaat, is dat die 24 uur per dag te bereiken is en als het zelfreinigend is ook mooi is meegenomen, zeker voor de mensen die na je komen. Wij wijzigen daarom ook wel de tekst van onze motie als volgt.

De voorzitter: Ogenblikje. Mijnheer Mijnders.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Kan mevrouw Van Vliet uitleggen waarom dit toilet ook 's nachts open moet zijn. Bijvoorbeeld vier uur 's nachts. Dan komt er iemand aanrijden. Die omwonenden die in de omgeving zitten. Maar, voorzitter, u kan ... Die discussie heb ik net gehad. Maar we hebben geen reactie

gehad op die vraag van mevrouw Van Vliet, waarom hij 's nachts open moet zijn. Terwijl dat waarschijnlijk gewoon voor onrust gaat zorgen. Dank u wel.

Mevrouw Van Vliet: Als u heel even gewacht had, had u antwoord op uw vraag gekregen. Ik ga dat nu gelijk doen. Dan wissel ik even om met hoe ik de tekst in de motie wil gaan wijzigen. We spreken allemaal over Ridderkerk dat we dat een inclusieve samenleving willen zijn. Er zijn ook mensen die 's nachts werken of late avonddiensten hebben of mogelijk in de weekenden onderweg naar huis, van vrienden, in het centrum lopen naar hun eigen huis toe. Dat is dan later dan twaalf uur 's avonds. Dat gebeurt. Die mensen hebben ook hoge nood en hebben onderweg soms een toilet nodig. U bent nog jong. U heeft misschien geen blaasklachten, maar er zijn best ouderen die daar wel last van hebben en ook mensen met darmklachten.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Sorry, voorzitter, maar er komt echt nu een vraag op. Want nu hebben we het alleen maar over zo'n zelfreinigend toilet in het centrum. Dat er mensen van feestjes afkomen. Ik snap het allemaal. Maar dat betekent als iemand dezelfde klachten heeft en vanuit Bolnes naar Slikkerveer moet komen, heeft hij een probleem. Waar gaan we heen?

Mevrouw Van Vliet: Waar ze allemaal heen gaan, weet ik niet. Maar ik dacht, als we beginnen in het centrum, want in het centrum vinden ook veel activiteiten plaats. Na afloop gaan mensen dan nog eens vaak bij elkaar even bezoek naar binnen en gaan daarna naar huis. Dat is één. Wij hebben gedacht, als we in het centrum met zo'n zelfreinigend toilet 24 uur per dag open zijn, dat je in ieder geval iets biedt aan de mensen in deze regio. Maar we snappen ook wat het college aangaf.

De voorzitter: Ik snap dat dit een highlight is van deze algemene beschouwingen, maar mijnheer Rottier wil ook een interruptie plaatsen.

Mevrouw Van Vliet: Is snap het wel. Sorry.

De heer Rottier: Voorzitter, ik wilde een ordevoorstel doen. U snapt hem al. Ik moet er wel nodig van.

De voorzitter: We schorsen als iedereen zijn woordje heeft gedaan. Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Ik mag weer. Gelukkig. Ik vond het toch leuk om te horen van het college dat zij het een sympathieke motie zouden vinden als we de tekst misschien wat zouden aanpassen. Daar heb ik over contact gehad. Wij willen de tekst in de motie aanpassen. Dat is achter verzoekt het college.

De voorzitter: Dat gaan we vanavond als eerste doen. Dan gaan we alle moties nog een keertje door. Dan mag u ook uw veranderingen aangeven.

Mevrouw Van Vliet: Dan vragen, opmerkingen en dergelijke aan de partijen naar aanleiding van de algemene beschouwingen of moties. Eerste vraag aan Partij van de Arbeid/GroenLinks over motie nummer 10, help het MKB Ridderkerk. Betreft dit alleen huurondersteuning? Dat is een vraag. Er zijn ongeveer 2.500 MKB-organisaties in Ridderkerk. Daar heb ik contact over gehad met onze wethouder. Vorige keer bij 60 aanvragen, dan kan je inderdaad iets betekenen voor het MKB. Maar wat als de nood zo hoog is? Dan heb ik het niet over de vorige motie, maar de financiële nood hoog is, dat er mogelijk 1.000 of meer MKB'ers zich melden. Wat kan je dan met 250.000 euro beginnen? Een tweede vraag, motie nummer 13.

De voorzitter: Eerst maar deze. Mijnheer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter. Wat ik ook al heb uitgelegd aan de heer Overheid over de motie, is dat het een combinatie is tussen een subsidie van de gemeente en van de verhuurders. Op het moment dat de regeling ten volle benut zou worden, dan kun je dat bedrag wel verdrievoudigen of verviervoudigen. Dat maakt het bereik van de motie natuurlijk vele malen groter. In een echte noodsituatie, is het genoeg? Waarschijnlijk niet. Maar dan is deze raad toch mans genoeg om het college opdracht te geven om het budget te verhogen. Het is een begin. Op dit moment zijn er lokaal geen maatregelen. Dit zou een stap kunnen zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken, want de dertien minuten zijn ook al aangebroken. Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel. Dan ga ik even kort langs de moties heen. Opmerkingen aan Leefbaar Ridderkerk. Motie 16, aanpak jeugdcriminaliteit, dienen we samen met u in. Daar vindt u ons zeker aan uw zijde. Het college stond sympathiek tegenover, is nummertje 17, die digitale motie. Wij roepen vooral het college op om de mensen die niet digivaardig zijn niet te vergeten. Wij steunen ook uw motie, nummertje 17, die digitale participatie per wijk. Opmerking aan het CDA. U vond ons al aan de zijde bij alle drie uw moties. Dank voor het beantwoorden van de twee vragen uit de eerste termijn. ChristenUnie, wij vonden uw algemene beschouwingen sterk, dat zei ik al in de eerste termijn, evenals uw rol als oppositie. We dienen samen motie 22 en 23 in, buurtcirkel en rookverbod. Maar ik kunt niet op onze steun van de andere moties rekenen. Eén heeft u al ingetrokken. Maar wij vinden een slimme bandenpomp niet echt een overheidstaak. Opmerkingen, vragen aan de VVD. Ik had in mijn eerste termijn ook twee vragen aan u gesteld. Jammer dat we die niet hebben beantwoord gekregen. De vragen waren, staat u open voor het waterstofgas en hoe u die financiën zag. Burger op 1, met zes moties bent u recordhouder van vandaag met het aantal ingediende moties. We dienen er drie mede met u in. Van de overige moties hebben wij de reactie van college afgewacht in hun eerste termijn en we hadden ook een aantal vragen. We delen uw mening dat gezonde voeding niet gelijk staat aan een ontbijt op school. Het lijkt me zelfs moeilijk om over gezonde voeding te praten als je nog geen ontbijt hebt genuttigd. Maar we twijfelen nog bij die motie, om diverse redenen. De overige twee moties zullen wij niet steunen. Dan aan de SGP. We zullen Evert vragen om samen met u een biertje te gaan drinken. Verder, dames en heren, was het goed te lezen dat alle partijen op een lijn zitten voor wat betreft de nodige hulp aan onze inwoners. De crisissen waarmee we allemaal te maken krijgen. Dat veiligheid bij iedereen van ons hoog in het vaandel staat. Dat de woningnood bij vele partijen wordt genoemd. We zijn het gelukkig op heel veel dossiers met elkaar eens. Dat doet EvR heel veel deugd. Dan kunnen we samen bouwen aan een goede toekomst voor Ridderkerk en onze inwoners en ons aller nageslacht. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog vragen aan mevrouw Van Vliet? Gaan we naar, even goed kijken, mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw De Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Ik wilde ook maar eventjes beginnen met de moties doorlopen. Daarna heb ik nog een stukje eigen tekst. Motie 6, indexatie boetebedrag, stemmen wij mee in. Ik ga dit allemaal niet meer toelichten. Er is heel veel over gezegd waar we ons in kunnen vinden. Goede motie. Motie 7, invoeren hufteboete, gaat ons te ver. Daar stemmen we niet mee in. Op een gegeven moment moet er ook gehandhaafd worden, boetes moeten geïnd worden en alles. Dat gaan we niet doen. Motie 8, de voetgangersoversteek, die staat al in het coalitieakkoord, maar we kunnen wel, dat is ook meer gezegd ... Geef een prioritering aan die twee oversteekplaatsen die genoemd zijn. Volgens mij merkte mevrouw Kayadoe van Leefbaar dat op, let op, leer ook kinderen zelf veilig oversteken en niet blind van, het lampje staat op groen,

hollen maar, want dat is inderdaad wat je hiermee in de hand werkt. Motie nummer 9, dat laten we bij Wooncompas liggen. Ik heb er niet achter gezet wat de moties zijn. Dat is niet zo handig. Motie 10, MKB, stemmen we in. Het is goed om onze ondernemers te ondersteunen, waar mogelijk. Motie 11, kinderen uit de armoede, dienen we mede in. Motie 12, vegetarisch als standaard. Ik heb daar net als iets over gezegd, dat gaat ons te ver. Maar als die aangepast zou kunnen worden eventueel, maar daar komen we straks op, naar iets met gelijkwaardige keuzes, dan zouden we daar wellicht wel mee in kunnen stemmen. Motie 13, versterk vaardigheden voor kinderen, stemmen we mede in. Motie, ophalen van oud papier. Ik vond de suggestie van een extra papiercontainer prima. Ik denk ook, als we de pasjes afschaffen van alle containers, dat je ook kan zeggen van, mijn papierliko zit vol, ik gooi het even in een oud papiercontainer, zo'n ondergrondse papiercontainer. Dan ben je het ook kwijt en heb je het wel gescheiden. Motie 15, ontwikkelingen van de BAR, dienen wij mede in. Ik vind het hartstikke fijn dat die door iedereen ingediend wordt. Ik ben een beetje verbaasd dat 18PLUS mede indient, omdat die in hun verkiezingsprogramma's, deze keer en de vorige keer, toch heel hard geroepen hebben, wij gaan voor een eigen ambtenarenorganisatie. Maar we zijn blij dat ze blijkbaar een draai gevonden hebben en deze motie mede indienen. Jeugdcriminaliteit dienen we mede in, want het is prima om alles op alles te zetten om dit terug te dringen. Motie 17. Wat was dat? Digitale participatie. Ik had hem te veel afgekort. Digitale participatie 'like je wijk'. In Ridderkerk-Oost hebben ze dat zelf opgestart, jaren geleden. Presentatie over geweest. Helemaal prima. Ik denk dat dit ook daar moet blijven. Dat moet je vanuit de wijken opstarten en niet opleggen vanuit de gemeente. Daar gaan we niet mee instemmen. Motie opheffen vrachtwagenstrook, gaan we niet over. Voor ons is niet duidelijk of het juist wel of niet de doorstroming bevordert, omdat die vrachtwagens dan gewoon overal tussendoor op de Rijksweg rijden. Motie 19, toegankelijkheid, prima motie, dienen we mede in.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Van Nes zegt, daar gaan we niet over. Helemaal eens. We verzoeken het ook bij Rijkswaterstaat. Het is niet bekend of de doorstroming wel of niet verbetert. Dat vragen we ook om te onderzoeken. De twee vragen die u heeft, staan exact in de motie. Ik denk dat u wel voor kan stemmen. Dank u wel.

Mevrouw De Nes de Man: Warm doch zeer dringend pleidooi, zo ervaar ik in ieder geval de toon waarop hij gezegd wordt. We gaan erover nadenken, maar vooralsnog ben ik nu geneigd te zeggen, we gaan er niet mee instemmen. Je kan ook onderzoek op onderzoek op onderzoek stapelen. Je moet een beetje reëel zijn wat je allemaal wil onderzoeken. Motie monumentale bomen. Met pijn in het hart hebben wij mede ingestemd om die in te trekken. Wij hebben dan wel de vraag aan de wethouder ... Wij hebben zelf zo'n monumentale boom in de tuin. Daar kwam jaren geleden de ambtenaar die zegt, we hebben de groene lijst ingesteld, daar staat jullie boom op, ik kom hem nu controleren, ik kom op je erf. Die belde netjes aan. Dat is een aantal jaren gebeurd. De laatste jaren niet, waarbij die alleen gecontroleerd is en hij advies gegeven heeft. Hij is nooit actief bezig geweest met het helpen met snoeien of dingen. Maar nu ik dat weet, dat kan geen kwaad, want oude bomen zijn hoog. Maar ik zou ook heel graag dan een lijstje van de wethouder willen, welke bomen zijn er dan het afgelopen gecontroleerd en waar is ondersteund met het onderhoud? Want bij ons zijn ze al een paar jaar niet meer geweest. Dat is achterliggend bij die motie monumentale bomen. Motie buurtcirkel vinden we helemaal prima. Dienen we mede in. Motie rookverbod, ook prima. Als daar iets langer de tijd voor nodig is, is dat geen enkel probleem. Motie slimme bandenpomp dienen we ook mede in. Als je het misschien drie keer gedaan hebt, lukt het je wel om lucht in je banden te krijgen. Daar leer je dan weer van. Motie 25, huisvesting van de Muziekschool, dat zien wij toch niet zitten. Ik denk als er een echte creatieve oplossing gevraagd wordt aan de raad, waarom gaan we dan niet ... Want de oude huishoudschool, die herbestemming

ligt toch niet vast, die gaat van de ene kant naar de andere kant en weer een plan en weer een plan. Maak daar een cultureel centrum van. Is in het begin geopperd. Daar kan De Gooth in, daar kan De Loods in, daar kan RTV-Ridderkerk in, daar kan de bibliotheek in en daar kan de hele Muziekschool in, want dat pand is ruim genoeg. Dan hebben we de bibliotheek hier uit de hal en de hal weer vrij.

De voorzitter: Gelukkig, mijnheer Ros.

De heer Ros: Zo, die huishoudschool is groot. Dat wist ik helemaal niet. Dat zie je van de buitenkant niet. Maar we hebben toch gewoon een besluit genomen waar De Gooth en De Loods komen. Dat besluit ligt vast. Dat was volgens mij een opmerking die in de motie verwoord gaat worden.

Mevrouw De Nes de Man: Helemaal eens. Wat mij betreft wordt daar ook niet aan getornd. Maar als er toch in creatieve oplossingen gedacht wordt, ik denk, dan weet ik er ook een. Zou het monumentale karakter van de oude huishoudschool misschien nog veel meer ten goede plan als het plan wat nu voorligt. Motie huisvesting Wijkvereniging Drievliet is een onderzoek, geloof ik. Goed, als dat past, lijkt het ons een prima idee. Maar er moet geen vertraging in komen of veel extra kosten. Het zal wel iets zijn. Maar dan kunnen we daarmee instemmen. Motie zelfreinigend toilet durf ik het bijna niet meer over te hebben. In combinatie met al het bier van mijnheer Kardol, dat komt niet goed. Die gaan we niet steunen. Die kan in de fietsenstalling in het centrum komen. Moeten we wel even kijken naar de openingstijden misschien van die fietsenstalling. Dan krijgen we de motie proef samenwonen. Daar is ook genoeg over gezegd. Mijnheer Lucien, mijnheer Westbroek verwoordde dat prachtig. Je gaat niet even proberen om samen te wonen, dat doe je of dat doe je niet. Dat is samenwonen, trouwen. Ben ik helemaal met u eens. Is dat zo? Ik zit met mijn minuten anders, maar valt het mee? Wij ondersteunen ... Zie je, heb ik hard nodig. Wij ondersteunen van harte het warme pleidooi wat mevrouw De Wolff van de ChristenUnie eerder vanmiddag hield over een visie op het sociaal domein. Hart nodig. Ook wij missen, ik heb dat al aangegeven ... Er zit weer heel veel plannen en geld in de stenen nu en veel minder in de mensen, als je het coalitieakkoord leest, Collegeprogramma leest, sorry. Verder vinden wij burgerparticipatie ontzettend belangrijk. Richting de Omgevingswet is die ook heel hard nodig. Er wordt nu, bij sommige onderwerpen, breed geparticipeerd. Ik bedoel, de pogingen zijn er. Maar bij andere onderwerpen juist weer niet. Wegen herinrichten tot 30 kilometer wordt tot nu toe opgelegd. Bewoners mogen over de kleur van het asfalt of de bestrating meedenken. 30 kilometer is niet wettelijk omschreven. Er hoeft geen verkeersbesluit genomen te worden. Je kan er ook niet tegen in bezwaar. Huppakee, je krijgt hem gewoon. Graag deze discussie in de raad voeren, ook over de auto-te-gast wegen. Laten we er met elkaar over praten en ophalen wat inwoners wensen en dit niet opleggen van boven. Verder, boomgaard blijft boomgaard. Gelukkig had mijnheer Ros daar ook erg in en aandacht voor. Ik had niet anders verwacht. PvdA/GroenLinks gaf dit ook al aan. Wethouder, neem zelf de regie op onze ruimtelijke ontwikkelingen. Zie wat in de Geerpolder gebeurt. Die is opgezet door de grondeigenaar. Dan start, voordat de raad ook maar ergens iets over besloten of geïnformeerd is, de verkoop. Verder wordt het gebied verrommeld en zien daar het plan en ik krijg nu al te horen net van, zoveel duizend enthousiast ... Of duizend enthousiaste inschrijvingen. Het is gewenst. Is het wel gewenst? Daar is nooit over gesproken. Ook wij hechten heel veel waarde aan groen in de wijken, groen in de randen. We hebben dat zo hard nodig hier. Als je per se wil bouwen, dan moet je misschien toch wat de hoogte in. Daar komt gelukkig een nieuwe visie op. De energietransitie baart ons grote zorgen. Het warmtenet komt niet in Bolnes. Wat dan? All electric werd net gezegd en nog eens zo'n aquathermie, maar volgens mij is dat een kruimel of een druppel op de gloeiende plaat. All electric kan het net niet aan. Gaan we ook inzetten op waterstof? Het CDA, in de vorige periode, was daar fervent voorstander van. U weet precies wie ik mis in deze. Ik neem dat over. Waterstof. Laten we alsjeblieft kijken wat we daarmee kunnen, want we kunnen niet allemaal all electric. Dan klappen overal de

stoppen en ... We zagen het vanmiddag gebeuren, vanochtend in de Raadzaal. Ik denk dat het net overbelast was. De gasleidingen kunnen daarvoor, met enige aanpassingen, gewoon gebruikt worden. Hier zal al pilots voor. Het gebeurt, volgens mij, op Rozenburg al. Wordt een flat verwarmd op waterstof. Er zullen best wat haken en ogen aan zitten, maar als je het niet probeert ... Dan de motie vlonderpad, onze zevende motie die we in ieder geval in de vooraankondigingen doorgestuurd hadden. Daar had ik iets gemist. Blijkt dat daar bij de eerste Tussenrapportage al een budget voor is gereserveerd. Daar komt een gele wandelstrook, maar die gaat af van de breedte van de weg. Die wordt gemarkeerd door rood-witte paaltjes. Het wordt dan een eenbaansweg. Dan is het over een lengte van 125 meter ongeveer een eind. Het eerste stuk, bij de Kerkweg, zit klem in de bocht. Hoe kan je daarvandaan zien van, ik moet op auto's wachten? Verder hebben wij zorgen, hoe gaat het met de oprit naar bedrijventerrein Groenwaard? Hoeveel verkeersbewegingen, hoeveel vrachtwagens rijden er eigenlijk van en naar dat bedrijventerrein, die dan allemaal over die een baan breed stukje weg moeten? Ik ben benieuwd of dat daar cijfers over zijn en hoe daarnaar gekeken wordt. Daar moet misschien nog eens kritisch naar gekeken worden. Verder wachten wij echt heel sceptisch de voorstellen af voor de recreatieve wandel- en fietspaden. Zijn die echt zo nodig voor zoveel geld? Volgens mij is de grond daar ook in handen van anderen, waterschap of zo. Maar we zien het voorstel tegemoet, wel met heel veel scepsis. Tweerichtingenfietspad, niet doen. Dat is gevaarlijk. Als je elkaar passeert, in die zin, de ene rijdt te hard, de ander rijdt zacht. Je haalt met je elektrische fiets een gewone fiets in. Er komt te hard een elektrische fiets aan de overkant aan. Dan zit je tegen elkaar, omdat je dan elkaars weghelft, padhelft moet pakken. Wees blij dat er op veel plekken gewoon een vrijliggend fietspad aan de ene kant van de weg heen, de andere kant weg terug kan in de ruimte. Ga dat niet veranderen. Je moet dan ook, zeker als je het over die Populierenlaan hebt, veel vaker oversteken, van en naar de wijk aan de ene kant of de andere kant. Daar moet die snelle HOV-bus rijden. Die moet door kunnen rijden. Die moet dan weer stoppen voor die overstekende fietsers, vanwege dat tweerichtingenfietspad. Echt een ding, denken wij, om goed over na te denken. Dan wil ik het hierbij houden. Een creatieve suggestie voor de huishoudschool had ik al gedaan. Ik dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u ook wel. Volgens mij waren dit de tweede termijnen van de raad. Gaan we nu schorsen. In die schorsing kunt u doen wat u ook maar zelf fijn vindt om te doen. Er zit wel een aanbeveling in de stukken. U moet uzelf reinigen. Ik schors de vergadering tot vijf minuten voor half vijf.

Schorsing

e. 2 termijn college

De voorzitter: We zijn er weer. Nog een klein beetje stilte in de zaal. Hoe gezellig het dan ook is. Aan de orde is de tweede termijn van het college. Volgens de boeken hebben wij daar tot maximaal zes uur de tijd voor. Het college schat in zoveel tijd niet nodig te hebben. We zullen zien. Ik doe geen voorspelling. Echt waar, dat is mij in de schorsing geworden. Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, om te beginnen leek het me goed om het nog eens met u te hebben over de werking van reserves en voorzieningen. Het blijft lastige materie. Dat blijkt wel uit de diverse algemene beschouwingen, waarin wordt aangegeven dat we er financieel goed voorstaan, omdat we een forse greep uit de spaarpot doen, ruim 7 miljoen. Andere partijen geven aan dat we de begroting sluitend maken, uit de spaarpot van de gemeente onttrekken. Dat gaat over vele miljoenen. Helaas heeft Evert je toch niet helemaal begrepen. Op pagina 8 van onze begroting ziet u inderdaad een overzicht met waar de middelen van de gemeente voor volgend jaar vandaan komen. Daar staat een bedrag van 7,8 miljoen als onttrekking aan de reserves. Wat helaas op pagina 9 niet direct zichtbaar is, omdat daar de uitgaven per programma staan, is dat er in de diverse programma's ook bij elkaar voor 2,4 miljoen aan

reserves wordt gedoteerd. Daarbij komt, we kennen als gemeente ongeveer 4 soorten reserves. We hebben een algemene reserve. Die zou u met enige creativiteit inderdaad als de spaarpot van de gemeente kunnen zien. Daarnaast kennen we onderhoudsreserves, bestemmingsreserves en afschrijvingsreserves. Al die reserves zijn feitelijk uitgaven die uw raad al gedaan heeft, waarvan de besteding in de toekomst ligt. Daar heeft u een reserve voor gevormd, om die gelden op een bepaald moment voor een bepaald doel aan te wenden. Het college doet ik deze begroting niets anders als daar waar u als raad ons opdracht voor hebt gegeven, namelijk daar waar die doelen zich aandienen het geld daar ook voor aan te wenden. Dat zijn bij elkaar forse reserves. De algemene reserve is flink. Maar ook de onderhoudsreserve zit op dit moment ruim 9 miljoen in. Een bestemmingsreserve van ruim 8 miljoen. Een afschrijvingsreserve van ruim 33 miljoen. Een aantal partijen hebben aangegeven van, college, wanneer komt u met een begroting waaruit u niet meer uit die reserves put? Dan is het ook weer aan uw raad om dat te besluiten. Ik zou het u alleen ten sterkste willen afraden. Neemt u namelijk een dergelijk besluit, betekent dat wij ongeveer 50 miljoen terug gaan storten in ongeveer algemene reserve. Die daarmee oploopt tot zo'n 80, 90 miljoen. Wat moet je ermee? Tegelijkertijd betekent dat u ongeveer 5 miljoen uit onze exploitatie schrapt. Dat betekent dat we als college dan ook voor 5 miljoen beleid moeten gaan schrappen, wat ten koste gaan van de dienstverlening aan onze inwoners. Ik kan me niet voorstellen dat er iemand is die daar een voorstander van is. De algemene reserve, wel een spaarpot van de gemeente, daar zit ook voor volgend jaar een hele beperkte onttrekking aan. Tegelijkertijd is dat ook weer een onttrekking waar u als raad ons college opdracht voor heeft gegeven. De grootste onttrekking voor volgend jaar is de egalisatie die we hebben ingesteld, omdat we de aandelen Eneco hebben verkocht. Daar is al aan gerefereerd. Op dat moment valt er voor de gemeente ook ongeveer 7 ton dividend weg. Het leek u als raad om die financiële klap geleidelijk aan in te masseren, waardoor er jaarlijks een onttrekking aan de reserve plaatsvindt die langzaam afloopt richting 2026, zeg ik uit mijn hoofd, of '27 misschien wel. Ook daar heeft u ons opdracht voor gegeven. Laat het helder zijn, ook als we die onttrekking volgend jaar niet zouden doen, presenteren we nog steeds een sluitende begroting, alleen iets minder sluitend. Iets minder positief sluitend, laat ik het zo formuleren. Ik hoop dat ik daarmee een beetje een beeld heb kunnen schetsen over wat er met de reserves gebeurt en ook het beeld heb kunnen weerleggen dat we onze begroting uitsluitend sluitend maken door een greep uit de spaarpot te doen. Daar is absoluut geen sprake van. Voorzitter, dan heb ik nog wat andere vragen voorbij zien komen, in de algemene beschouwingen, waar ik graag nog even kort op wil ingaan en ook op opmerkingen die gemaakt zijn, in eerste dan wel tweede termijn. Allereerst de woningbouw. Een aantal partijen hebben gevraagd, in de algemene beschouwingen, of we kunnen versnellen. Of we niet meer ambtenaren aan kunnen trekken om woningbouwprojecten in behandeling te nemen. Laat het helder zijn, voorzitter, wij doen als college het maximale om die woningen in Ridderkerk te realiseren. Het is niet zo dat we ergens achteroverleunen of dat we denken, laten we maar eens rustig aan doen. We doen wat we kunnen, want we zien de nood. Ik heb ook al aangegeven in eerste termijn dat we volgend jaar driehonderd nieuwe woningen in Ridderkerk hopen te realiseren. Dat we wellicht nog eens van mening verschillen over wat voor woningen dat moeten zijn, dat is evident. Maar de vaart houden we er, waar mogelijk, zeker in. Puntje, als het dan over woningen gaat, is misschien toch even de Landerij van Rijsoord, die vandaag een keer is benoemd. Er wordt in twijfel getrokken of er behoefte aan is. Het feit dat er meer dan duizend inschrijvingen zijn, denk ik dat zijn dan wel duizend gezinnen, geen duizend inwoners. U kunt er zo ettelijke duizenden mensen van maken die zich erop verheugen, geeft aan dat er in ieder geval een groot van de bevolking behoefte aan heeft.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Ik denk niet dat de vraag voorligt of er behoefte is, want die behoefte is landelijk en die is gigantisch overal. Het is de vraag of dat je op een gegeven moment je agrarische

gebieden, waar u toch ook in het coalitieakkoord aangeeft waarde aan hecht, de ruimte, de leefkwaliteit in en rondom Ridderkerk, of dat je daar alles wat er nog ... Dingen die nog groen zijn, er wordt al zat gebouwd, of dat je dat allemaal vol moet bouwen, daar moet een keus voorliggen. Daarvan zeggen wij steeds van, wij hebben de indruk dat dit college, misschien moet je het naar het voorgaande nog trekken, omdat u er nog niet zolang zit, geen regie heeft op zijn eigen woningbouwprojecten. Er worden ideeën ingediend. Dat gaat door. Er komt een intentieverklaring uit. Dan is de raad eigenlijk al niet meer aan zet. Ik heb een paar pogingen gedaan een bestemmingsplan te wijzigen via amendementen. Dat lukt niet. Wat mijn vraag is, dat heb ik al gedaan, van, denken jullie dat je voldoende regie hebt op de woningbouwprojecten, of is het gewoon van, er komt een projectontwikkelaar aan en daar gaan wij in mee? Want zo is het wel altijd gegaan.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, zo is het in ieder geval op dit project niet gegaan. Want ik heb al een keer eerder aangegeven dat er hier nu 76 woningen komen, waarbij het eerste initiatiefvoorstel, waar u in 2017 over bent geïnformeerd, ik weet dat dat alweer een tijdje terug is, ging het over 30 vrije kavels. Het aantal woningen wat er op dit plekje terechtkomt, is met 150 procent gestegen, juist omdat de gemeente daar ook met andere overheden regie op voert. We geven aan wat wij willen, hoe wij het willen. Dat zien we ook op inbreidingslocaties. Waar nu in bepaalde wijken ideeën komen om fors in te breiden, waar wij juist de regie voeren, omdat we zeggen, u moet ook naar parkeren kijken, u moet naar groen kijken. Wat u wil kan niet. Er is recent iemand, die heeft een heel plan naar de combinatie gestuurd over Bolnes-Zuid. Als er bijvoorbeeld voor Bolnes-Zuid bij ons gesproken wordt over woningbouw, dan voeren wij regie en dan zeggen we, dat willen we niet en dat gaat niet gebeuren. Daar wordt regie op gevoerd. Daar wordt heel stevig regie op gevoerd. Vaak tot verdriet van de initiatiefnemers. Als we het dan over de Geerpolder hebben, laten we helder zijn, we hebben het hier niet over een open groen kwalitatief gebied. We hebben het hier over een gesloten gebied, wat volledig verwaarloosd en vervallen is en wat nauwelijks groen meer is en waar straks woningen komen. Waar 50.000 vierkante meter leegstaande kassen wordt gesloopt, waar 76 woningen terugkomen. Een prachtig groen openbaar gebied wordt ingericht. De kwaliteitswinst, met name in de Geerpolder, is gigantisch.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Kon je op wachten. Dank u wel, wethouder. Daar heeft u gelijk in, maar wat je ook ziet gebeuren, is er wordt grond opgekocht. Er staat een kas. Kassen moeten hier weg. Maar het spul verrommeld. Dan krijg je inderdaad wat u zegt, na tien jaar alles laten verwaarlozen. Onkruid laten groeien en weet ik het wat allemaal. Dan gaat iedereen roepen, het is geweldig dat hier eindelijk wat komt. Dat is een gigantische verbetering van het gebied. Maar dat is niet wat wij vragen. Dan heb ik nog een vraag. Hoe staat u dan tegenover de woningbouw in de boomgaard? Want ook dat is zo'n omstreden gebied, waar ook uitspraken in de raad van zijn, ook al zijn die wat gedateerd.

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Wat mevrouw Van Nes zegt, geldt natuurlijk hetzelfde voor Bolnes-Zuid. Wordt nu de wens van de raad, ook alweer een tijdje geleden ... Blijft het college van mening dat Bolnes-Zuid een open en agrarisch gebied blijft? Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Het college blijft in ieder geval van mening dat het een open gebied blijft, wat de eigenaren ... Of die daar agrarisch aan de gang willen, daar gaan wij niet over, voorzitter. Ik bedoel, maar open blijft het, want wij hebben in ieder geval ... Zijn geen voorstander van met u als raad dat daar bebouwing gerealiseerd wordt of wat dan ook voor vervuiling op andere wijze. Maar een blauwgroene invulling, voorzitter, ik kan me zomaar voorstellen dat daar wel enthousiasme over is. Maar dan gaan we daar met uw raad over in gesprek. Hetzelfde geldt, om op de vraag van mevrouw Van Nes terug te komen wat betreft de boomgaard, in deze raad is al twintig jaar het adagium boomgaard blijft boomgaard. U heeft net ook gezegd, als betrouwbare overheid mag je blijkbaar nooit meer wat veranderen. Maar twintig jaar terug was de woningnood denk ik wezenlijk anders als dat hij nu is. Daarom hebben wij aangegeven, wij zien daar kansen. Daar gaan we graag met u als raad over in gesprek. Daarom hebben we ook aangegeven dat we met een gespreksnotitie komen. Dan kunt u als raad ook aangeven wat u er van vindt. Want wij zien dat er een enorme behoefte is. Ik noem de Geerpolder. Ik kan De Oude Boomgaard ook noemen, waar de woningen bijna als warme broodjes over de toonbank gaan. De behoefte is er. De noodzaak is er. Dan lijkt het me goed om daar ook met uw raad nog eens een keer over in gesprek te gaan of u dat wil en zo ja, hoe?

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. De boomgaard is een cultuurhistorisch agrarisch gebied of zo je het noemt. Dat is ook benoemd door een rechter. Dan denk ik van, waarom gaat het college er nu in mee, terwijl dat aangewezen ... In uw coalitieakkoord, Collegeprogramma staat dat u daar heel veel waarde aan hecht, maar in onze beleving doet u het niet. Dan treedt u uw eigen voorstellen met voeten. Vandaar nogmaals van, ik heb niet de indruk dat u de regie in alle gevallen, laat ik het dan nuanceren, op ruimtelijke projecten of ontwikkelingen heeft.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, dat kan mevrouw Van Nes dan hebben, maar nogmaals, ook hier denk ik dat we juist als college blijf geven van een hoge mate van regie. Want we gaan met u met een startnotitie in overleg om te peilen wat wenselijk is, wat kan en vervolgens weer met die input het gesprek met de eigenaar voeren. Ik weet niet hoeveel regie u nog meer wilt hebben. Kijk, als de regie is, u mag niks doen wat ik niet wil, dan voeren we misschien geen regie. Maar wij zien het regie voeren toch op een andere manier.

De voorzitter: Laatste keer.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik hoor de wethouder net zeggen ... Die heeft het over vervuiling, als mijnheer Ros vraagt van, hoe doen we dat met Bolnes-Zuid, dan laten we die vervuiling niet toe. Daar neemt u wel regie. Daar zet u een bescherming op. Er staat een stukje bescherming op een stukje grond en Rijsoord aan de overkant van de Geerpolder, waar iemand al tien jaar lang wil bouwen, wat dan ook niet gebeurt. Dat houdt u wel vast. Het een wel en het ander niet. Daar zit een discrepantie in.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, als discrepantie of regie voeren is dat je overal hetzelfde doet, dan komen we natuurlijk ... Ik denk juist dat dat regie voeren is, dat we van plek naar plek kijken van, wat is wenselijk, wat willen we? Dat betekent inderdaad aan de overkant, aan de Mauritsweg, dat we daar geen woningbouw willen en ook het gesprek niet aangaan. Dat we in Bolnes-Zuid geen woningbouw willen, daar in basis het gesprek ook niet voeren. Dat er voor de Geerpolder destijds ideeën waren om duidelijk een kwaliteitsdienst te maken en we daar het gesprek wel hebben gevoerd. Wat vervolgens ook tot wezenlijke aanpassingen van de plannen heeft geleid, die in eerste instantie worden ingediend. Ik bedoel, hoeveel regie wilt u hebben? Als het dan toch over regie gaat. U vraagt of het opstellen van de ruimtelijke visie voor

Centrum Oost geen dubbel werk is, omdat er al een gebiedsvisie voor Plein Oost is vastgesteld. Ook daar willen we heel graag regie voeren. Daarom gaan wij voor Centrum Oost, wat het gebied is tussen de Rotterdamseweg, de Ringdijk, de Westmolendijk en Donkersloot, weet u wel, waar u de Gamma vindt, het oude pand van Verschoor en de Dirk van den Broek zit, willen wij voor dat gebied een visie gaan vormen. Dat heeft weinig tot niets van doen met Plein Oost. Voorzitter, als ik dan nog even kijk naar andere zaken. Er is ons gevraagd om toch vooral door te gaan met de invoering van onze voorbereidingen met betrekking tot de Omgevingswet, die weliswaar is uitgesteld, maar nog steeds lijkt te komen. Daar blijven we doen. We gaan daar volop mee door. U als raad heeft ook al, denk ik, komende commissie en raad daar voorstellen voor liggen. Die laten we gewoon doorgang vinden, omdat we het belangrijk vinden dat als het straks komt wij en u daar klaar voor zijn. Er is een suggestie gedaan om goed te kijken naar de invulling van het oude politiebureau aan de Kievitsweg, mocht het straks leeg komen. Ook die hadden wij al op het netvlies staan. Wellicht dat u allemaal ook helder heeft dat het achter de oude Gemini ligt. Dat terrein komt op termijn ook beschikbaar. Wij kijken daar kritisch naar. Ook wij zien de kansen die u daar ziet. Een aantal partijen hebben een opmerking gemaakt over reserves. Ik ga er maar vanuit dat ik daar voldoende over heb gezegd voor nu. Volgens mij heb ik daarmee ook de vragen die aan mij gesteld waren beantwoord, voorzitter. Dat was het, wat mij betreft.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Allereerst kan ik melden dat ik met veel genoegen de algemene beschouwingen heb gelezen en met heel veel plezier heb geluisterd naar de eerste termijn van de raad. Het mooie is dat alle raadsfracties aangeven enorm veel waardering en andere mooie woorden te hebben voor onze medewerkers van de ambtelijke organisatie. Uiteraard wil ik die woorden namens het college van harte overbrengen. Nogmaals dank. De motie die is opgesteld en mede wordt ondertekend door de hele raad geeft daar nog een hele grote steun in de rug aan. Dank u daarvoor. Voorzitter, ik kom graag even terug op de algemene beschouwingen met betrekking tot punten die ik niet in mijn eigen eerste termijn heb genoemd. Dat doe ik in volgorde van sprekers. Toch doe ik Echt voor Ridderkerk even als laatste, want ik wil toch nog even wat kwijt over dat ene onderwerp. Voorzitter, Partij 18PLUS heeft om een toezegging gevraagd. Dat gaat over het bestuurlijk beboeten in plaats van strafrechtelijk beschikken. Die toezegging ga ik niet doen. Maar het is wel dermate interessant dat wij als college gaan bezien wat wij al doen als gemeente en of er voordelen aan zijn. Maar door de toezegging niet te doen, scheelt het ook weer een regeltje in de administratie. Dan Partij van de Arbeid/GroenLinks. Veel woorden over duurzaamheid. Wethouder duurzaamheid is genoemd. Ik hoop echt dat ik de heer Ros heb overtuigd dat ik de papieren in huis heb om dat te zijn voor de raad. Ze vragen daarnaast nog aandacht voor Sportpark Bolnes. U heeft daar in het Collegeprogramma iets over kunnen vinden. Daar gaan we ook mee aan de slag, samen met de sportverenigingen aldaar. Daarnaast loopt er ook een verkeersonderzoek in Bolnes. Dat brengen we allemaal samen en komt daar een visie op en willen we daarop doorpakken. Ik hoorde de heer Ros ook nog iets zeggen over de betrouwbaarheid van de overheid, of het vertrouwen in de overheid. Ik vind dat toch wel jammer dat dat betrokken wordt op de gemeenteraad van Ridderkerk, want zoals ik het hier ervaar als wethouder is het gewoon een prima samenwerking en is het gewoon een democratisch proces van de raad dat er besluiten heroverwogen kunnen worden. Dat sommigen daar teleurgesteld in zijn, dat kan zijn. Anderen zien daar weer kansen in. Zo werkt het democratisch proces. Ik wil wegblijven van het feit dat wij geen betrouwbare overheid zijn. Even kijken, daarna wordt er genoemd dat ...

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Voorzitter, ik onderschrijf de woorden van de heer Van Os, dat het zeker binnen deze Raadzaal prima gaat en dat de samenwerking uitstekend is. Hoewel ik soms wel me zorgen maak over hoofd- en bijzaken. Maar goed, dat terzijde. Waar het mij om ging, is dat we naar onszelf moeten kijken waarom de opkomst bij de verkiezingen ... Meer mensen niet zijn komen stemmen dan wel zijn komen stemmen bij de laatste verkiezingen. Ik denk dat we dan als eerste naar onszelf moeten kijken. Of misschien moet ik dan eerst naar mezelf kijken. Dan roep ik de anderen op het ook te doen.

De heer Van Os: Voorzitter, ik denk een hele mooie oproep van de heer Ros, dat we eerst naar onszelf kijken daarin. Daarna wordt gesteld dat de Rowdies op losse schroeven staan. Volgens mij is er ook een raadsbesluit genomen dat de Rowdies gewoon uitbreiding krijgen. Alleen gaan we nu bij ... In het Oosterpark kijken voor de Rowdies of dat elders dan in het Oosterpark kan zijn. Daarover zijn we al in gesprek met de Rowdies. Wat het college betreft krijgt de Rowdies gewoon de uitbreiding die ze willen. Waar de raad een besluit over heeft genomen. Komen we straks met een locatie terug naar de raad en hopen we uiteraard weer op voldoende draagvlak daarvoor. Voorzitter, de SGP. Ik moet zeggen, de algemene beschouwingen van de SGP gaf 252 concrete acties aan van het Collegeprogramma. De SGP noemt dat bouwstenen. Ik vind dat een hele mooie terminologie. Mooi gevonden. Daarnaast wordt er aandacht gevraagd voor het afvalscheidingspercentage. Daar heb ik in mijn eerste termijn natuurlijk wat over gezegd, dat we bijna 70 procent afval weten te scheiden. De SGP vraagt welke instrumenten we daar over nadenken om in te gaan zetten. Dat begint natuurlijk gewoon met het informeren van de inwoners over het belang van afval scheiden. Daar moeten we gewoon meer op in gaan zetten. Dat heb ik ook in mijn eerste termijn aangegeven. Er zitten te veel bruikbare fracties grondstoffen in het restafval. Ik noemde het al, kleding, glas, elektrische apparaten. Je ziet in het land in dorpen en steden acties van scholen dat kinderen elektrische apparaten die kapot zijn meenemen naar school, zodat de school een vergoeding krijgt voor de acties voor de kinderen. Dat soort acties willen we verder onderzoeken en ook in Ridderkerk implementeren. Voorzitter, er wordt aandacht gevraagd voor de RES 2.0. Inderdaad, de RES 1.0 hebben we nog net niet achter de rug of er wordt nu alweer nagedacht over de RES 2.0. Dat is een proces wat we met de gemeenten die onderdeel zijn van de MRDH-regio lopen. Niet binnen de MRDH, maar wel de gemeenten die onderdeel zijn van de MRDH-regio. Daar worden de raden op den tijd ook goed bij betrokken. Weet dat wij in het Bestuurlijk Overleg Netwerk Energie aandacht vragen, als Ridderkerk zijnde, juist voor het aan de voorkant betrekken van de gemeenteraden van deelnemende gemeenten, omdat we bij de RES 1.0 wel hebben geleerd dat we bijna aan de achterkant zaten in plaats van aan de voorkant. Daar is heel breed steun voor vanuit de deelnemende gemeenten. Daarnaast de vraag met betrekking tot het warmtenet Bolnes, vanuit de algemene beschouwingen van de SGP. Daar heb ik ook al iets over aangegeven. Dat Rotterdam ervoor kiest om naar het noorden te gaan en niet naar het oosten richting de Beverwaard. Bolnes ligt tegen de Beverwaard aan. Het duurt nog heel lang voordat wij op een regionaal warmtenet aangesloten kunnen worden die van die kant afkomt in Bolnes. All electric lijkt de voor de hand liggende optie. De Rijksoverheid zet daar ook op in, op de komende tien jaar all electric, warmtepompen en dergelijke, om daar subsidies voor te verstrekken. Aan de andere kant weten we dat er vanuit de Drechtsteden ook nagedacht wordt over een warmtenet. Onderzoeken we nu samen met de Drechtsteden ook de kans om in ieder geval het oosten van Ridderkerk dan op een warmtenet aan te sluiten. Dat is allemaal in onderzoek momenteel.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Ik deed net de suggestie van, waarom wordt er niet naar waterstof gekeken? Ik hoor dat de wethouder nu ook niet zeggen. Ik weet dat dat natuurlijk een energiedrager is, maar all electric, overall hoor je het. Je zag het vanochtend, het net kan het niet aan. Je kan nooit ...

Als iedereen straks zonnepanelen neer gaat leggen en gaat doen, dan loopt het ook helemaal niet. Of je wordt niet aangesloten, dat zie je ook in het oosten van het land, bedrijven leggen hun dak vol. Waarom hoor ik u niet zeggen dat u ook in gaat zetten op waterstof?

De heer Van Os: Voorzitter, dat klopt dat mevrouw Van Nes-de Man dat mij niet heeft horen zeggen, want om huizen aan te sluiten op waterstof heb je waterstof nodig. Dat hebben wij in Ridderkerk niet. All electric, dat klopt inderdaad dat we congestie op het net merken in het land. Gelukkig valt dat in Ridderkerk en deze omgeving nog mee. Hier liggen de zwaardere netten. Stedin heeft toegezegd dat de ontwikkelingen die wij voor ons zien op het gebied van het aansluiten van woningen en bedrijven op het elektriciteitsnet dat dat voldoende is hier in de regio. Daarentegen is die congestie wel een probleem. Dat is echt iets waar de Rijksoverheid haar verantwoordelijkheid voor moet gaan nemen, want dat gaat miljarden kosten om het net te verzwaren de komende jaren. Daar zullen wij als Ridderkerk zeker ook richting de VNG acties op ondernemen, om ervoor te zorgen dat de Rijksoverheid haar verantwoordelijkheid gaat nemen op het verzwaren van dat net.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Het is toch een beetje bijzonder als je met de RES 2.0 of wat ook aan de gang gaat en er wordt gewoon simpelweg gezegd, wij hebben geen waterstof, we doen het niet. Punt. Wat er niet is, kan er komen. Dat is vandaag al eerder gezegd op een aantal punten, als geen kleine stappen doet of niks onderneemt, dan gebeurt er nooit iets en dan blijf je altijd bij het oude. Ik zou er toch graag een iets andere houding in zien.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Zolang het nog steeds meer elektriciteit kost om waterstof op te wekken en te transporteren en weer te verbruiken dan direct elektriciteit te verbruiken, zien wij op dit moment weinig toegevoegde waarde van het gebruik van waterstof in Ridderkerk. Zeker zijn er toepassingen. Zo zien we dat er een waterstoftankstation wordt gerealiseerd op Nieuw Reijerwaard voor de vrachtwagens die op waterstof gaan rijden. Maar voor het verwarmen van huizen het gebruik van waterstof, ik vind het ook een fantastische term, ik zoek ook alles op wat te maken heeft met waterstof, want het is gewoon een heel duurzaam natuurlijk element, alleen als het niet voor handen is, dan kunnen we er wel op inzetten, maar zolang het niet geleverd wordt in Ridderkerk is het zonde van alle investeringen en zetten wij als college in op all electric, want er blijft nog steeds stroom uit ons stopcontact komen. Voorzitter, Leefbaar Ridderkerk, aandacht voor de boa's, de zichtbaarheid van de boa's. Inderdaad ook net in de eerste termijn van mevrouw Kayadoe. Heb ik iets over gezegd in mijn eerste termijn, dat we daar echt aan gaan werken dat de boa's goed zichtbaar worden. Goed denk ik dat Leefbaar Ridderkerk het Collegeprogramma kritisch gaat volgen. Ik hoop dat de hele raad dat zal doen. Er werd nog wat gezegd, maar die pak ik straks even bij het punt van Echt voor Ridderkerk op, over een instrument wat ook zelfreinigend is. Kom ik later even op terug. CDA. Ik benoem alleen hetgeen wat ik in mijn eerste termijn dan nog niet heb benoemd. CDA is groot voorstander van het toepassen van een zonneladder. Ik denk dat dat ook goed is. Eerst de daken benutten voor zonnepanelen. Openbare ruimte benutten in dubbelgebruik. Bijvoorbeeld een grote parkeerplaats overkappen met zonnepanelen. Daarna pas kijken of schaarse grond nodig is voor de inzet van zonnepanelen. Dat zien we ook terug, volgens mij, in het Collegeprogramma.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Dit college staat open voor zonnepanelen op land, begrijp ik.

De heer Van Os: Voorzitter, ik ga even door met het volgende punt van het CDA Ridderkerk, want volgens mij is er een Collegeprogramma waar een en ander duidelijk instaat, wat mevrouw Van Nes-de Man hoogstwaarschijnlijk nu voor haar heeft liggen. Het gaat over een duurzaamheidsfonds oprichten. CDA Ridderkerk geeft aan dat ze een duurzaamheidsfonds gaan oprichten. Maar ik ga er zomaar vanuit dat ze bedoelen onder andere de gemeentelijke verduurzamingsregeling die we nu in het Collegeprogramma hebben staan. Dan wordt er nog gevraagd wat de stand van zaken is rondom de nieuwbouw De Loods, De Gooth en RTV-Ridderkerk. Daar kom ik straks met mijn reactie op de VVD op terug met betrekking tot de motie van de Muziekschool. Dan kijk ik even wat ik zelf nog genoteerd had, wat het CDA gezegd had. Dan heb ik volgens mij de algemene beschouwingen van het CDA ook zo behandeld. Kom ik bij de algemene beschouwingen van de ChristenUnie. ChristenUnie geeft een aantal actiepunten aan, die ze graag nog ook bij het Collegeprogramma zouden willen zien. Onder andere vanuit het project Helder Schrijven. Een APV in begrijpelijke taal, die zou welkom zijn. Ik heb de combinatie er nog niet helemaal op nageslagen, maar of vandaag of volgende week staat er volgens mij ook een grote infographic over de Algemene Plaatselijke Verordening in, in begrijpelijke taal met mooie icoontjes. Dat wildplassen bijvoorbeeld niet toegestaan is en andere onderwerpen. Leuk hè? Het is een soort bruggetje. ChristenUnie vraagt de betrokkenheid van de raad voor een tweetal punten die mijn portefeuille raken. Dat is die gemeentelijke verduurzamingsregeling waar ik het net over heb. Daar komt gewoon een raadsvoorstel voor, want dat is een bevoegdheid van de raad. Heeft ook met de baatbelasting te maken. Daar wordt de raad zeker aan de voorkant bij betrokken. Onderzoek van de toekomst van het recreatiecentrum De Fakkel, daar komen we zeker met elkaar over te spreken. Want ongetwijfeld voor iedere investering die we moeten doen in Ridderkerk is geld nodig. Daar gaat de gemeenteraad over. Ook nog iets met betrekking tot het afvalplan en de scheidingspercentages. ChristenUnie geeft aan dat ze samen met de coalitiepartijen er kritisch op blijven focussen richting het college. Ik ga ervan uit dat de ChristenUnie bedoelt, samen met de hele raad en niet alleen maar met de coalitiepartijen. Is natuurlijk van harte welkom ook daarin, maar ik ga ervan uit dat de hele raad kritisch zal kijken naar de uitvoering van het afvalbeleid, zoals we dat kennen. Complimenten zijn gegeven over het Collegeprogramma, qua lay-out en schrijven. Dat waardeer ik enorm. Ik heb aangegeven dat ik bestuurlijk trekker ben van de totstandkoming van het Collegeprogramma, samen met mijn collega's in het college en het kernteam. Tegelijkertijd wordt er iets gezegd over, te weinig actie, noem ik het maar even, met betrekking tot het sociaal domein. Toch, voorzitter, ik heb even het coalitieakkoord van 2018-2022 erbij gepakt en de uitwerking in het Collegeprogramma 2018-2022. Het zal voor de ChristenUnie helder uitzien, denk ik, bekend uitzien, want er staat een handtekening onder van de fractievoorzitter van de ChristenUnie. Daar zie je gewoon in het dat aantal actiepunten in het Collegeprogramma wat nu voorligt, dat dat meer is dan het Collegeprogramma van 2018. Ik ben geen portefeuillehouder. Ik ga niet over de inhoud. Maar financieel kan ik u wel zeggen dat ook incidenteel en structureel in beide programma's nu meer is opgenomen dan in de voorgaande periode.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Ik denk dat ik het wel goed heb duidelijk gemaakt, maar ik ga het nog een keer zeggen. Er staan echt goede acties in dit Collegeprogramma. Alleen het ontbreekt aan een strategie, aan een overkoepelende strategie. Het is alsof je een zelfreinigend toilet in het centrum zet en dan op een gegeven moment zegt van, het is misschien beter als we dat in het Centrumplan opnemen. Dat is wat ik vraag.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat de portefeuillehouders die daarover gaan daar wellicht ook nog antwoord op zullen geven. Ik constateer echter dat het Collegeprogramma, waar ik bestuurlijk trekker van ben, meer actiepunten kent dan het voorgaande Collegeprogramma, wat in mijn woorden ook schitterend was overigens en tot mooie uitvoering is gegaan. Even kijken. Dan heb ik de ChristenUnie ook zo behandeld.

Dan kom ik bij de VVD Ridderkerk. Mooie eerste algemene beschouwing ook van een nieuwe fractie van een reeds bestaande politieke partij in Ridderkerk, om het zo maar te noemen. Ook aandacht voor meer boa's. Eén boa per wijk. We hebben het allemaal terug kunnen lezen. Strengere handhaving. Van het gas af, letterlijk en figuurlijk. Termen die herkenbaar zijn en ook in het Collegeprogramma staan. Burger op 1 nog even. Ik wil echt die algemene beschouwingen van Echt voor Ridderkerk voor het laatst bewaren. Mevrouw Van Nes-de Man, u geeft aan dat we inmiddels zes maanden verder zijn en er eindelijk het Collegeprogramma ligt. Ik geef net aan dat er keihard gewerkt is door de ambtelijke organisatie om dit tot stand te brengen. U heeft het aantal pagina's kunnen tellen van dit Collegeprogramma. Het is veel meer dan in de vorige periodes. Er is keihard aan gewerkt. Ik vind de term eindelijk kunnen we erover praten wel een beetje ver gezocht. Dan het volgende van Burger op 1. De Rowdies, ook weer een term. De Rowdies is een worst voorgehouden. Ook daar nemen wij als college gewoon afstand van. De raad heeft een raadsbesluit genomen met betrekking tot uitbreiding van de Rowdies. Dat raadsbesluit staat. Alleen we zoeken nu samen met de Rowdies naar een beter geschikte locatie, omdat we het Oosterpark willen heroverwegen. Volgens mij was het ook Burger op 1 en mevrouw Van Nes-de Man die een aantal aspecten van het Oosterpark wil heroverwegen. Volgens mij was het Van Neslaantje geworden of Essenlaantje, ik weet het niet meer. Goed.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Het Neslaantje is al op Rijsoord. Dan zou het te verwarrend worden. Laat het maar Essen houden. Maar wat ik bedoel met de Rowdies een worst voor gehouden. Op een gegeven moment is er een plan aangenomen. Er wordt ook een tijdspad aan gekoppeld. Nu wordt het allemaal ... Ligt dat weer ondersteboven. Nou kan het zijn dat dat door corona en de impact op de vereniging dat die plannen er nog heel anders uit moeten gaan zien. Daar heb ik geen zicht op. Maar dat is wat ik bedoel met een worst voorgehouden.

De heer Van Os: Voorzitter, tegelijkertijd worden we ook geconfronteerd met de zaken die daar al spelen. We weten ook allemaal dat er een beroepzaak loopt tegen de plannen. Er zijn verkiezingen geweest. Nieuw coalitieakkoord. Nieuw Collegeprogramma. Nieuwe realiteit. Het gaat erom dat wij gewoon heel goed in gesprek zijn met het bestuur van de Rowdies om te kijken hoe we ze toch in Ridderkerk een mooie plek kunnen geven straks. Het is de terminologie, het is de muziek of de toon die de muziek maakt, volgens mij de uitdrukking. In dit Collegeprogramma wordt dit zo van tafel geveegd, lees ik, zonder raadsbesluit. Dat gaat dan over de oude huishoudschool, dat daar in de vorige raadsperiode besluiten over zijn genomen. Dat klopt. Tegelijkertijd, wat ik net aangeef, zijn er verkiezingen geweest, ligt een coalitieakkoord, Collegeprogramma, waarin wordt aangegeven dat er een koerswijziging is op dat gebied. Die huishoudschool wordt getransformeerd naar wonen, met behoud van die cultuurhistorische waarde van de huishoudschool. Er zijn gewoon partijen in het land die dat fantastisch weten te transformeren. Ik hoop dat we het zo snel mogelijk op de markt kunnen zetten, zodat het leegstaande gebouw, wat we nu zo zien, straks wordt benut door gezinnen die daar mooi kunnen wonen. Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, maar ik vraag u nu toch ook wel enige bescheidenheid in acht te nemen.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik kan er toch niets aan doen dat de rest allemaal zijn mond houdt? Maar het pand van de huishoudschool staat nu per 1-10 leeg. Dat wordt weer antikraak, denk ik, of dat wordt allemaal beveiligd dat er niks of niemand in kan. Dan moet er, denk ik, inderdaad wel heel snel werk gemaakt worden. Maar er zal toch links of rechts wel een eerste raadsvoorstel, een nieuw raadsvoorstel moeten komen?

De heer Van Os: Voorzitter, dat denk ik niet, want volgens mij is het een bevoegdheid van het college om een object dat in het bezit is van de gemeente te verkopen aan een derde partij. Maar uiteraard zullen we de raad daarover informeren en dan gaan we een traject opstarten. Maar volgens mij is daar sec geen raadsbesluit voor nodig.

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Daarover is wel een motie aangenomen in deze raad, die legt u dan naast zich neer, waar ook maatschappelijke organisaties in genoemd zijn.

De heer Van Os: Dank u, voorzitter. Uiteraard komt het college straks terug over de afhandeling van de motie en zullen we dat af moeten wachten wat daar de uitkomst van is. Spannend hè? Ik weet het. Voorzitter, dan de algemene beschouwingen van Echt voor Ridderkerk. Ik heb die voor het laatst bewaard, omdat ik daar echt met heel veel plezier naar ... Heb gelezen. De opzet en de verhaallijn van Evert. Misschien wel goed om aan te geven richting Echt voor Ridderkerk dat Evert gewoon een boete krijgt als hij zijn afvalzak naast de ondergrondse container zet of dat hij staat te roken straks voor het gemeentehuis. Geef hem dat zeker mee straks, want daar gaan we op handhaven. Evertje is ook toe aan zwemles. Hij kan snel beginnen, omdat er nauwelijks een wachtlijst is. Ik kan u melden dat Sport Service Ridderkerk enorm veel werk heeft verzet om de wachtlijsten terug te dringen, nu al. Daar hoeft Evert ook niet op te wachten. Die termijnen zijn gewoon enorm ingekort. Voorzitter, daar komt hij natuurlijk. Toch even nog hoor. Ik zal het bescheiden houden daarin. Toch even dat zelfreinigend toilet in deze. Het was heel mooi. Ik was onlangs in Luxemburg. Daar staan inderdaad van die zelfreinigende toiletten. Daar moet je inderdaad je bankpasje voorhouden, 50 cent of een muntje ingooien en dan heb je daar inderdaad je ding gedaan en dan ga je eruit. Ik denk, wat maakt dat ding toch een herrie. Maar die draait inderdaad en dan gaat een of andere Kärcher hogedrukreiniger ... Die maakt heel dat toilet schoon. Ik denk, dan nog maar een keer 50 cent. Ik hoefde niet meer, maar ... Inderdaad een hartstikke schoon toilet. Ik denk dat dat bedoeld werd met het zelfreinigende gedeelte. Dan is het aan de raad uiteindelijk om daar straks een besluit over te nemen. Volgens mij heb ik zo alle algemene beschouwingen en de vragen behandeld.

De voorzitter: Dank u wel. Toch? Wethouder Meij. Had ik de zaal nog in moeten kijken? Mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Dank u, voorzitter. Volgens mij was de wethouder nog een antwoord schuldig op De Loods, De Gooth en RTV-Ridderkerk. Dank u.

De heer Van Os: Heel scherp inderdaad. Want ik had hem betrokken bij mijn beantwoording bij de VVD, maar het stond in de algemene beschouwingen van het CDA. Er ligt een motie voor die vraagt om te onderzoeken of het mogelijk is de Muziekschool te huisvesten in de nieuwbouw van De Loods, De Gooth en RTV-Ridderkerk. Als die motie wordt aangenomen door de gemeenteraad, gaan wij daar onderzoek naar doen. Dat mag niet ten koste gaan, wat het college betreft, van hetgeen wat reeds is afgesproken met De Loods, De Gooth en RTV-Ridderkerk. In de komende commissievergadering ligt er ook een voorstel voor de uitbreiding van het Gemini College. Het zal u niet verrassen dat die uitbreiding dan naast het nieuwe Gemini College zal plaatsvinden, als de raad daarmee instemt. Dat betekent dat hetgeen wat wij voor De Loods en De Gooth en RTV-Ridderkerk nu hebben bedacht, uitgebreid gaat worden, als de raad ermee instemt, met die uitbreiding van het Gemini College. Dat zal nu in de eerste tekeningen die we zien, schetsontwerpen van de architect, tweehoog zijn. Maar op die nieuwbouw voor dat Gemini College, als de raad daarmee instemt, zou je ook nog een verdieping erop kunnen bouwen. Daar kan je een Muziekschool huisvesten, maar ook andere maatschappelijke partners. Naast de Muziekschool zou je inderdaad, wat ik zeg, kunnen kijken of er nog meer

synergie te behalen valt met maatschappelijke partners. Dat zou zelfs nog eens een win-win situatie op kunnen leveren, ondanks de hoge investering die het ongetwijfeld met zich mee gaat brengen. Maar dat mag niet ten koste gaan van De Loods, De Gooth en RTV-Ridderkerk. Als de motie wordt aangenomen, verwacht ik ook qua doorlooptijd niet een al te lange vertraging als we hiermee aan de slag moeten gaan.

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Voorzitter, het allerlaatste, die niet al te lange vertraging, dat hoop ik van harte, wat dat dan ook zou mogen zijn. Ik ben heel blij met de opmerking dat het raadsbesluit, om daar 6 miljoen voor De Loods, De Gooth en RTV te reserveren, dat dat gewoon staat. Wat ik heel bijzonder vind, misschien dat ik het verkeerd begrepen heb of verkeerd gehoord heb, maar zijn er nu al schetsen waar de Muziekschool bij zit? Of begrijp ik dat niet helemaal goed?

De heer Van Os: Voorzitter, mag ik dat zo zeggen dat de heer Ros het niet helemaal goed begrijpt dan? Ja? Dat klopt. Die zijn er niet voor schetsontwerpen voor de nieuwbouw waar de Muziekschool in zit, want er ligt een motie vanuit de raad die net nieuw is. Maar wel voor het ontwerp wat straks bij het voorstel zit voor de uitbreiding van het Gemini College. Daar is die opmerking op bedoeld. Dank u wel.

De voorzitter: Dan nu toch wethouder Meij.

De heer Meij: Dank u wel, voorzitter. Ik heb in de tweede termijn eigenlijk maar een heel beperkt aantal vragen gehoord. Ik wil eigenlijk beginnen met de motie die ingetrokken is door de ChristenUnie, over die monumentale bomen. Ik doe u de toezegging dat de werkwijze bij monumentale bomen, dat we er in De Blauwkai aandacht aan gaan besteden. Ik heb verteld vanmorgen dat bij veiligheidsinspecties, die worden gedaan door de gemeente en als er sprake is van een veiligheidsissue met die boom, dan is er sprake van snoeiwerk door de gemeente of door een aannemer die de gemeente dan inhuurt. Maar dat gewone snoeiwerk is voor de particulier. Regelmatige controles en alleen snoeien als er een veiligheidsgevaar is. De toezegging geldt inderdaad dat we dat in onze multimedia bekend gaan maken. Dat is dan de toezegging. Er was een vraag van ... Of eigenlijk een vraag ... Een twijfel bij mevrouw Kayadoe. Dan ging het over het Molukse herdenkingsmonument. Dat u zei van, nut en noodzaak, daar is niet iedereen het dan mee eens. Dat is vaak trouwens zo. Je hebt nooit 100 procent uitslag bij dat soort vragen. Ik wil nog even in herinnering brengen waarom we dat opgenomen hebben. In 2026 is het 75 jaar geleden dat de Molukse gemeenschap in Nederland, maar ook in Ridderkerk is komen wonen. Daar willen we naartoe werken, dat op dat moment zo'n herdenkingsmonument er ook is. Vorig jaar speelde het 70-jarig aanwezigheid van de Molukse gemeenschap. Ik heb daar rapportages ook op tv over gezien, dat ook inderdaad veel jongeren, jonge Molukse mensen daar heel erg mee bezig zijn, met het verleden. Er zijn Artikel 40 vragen gesteld, een tijdje geleden, dacht ik, vorig jaar, door Partij 18PLUS, om daar ook aandacht aan te besteden. Want in Ridderkerk is het echt wel uniek. Wij hebben hier natuurlijk een christelijke gemeenschap van Molukse mensen, maar ook een moslim gemeenschap. Dat is eigenlijk voor heel Nederland wel bijzonder. We hebben in het coalitieakkoord ook opgenomen dat we sowieso aandacht willen besteden aan belangrijke momenten in de vaderlandse geschiedenis. Mag ik doorgaan voorzitter of ...

De voorzitter: Nee, zeker niet. Mevrouw Van Nes- de Man krijgt zo het woord. Het gaat vast over die bomen. Eerst maar mevrouw Kayadoe, want dat gaat over het Molukse monument.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Het punt wat ik eigenlijk wilde maken, is dat in het coalitieakkoord staat dat er bij 70 jaar een monument moet komen. In het Collegeprogramma staat 75, voor hetzelfde jaar.

Dat klopt niet. Er staat eigenlijk gewoon een foutje. Dat ikzelf, uit persoonlijke overwegingen, me afvraag of de Molukkers daar nut en noodzaak, alle Molukkers daar nut en noodzaak van inzien dat is gegeven vanuit mijn eigen Molukse roots.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Meij: Dat neem ik ook zo maar aan. Dat zei ik ook net. Er zijn natuurlijk altijd persoonlijke afwegingen. Maar ik noemde even net de redenen waarom we dat als college toch belangrijk vinden.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, nog even over de bomen.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Ik zou heel graag van de wethouder toezegging hebben dat ik gewoon even een klein lijstje krijg welke bomen van die groene bomenlijst er dan dit jaar gecontroleerd zijn. Waarom, heb ik vanmiddag al eerder aangegeven. Wij hebben zo'n boom in onze tuin staan. Die is in het verleden diverse keren gecontroleerd geweest.

De voorzitter: Maar dat heeft u inderdaad al verteld.

Mevrouw Van Nes-de Man: Precies.

De voorzitter: Wethouder, het lijstje.

De heer Meij: Die toezegging doe ik niet, voorzitter. Er komt in De Blauwkai een beschrijving van hoe we dat doen en ook op welke momenten we dat doen. Dat zou best een keer per drie jaar kunnen zijn. Dat weet ik niet uit mijn hoofd. Dat is dan even het gegeven. Daar moet u het dan even mee doen. Want ik heb net uitgelegd wat we gaan doen als het dan nodig mocht zijn. Dan terug naar het Oosterpark. Dat ben ik ook een aantal keren tegengekomen. Dat snap ik ook helemaal. Daar hebben we natuurlijk twee jaar lang een robbertje over gevochten, op een prettige manier trouwens. Heel indringend met elkaar gediscussieerd. Vele avonden ook aan gewijd. Ik vond het ook mooi hoe de heer Ros dat ook weer bracht, toch betrouwbare ... Ik snap dat toch ook wel. Dat wil je altijd zijn. Dat is in ieder geval een element wat een rol speelt, ook bij die heroverweging. Laat ik beginnen, het uitgangspunt blijft nog steeds dat er een geluidsscherf komt. Maar wat we zagen toen we in maart, april bezig waren met het coalitieakkoord en ook later natuurlijk met het Collegeprogramma, we hebben ... In dat besluit van de raad is natuurlijk een bedrag genoemd. We zien tegelijkertijd, zeker vanaf maart, april, dat de bouwkosten enorm stijgen. Dat is de reden geweest om te heroverwegen van, past het dan nog wel binnen het raadsbesluit? Maar het uitgangspunt blijft, zeker ook als een belangrijk motief dat je die betrouwbare overheid wil zijn, omdat het zo'n indringend onderwerp is ... Denk ik dat we ook vrij snel komen met dat raadsvoorstel. Ik weet het niet precies, maar ik dacht, ik kijk even naar de heer Van Os, december, januari willen we ... We willen de mensen niet te lang in onzekerheid laten. Maar zo, hier wilde ik het dan eigenlijk bij laten. Uitgangspunt blijft, dat had vooral te maken met het raadsbesluit, het vastgestelde bedrag en enorme bouwkosten.

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Dat laatste ben ik heel blij mee, dat de wethouder dat zegt. Dat het uitgangspunt nog steeds hetzelfde is. Ik wil daar alleen het volgende aan toevoegen. Als je bepaalde raadsbesluiten genomen hebt, dan snap ik dat er verkiezingen zijn geweest, maar je wekt verwachtingen bij bewoners. Misschien moet je dan kijken, als de prijs een stuk hoger is, naar nieuw beleid. Dat je denkt, misschien stellen we dat uit om in ieder

geval niet weer een twintig jaar lang proces, waar bewoners heel lang voor gevochten hebben, te frustreren. Dat bedoel ik met vertrouwen in de overheid, in zijn algemeenheid. Dank u wel.

De heer Meij: Daar heeft u ook gelijk in. We gaan ook zeker niet een nieuwe twintig jaar in om daar nog weer eens opnieuw met elkaar over een robbertje uit te vechten. Dat gaan we zeker niet doen. Dat gaat op korte termijn duidelijk worden. Ik heb vanmorgen, denk ik, vrij uitvoerig in mijn eerste termijn stilgestaan bij die 30 kilometer, tenzij-problematiek. Daar kan je natuurlijk anders naar kijken. Dit college kiest voor de kant van de verkeersveiligheid. Dat betekent, ik heb uitgelegd, hoe minder hard je rijdt, hoe minder impact ook een ongeluk heeft. Het zijn met name de laatste jaren de fietsers en de voetgangers die dodelijk verongelukken, in combinatie met botsing met auto's. Dat is het uitgangspunt. Er is ook landelijk beleid. Tenminste, de Tweede Kamer heeft dat uitgesproken. De regering heeft het nog niet overgenomen. Maar je ziet, het gaat gewoon die kant op. We doen het ook heel voorzichtig. De Erasmuslaan, de Jan Luykenstraat staan nu in Ridderkerk op de nominatie. We hebben ook een avond gehad. Er is ook best veel kritische input geleverd. Daar zijn we nu mee bezig om dat goed te inventariseren. Uiteindelijk wat je natuurlijk gaat doen, die 30 kilometerzone, de inrichting daarvan, moet ook verkeersveilig. Daar gaan we gewoon opnieuw naar kijken of we al die punten kunnen honoreren in die zin van, het blijft veilig, het kan ook allemaal, of dat we misschien nog wel wat moeten aanpassen. In die fase zitten we nu gewoon.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Toezeggingen moet ik nu vragen, volgens mij. Vanmiddag was het niet aan de orde. Is het een idee om als raad te kijken van, waar wel 30, waar niet en waar wel fietsstraat, waar niet. Want die 30 kilometer kunnen inwoners niks mee, omdat je ook geen bezwaar kan maken.

De heer Meij: Dat ben ik niet met u eens, want we houden die avonden. Volgens mij als we geld nodig hebben voor 30 kilometerinrichtingen, die zijn vrij kostbaar, komt er eigenlijk altijd de raad aan te pas. De raad komt eraan te pas. Als we vinden dat we aanpassingen moeten doen aan dat huidige voorstel, dan zullen we wel weer naar de raad moeten, want ook daar ligt nu gewoon een budget vast wat de raad heeft goedgekeurd, in dit geval voor de Erasmuslaan. De raad, altijd natuurlijk, heeft het budgetrecht. We gaan niet aan de raad vragen, dat ga ik absoluut niet doen, waar wel, waar niet? Dat is een wiskundige afweging. Het heeft ook vooral te maken met de CROW-richtlijnen. Dat is wel een ingewikkeld begrip, maar het betekent eigenlijk gewoon, je kunt ook natuurlijk lang niet alle wegen naar 30 kilometer terugbrengen. Er blijven gebiedsontsluitende wegen, zoals onder andere denk ik de Vlietlaan, waar 50 kilometer gewoon richtlijn blijft. Het wordt ook 30 kilometer, tenzij. Waar 30 kilometer kan, is als met name als er ook veel bebouwing is en veel woonerf en mogelijk ook scholen. Het is ook niet zo dat we dat allemaal zelf bedenken. Daar zijn richtlijnen voor. Soms moet het 50 blijven, maar in veel gevallen kunnen we naar 30 toe. Dan blijft altijd ook zo'n weg wel een gebiedsontsluitende weg. Daar wordt nu een nieuwe richtlijn voor bedacht, de GOW30, gebiedsontsluitingsweg 30 kilometer. Daar komen weer speciale richtlijnen voor, waar de gemeente, het zijn richtlijnen, maar we toch ons gewoon aan houden.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de wethouder spreken natuurlijk over voetgangers en fietsers en dodelijke ongelukken. Dat wil niemand. Niemand in de raad zal dat wensen. Maar we moeten wel rekening houden dat een deel van 't Zand in het geval van een ramp, als mensen echt uit hun wijk moeten door wat voor ramp dan ook, moeten ze allemaal over een stuk van de Erasmuslaan. In een geval van nood moeten mensen wat harder kunnen rijden dan 30 kilometer. Dat is een vraag die ik aan u wil stellen, hoe ziet u

zich dat dan voor u? Want de uitgang richting de Vlietlaan kan misschien ook, door wat voor reden dan ook, niet toereikend zijn om ...

De voorzitter: Uw punt is helder. Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Misschien moet ik dan een beetje toelichten wat ik net bedoelde, kunnen we praten over 30, 50 kilometer? Eigenlijk moet de vraag zijn, wat zijn gebiedsontsluitingswegen? Hoe zien wij die en wanneer ga je de wijk in voor 30 kilometer? Dat sluit een beetje aan bij hetgeen wat mevrouw Van Vliet ook vraagt.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Meij: Wat ik net probeerde uit te leggen, er zijn richtlijnen voor 50 kilometerzones. Dan kun je hoog en laag springen, die blijven 50, gewoon gezien de inrichting van die weg, de bebouwing en de plek ook waar ze liggen, de hele karakteristiek van zo'n weg. Maar er zijn ook wegen, steeds meer nu ... Want het is natuurlijk ook andere mindset die je nodig hebt. Je ziet gewoon dat 50 overal door een woonwijk, dat is eigenlijk gewoon vragen om moeilijkheden. Vroeger waren er nauwelijks auto's, toen dat allemaal bedacht werd in de jaren 50. Heel beperkt. Maar toen zijn die richtlijnen gemaakt voor die 50 kilometerzones, met uitzondering van een woonerf, in de jaren 70 bijvoorbeeld voor Drievliet. Maar eigenlijk is alleen die 50 heel duidelijk gedefinieerd. Nu komen daar richtlijnen voor gebiedsontsluitingsweg 30. Dat betekent dat het eigenlijk een beetje een mengvorm is van een ontsluitingsweg en 30 kilometer. Daar zijn gewoon richtlijnen voor. Natuurlijk, er moet altijd een mogelijkheid zijn voor hulpdiensten, bussen. We gaan natuurlijk geen onveilige situaties creëren door mensen minder hard te laten rijden. Dat wordt allemaal meegenomen.

De voorzitter: Genoeg over dit onderwerp.

De heer Meij: Kappen van bomen, heb ik ook nog gehoord. Ik dacht ook vanmorgen, maar ook in de AB van mevrouw Van Nes. 170 of 180 bomen. Dan is het ook echt gewoon noodzaak. Dan is het echt noodzaak. Ik noem een paar punten. Die hebben we het ook afgelopen jaar over gehad. Het gaat over de essentaksterfte. Dat is echt geen Ridderkerkse uitvinding. Dat gebeurt in heel Nederland. Nu ook in Barendrecht en over een paar maanden ook in Albrandswaard. Kastanje- of bloedingsziekte, daar hebben we ook natuurlijk mee te maken gehad aan de Kastanjelaan. Hebben we ook kastanjes moeten kappen. De storm van januari onder andere heeft ook behoorlijk wat huisgehouden. Soms moet er ook een boom wijken voor bijvoorbeeld een breder fietspad. Het zijn natuurlijk afwegingen. Daarom, groen is natuurlijk kwetsbaar, maar er zijn natuurlijk meer belangen, wonen. In dat speelveld moet groen en de bomen daarmee concurreren. Ga ervan uit dat deze wethouder daar zich echt sterk voor maakt, maar soms moet het. We hebben het ook over het Oosterpark gehad. Soms is het ook gewoon nodig, dan spelen deze dingen niet, maar om bomen of een bos of een park te dunnen om andere bomen de ruimte te laten. Ik was gisteren bij Het Huys ter Donck ...

De voorzitter: Wethouder, u bent zeer gedreven. Maar met het oog op de tijd, wilt u misschien iets meer op hoofdlijnen uw betoog doen?

De heer Meij: Dan heb ik dit kappen volgens mij dan gehad. Dan werd er nog iets verteld over de nut en noodzaak, in mijn eigen woorden, van de recreatieve fietsroutes. Waarom gaan we dat allemaal doen? Dat is een keuze van deze coalitie om daar extra aandacht aan te geven. Het gaat over first en last mile. Het gaat over bushaltes goed bereikbaar maken, ook voor fiets- en wandelroutes. Met name ook die recreatieve route

straks langs De Noord. Dat zijn hele mooie, denk ik, projecten, waar ik gewoon naar uitkijk dat die straks ook gerealiseerd kunnen worden. Ik heb het allemaal gehad, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: U had een heel kwartier. We gaan naar wethouder Piena.

De heer Piena: Dank u wel, voorzitter. Goed om in de algemene beschouwingen te lezen dat er veel aandacht is voor mensen in de bijstand, om te bekijken op welke wijze zij weer deel uit kunnen gaan maken van het arbeidsproces. Naast de in de eerste termijn genoemde inzet, bekijken wij ook de mogelijkheden om mensen met een uitkering of een beperking aan een baan te helpen bij beheer en onderhoud van onze buitenruimte. Dat is naar aanleiding van een vraag van de SGP in de algemene beschouwingen. Ook in de andere algemene beschouwingen waren een aantal vragen hierover. De kans op werk te vergroten bij jongeren onder de 27 jaar zonder startkwalificatie, daarvoor hebben wij de organisatie De Jonge Krijger. Die helpen deze jongeren om alsnog een startkwalificatie te behalen. Op de werkervaringsplaatsen leren kandidaten hun beroepsvaardigheden verder te ontwikkelen, onder begeleiding van een jobcoach. Op veel gebieden zijn we al bezig om de kans op een baan voor al deze mensen te vergroten. Een ander aandachtspunt zijn de wachtlijsten op de verschillende terreinen, heb ik gelezen. Uiteraard doen we er alles aan om de inwoners dienstbaar te zijn en willen we zo min mogelijk wachttijden. De laatste maanden zijn de wachttijden iets opgelopen. Echter, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt zijn we erin geslaagd om vacatures in te vullen en tijdelijk extra medewerkers aan te trekken. Hiermee verwachten wij de ontstane achterstanden de komende tijd in te lopen en de wachttijden zo minimaal mogelijk te kunnen houden. Er is een toezegging gevraagd om een klanttevredenheidstoets uit te voeren ten aanzien van de afgehandelde klachten. Er bestaat echter een klachtenregeling op het sociaal domein. Die klachten worden afgehandeld door een klachtencoördinator sociaal domein. In het eerste kwartaal 2023 wordt u hierover gerapporteerd. U wordt enigszins op uw wenken bediend, zou ik haast zeggen. Dan naar aanleiding van de insprekbijdrage van daarnet. Er werd gezegd, wethouder Van Os refereerde daar al aan, dat er niet zoveel gebeurt op het sociaal domein, of in ieder geval dat men graag strategische plannen ziet. Maar ik wil uw raad er toch wel aan helpen herinneren dat in 2021 een integraal beleid sociaal domein is vastgesteld. Dat heeft u met zijn allen zelf gedaan. Volgens mij is daar een hele uitgebreide visie wat we willen doen op het sociaal domein. Er ligt een motie nu bij u voor, waarbij het college heeft aangegeven dat aan de raad te laten. Maar dit is een mooi moment misschien voor u om hier een stukje invulling aan te geven. Dan heb ik het over de motie, versterk vaardigheden kinderen. Als laatste heb ik nog gehoord dat er heel veel geld in het sociaal domein omgaat. Dat heb ik ook zelf medegedeeld. Dat zou zijn om heel veel voor de regionale ontwikkelingen en de bedragen voor jeugdhulp en dergelijke. Ik kan het toch niet nalaten om te zeggen dat we ook ruim 2,2 miljoen aan minimaregelingen in onze gemeente besteden voor de minima. Dat is hartstikke goed. Moeten we ook zo houden. Die mensen hebben het hard nodig. Maar het is niet zo dat wij niets doen voor de minima of voor de jeugd. Daarnaast zijn er ook nog heel veel andere, buiten de minimaregelingen om, mogelijkheden voor kinderen om gratis te sporten, aan buitenschoolse activiteiten mee te doen, bij scholen zijn potjes om hen te helpen. Dat zou ik u nog graag willen meegeven. Tot zover mijn tweede termijn, voorzitter. Ik hoop u daarmee met genoeg de korte ...

De voorzitter: Dat was prettig, maar nu mijnheer Ros.

De heer Ros: Zolang ben ik ook weer niet van stof toch? Voorzitter, een korte vraag. In de eerste termijn triggerde de heer Piena ons enorm. Hij had het over een onderwerp wat zelden besproken is. Dat heet, als ik me niet vergis, nu niet ongewenst zwanger. Hij had er een aantal woorden over. Kan hij uitleggen wat het precies is? Is er een stijging of is er een probleem hier in Ridderkerk? Kan u daar iets duiden?

De heer Piena: Voorzitter, het gaat om het project Nu Niet Zwanger. Het was bijna goed. Het heeft vele varianten, maar het bestaat uit deze drie woorden. We hebben nu al het Centrum voor Jeugd en Gezin. Die mensen die zwanger zijn, dat ze die helpen en met de opstart. Daarmee kunnen we al heel veel signalen opvangen als het met mensen niet goed gaat en kunnen we daar ondersteuning bieden. Echter, dit is nog een traject daarvoor. We hebben mensen met een beperking, we hebben mensen die verslaafd zijn en die niet zo zorgvuldig omgaan met hun seksualiteit, met hun seksuele driften, laat ik het dan maar zo even verwoorden. Die niet gewenst zwanger worden en ook niet gewild. Juist in een vroeg stadium, door met die mensen in gesprek te komen, kunnen we hun helpen om een goede keus daarin te maken. Dat heeft weldegelijk een toegevoegde waarde. Ook voor Ridderkerk geldt dat. Maar we zijn dat nog even aan het bekijken op welke wijze we daaraan kunnen deelnemen.

De voorzitter: Heel helder. Wethouder mevrouw Stip.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Ik heb met plezier de algemene beschouwingen gelezen en de termijnen van de raad aangehoord. In mijn eerste termijn ben ik ingegaan op veel zaken die ook in de algemene beschouwingen genoemd zijn. Vanuit de algemene beschouwingen is er nog een vraag die ik niet beantwoord heb. Hoe het staat met de zoektocht naar een nieuwe kinderburgemeester. Dit proces loopt. Hierover zal binnenkort naar buiten gecommuniceerd worden. Daarnaast vroeg het CDA ook de stand van zaken van de wijkdashboards en ook de vraag deze mee te nemen in de app van de Uitagenda. De stand van zaken, we willen integraal kijken naar het wijkdashboard, samen met de visie Datagedreven Werken, de nieuwe website en de Uitagenda, om zo te kunnen bepalen waar de informatie op de juiste plek is en het goed tot zijn recht komt. Daarnaast gaf de ChristenUnie nog aan meer geld voor mantelzorgers. Daar wilde ik nog wel eventjes op ingaan, dat deed ik al een beetje in mijn algemene beschouwing, hoeveel er gedaan wordt voor de mantelzorgers bij Facet, waar ik twee weken geleden op een ongelofelijk mooie manier over bijgepraat ben. Daar wil ik ook over zeggen dat we binnen de productafspraken een onderdeel mantelzorgondersteuning hebben, waar weldegelijk een aardig bedrag naartoe gaat, ook buiten die Pluim. Wat ik ook toen te horen kreeg, is dat er 1.230 ingeschreven mantelzorgers zijn nu bij Facet. Er wordt echt gekeken naar de behoefte van de mantelzorger. Willen zijn een-op-eengesprekken, structureel met begeleiding. Maar ook, de een heeft op het ene moment wat minder behoefte, op het andere moment wat meer. Daar wordt heel veel maatwerk op doorgevoerd.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Dit klopt allemaal. Ik ben ook echt ... Ik ben elke keer onder de indruk als ik met mantelzorgconsulenten spreek wat we allemaal gebeurt. Ook met mensen die daarnaartoe gaan. Ik ga het dan nog een keertje zeggen. Het gaat me erom dat dit college het houdt bij het beleid wat we vorige periode hebben gemaakt en eigenlijk zegt, dat zetten we rustig door. Maar we hebben geen visie of ambitie om de nieuwe stap te zetten in vier jaar tijd. Natuurlijk is dat sociaal domein verleden jaar of dat jaar daarvoor gemaakt. Maar je kan toch niet zeggen in een Collegeprogramma, het loopt en het is oké zo. Ik begrijp gewoon niet dat het college daar geen woorden aan wil wijden.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Daar wilde ik daarna op ingaan, is dat wij het mooie middel hebben van productafspraken van Facet. In het Collegeprogramma is inderdaad opgenomen, we willen de mantelzorgers bijvoorbeeld ondersteunen. Nu noem ik even een voorbeeld. Daar hebben wij die productafspraken voor, die jaarlijks geëvalueerd worden. We spreken constant met Facet, wat komen jullie tegen? Wat kan er beter? Wat kan er niet beter? Zo worden elk jaar die productafspraken geëvalueerd. Juist dat, dat gaf ik ook in mijn algemene beschouwing ... We hebben een maatschappij die continu verandert. Facet staat heel dicht bij die

maatschappij. Dat is ook ... Daarom is mede dat middel van die productafspraken heel mooi, omdat je continu kan kijken, waar liggen verbeteringen en mogelijkheden? Die worden dan ook in de productafspraken opgenomen jaarlijks.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Wat is het dan toch dat we er in het fysiek domein dan wel voor kiezen om nieuwe visies neer te gaan leggen, of nieuwe ambities of nieuwe strategieën en dat we in het sociaal domein zeggen, er gebeurt al heel veel goeds. 100 procent mee eens. Ook de actiepunten uit het Collegeprogramma zijn goede actiepunten. Maar waarom doen we dan niet hetzelfde wat we doen bij fysiek ook voor het sociaal domein?

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Er ligt, net zoals mijn buurman aangaf, weldegelijk een visie op het sociaal domein, die vorig jaar is vastgesteld, waar ongelofelijk veel werk in heeft gezeten, wat een hele mooie overkoepelende visie is. Uiteraard hebben wij constante aandacht voor de uitwerking van deze punten, waar ik ook de productafspraken in noem. Voorzitter, dit was het voor mij.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot ikzelf. Om te beginnen met de motie over jeugdcriminaliteit. Mevrouw Kayadoe zei daar ook nog wat over. Als de politie erbij betrokken wordt, dan zijn het eigenlijk al boefjes en zouden er niet wat meer jongerenwerkers bij betrokken moeten zijn. Gelukkig had wethouder Stip het net over de productafspraken. We zitten er echt bovenop. Het is juist de bedoeling aan de voorkant te zitten. Er zijn hele goede contacten, daar ben ik zelf ook vaak getuige van, juist tussen de politie en de jongerenwerkers. Dat zijn korte lijnen. Veel vertrouwen over en weer. Op het moment dat wij vast zouden stellen dat er een gebrek is aan jongerenwerkers, vooral aan ambulante, dan trekken wethouder Stip en ik echt gezamenlijk op om dat aan te vullen. Dan komen we misschien ook wel weer bij u terecht. Op dit moment speelt dat niet. Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik wil dan toch eventjes aan u vragen, want u bent nu ook even de portefeuillehouder, wij hebben afgelopen zomer er vragen over gesteld, over de jongerenwerkers op straat. Toen werd er gesproken over dat ze maar vier uur per week ambulant bezig zijn. Dat is gewoon niet handig en niet verstandig. Ik heb gezegd, nu weet de politie het vaak eerder dan de jongerenwerkers. Dan zijn het de boefjes. Is natuurlijk niet in alle gevallen. Soms ben je ook weleens een boefje met een knipoog. Maar het zou gewoon handiger zijn als de jongerenwerkers meer ambulant op straat zijn. Daar ging mijn statement over. Dank u wel.

De voorzitter: Mijn antwoord is, ambulant jongerenwerkers zijn er op het moment dat wij ze dat vragen. Als dat gemiddeld vier uur per week is, dan kan dat zo zijn. Maar op het moment dat wij vragen, als er hotspots zijn of als er incidenten zijn of als er ontwikkelingen zijn, wordt er ogenblikkelijk op gereageerd. Maakt u zich daar geen zorgen over. Er zijn ook, op dit moment, geen klachten over. Maar we zitten er wel bovenop. Het wordt zelfs wekelijks besproken. Nog even over die motie, om een tussenstand met de raad te delen met betrekking tot het lopend onderzoek. Daar heb ik op gezegd dat het eindresultaat zal het eerste kwartaal er zijn. We kunnen nu niet om een tussenstand vragen, want dat zou de spelregels veranderen zijn, terwijl het spelletje nog bezig is. Als ik het zo mag lezen, die motie, dat wij zo snel mogelijk, zodra het kan, met eindresultaat naar de raad komen, dan kunnen we het misschien met elkaar eens worden. Mijnheer Overheid had het over de signalen om veiligheidsrisicogebieden aan te wijzen. Ik heb daarover gezegd, daar hebben we

absoluut toestemming van het OM voor nodig. Maar we zijn wel echt in gesprek, omdat we ook wel heel graag, wat dat betreft, aan die voorkant willen zitten en ook, bij wijze van, acties daar heel graag in de buurten van de scholen preventief zouden willen fouilleren. Wij zijn in gesprek met het OM om daar toestemming voor te krijgen, omdat wij ook voelen dat dat de vraag vanuit deze raad was. Dat is ook niet voor het eerst. We proberen er bovenop te zitten. Mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Dank voor uw antwoord. Ik begrijp wat u zegt. Alleen volgens mij moeten we toch acteren op als er signalen zijn. Wat mijn vraag is, zijn er dan signalen dat er bij die scholen nu ... Dat we dat moeten gaan inrichten als een veiligheidsrisicogebied?

De voorzitter: Ja, wel in zijn algemeenheid. In deze maatschappij is dat in mijn optiek, als je aan de voorkant wil zitten, als je heel snel jongeren wil betrappen met messen of tegenwoordig zijn die balletjes schiet dingen, die gel blaster, ingewikkeld, daar willen we heel graag heel vroeg bij zijn, omdat je dan nog echt wat kan doen. Daarover zijn wij in gesprek met het OM. U heeft gelijk, het OM zegt, kan je het met cijfers onderbouwen? Nee, niet. Gelukkig niet. Maar we willen graag met acties aan de voorkant komen. Daar vindt het gesprek over plaats. Tsjonge jonge, mijnheer Ros, wat is er met uw portefeuille gebeurd? Er is niks van over. Terwijl ik het gevoel heb dat ik me helemaal zes slagen in de rondte werk, dat wel natuurlijk. Ik zeg het nog een keer. Ik ben heel blij dat een gedeelte van mijn portefeuille, daar waar het gaat over buurtpreventie en boa's, zich in meer bestuurlijke aandacht kan verheugen. Daar trekken we gezamenlijk in op, maar uiteraard is er van mijn wettelijke taken helemaal niets overgedragen. Dat gaat ook niet gebeuren. Dat gaat over een poos gebeuren, over pakweg een half jaar, aan mijn opvolger. Daar kunt u zeker van zijn. Ik hoop dat ik u gerust heb gesteld. Dit was het laatste wat ik met u had te delen. Het is net iets over half zes. Het rooster, zal ik maar zeggen, de agenda ziet er als volgt uit. We gaan straks schorsen. Dan moet u ook weer zelf voor uw eigen eten zorgen. Om acht uur hebben de fractievoorzitters dan gelegenheid om met elkaar te overleggen en vervolgens ook de fracties weer bij te praten. Dan beginnen wij om negen uur ... Is de voortzetting van deze raadsvergadering. Dan beginnen we eerst met alle moties nog even door te nemen om te kijken of er moties ingetrokken moeten worden of dat er wijzigingen zijn. We lopen ze dan stuk voor stuk met u door, zodat iedereen precies hetzelfde op het netvlies heeft. Ik schors nu de vergadering tot negen uur. Eet smakelijk.

Schorsing

5. Moties en amendementen

De voorzitter: Ik verzoek de leden van de raad hun zetel weer in te nemen. Er wordt vrolijk over en weer gezwaaid. Bekende gezichten op de publieke tribune, altijd fijn. Met vanavond een hartelijk welkom aan mevrouw Gerritse, mevrouw Griep, mijnheer Van Neuren, mijnheer Sluimers en mevrouw De Vormer van Partij 18PLUS, die ook hebben aangeschoven. Fijn dat u er bent. Daarmee zijn we bijna voltallig. Alleen mijnheer Kooijman is ziek. Het is misschien wel gepast om hem hiervandaan van harte beterschap te wensen, want ik krijg hier en daar signalen dat hij het wel aan het volgen is. Dat is mooi. Alle belangstelling is mooi. Wij gaan ons bezighouden met de stemmingen vanavond. Maar eerst, er is niet voor niks zo'n enorme schorsing geweest, van harte gefeliciteerd met Feyenoord die gewonnen heeft. Daar hebben wij ons vooral ook mee beziggehouden. Laat ik voor mezelf spreken, ik. Dit is wel erg hoor wat hier gebeurt. Maakt niet uit. Wij hebben afgesproken met elkaar eens even alle moties door te nemen. Ik noem dan het nummer en waar die over gaat en kijk dan even in de rondte, moet er iets gewijzigd worden, moet er iets ingetrokken worden? Dat kunt u dan aangeven. Als u het fijn vindt, kunt u dat ook nog motiveren. Dit is een geconcentreerd werkje. Let op. We beginnen bij motie 6 van de Partij 18PLUS. Gaat over indexatie van de boetebedragen. Geen opmerkingen, geen wijzigingen, niet ingetrokken? 7, Partij 18PLUS, over het invoeren van de hufferboete.

Motie 8 van Partij 18PLUS. Het college wordt verzocht in overleg met de scholen maatregelen te nemen om de zichtbaarheid van en het veiligheidsgevoel over deze voetgangersoversteekplaatsen te vergroten. Motie 9 van de Partij van de Arbeid/GroenLinks. Waarin het college wordt verzocht in gesprek te gaan met Wooncompas om te kijken of Wooncompas mogelijkheden ziet om de verduurzaming van alle woningen te versnellen naar minimaal energielabel B in plaats van gemiddeld energielabel B. Deze verduurzaming draagt ook bij aan de bestrijding van de energiearmoede. Mijnheer Ros.

De heer Ros: Dank u wel, voorzitter. Deze motie lijkt te gaan sneuvelen in technische details. Daarom trekken wij hem voor nu in.

De voorzitter: We trekken hem voor nu in. Motie 9 is hierbij ingetrokken. Motie 10 van de Partij van de Arbeid/GroenLinks. Het college wordt hierin verzocht een steunpakket beschikbaar te stellen voor Ridderkerkse MKB-bedrijven ter waarde van maximaal 250.000 euro. Blijft staan. Motie 11, Partij van de Arbeid/GroenLinks, waarin het college wordt verzocht de raad een voorstel te doen om de toegang tot de minimaregelingen, waarvoor de Ridderkerkpas gebruikt kan worden, te verruimen naar inkomens tot 130 procent van de bijstandsnorm, zodat meer kinderen kunnen blijven sporten, enzovoorts. Motie 11. Blijft staan. Motie 12 van de Partij van de Arbeid/GroenLinks, waarin de raad wordt verzocht uit te spreken dat bij alle door of namens de gemeente georganiseerde maaltijden en bijeenkomsten standaard vegetarische consumpties worden aangeboden, enzovoorts. Mijnheer Ros.

De heer Ros: Deze motie is bedoeld als voorbeeld van een van die kleine stapjes die je zelf kan doen tegen de klimaatcrisis. Juist deze motie, omdat het geen energie, tijd en geld kost en geen moeite kost. Maar hier blijkt niet iedereen in Ridderkerk klaar voor te zijn, terwijl de tijd dringt. Daarom zullen we deze terugtrekken.

De voorzitter: Motie 12 is ingetrokken. Motie 13, Partij van de Arbeid/GroenLinks. Het college wordt verzocht in samenspraak met maatschappelijke organisaties, zoals een heleboel voorbeelden, te komen tot een actieplan of agenda waarin is beschreven hoe kinderen en jongeren in armoede te ondersteunen. Motie 13, mevrouw Ripmeester.

Mevrouw Ripmeester: De motie is enigszins gewijzigd bij ...

De voorzitter: Ogenblikje, dan pakken we hem erbij. Ga uw gang.

Mevrouw Ripmeester: Bij verzoekt het college om, eerste punt. In samenspraak met maatschappelijke organisaties, dan een heleboel voorbeelden. Die voorbeelden worden weggehaald. Dan blijft er over, in samenspraak met maatschappelijke organisaties te komen tot een actieplan en verder.

De voorzitter: Duidelijk voor iedereen? Ja? Alle voorbeelden worden uit de motie geschrapt. Motie 14 van de SGP, waarin het college wordt verzocht een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden om in te spelen op de toename van het aanbod papier en karton en de raad daarover te informeren. Motie 14. Motie 15 van de SGP, waarin het college onder andere wordt verzocht namens de raad de dank over te brengen aan de ambtenaren van de BAR-organisatie. Blijft hetzelfde. Motie 16 van Leefbaar Ridderkerk, waarin het college wordt verzocht tussentijdse stand van zaken met de raad te delen met betrekking tot het lopende onderzoek naar jeugdproblematiek en een aantal acties te ondernemen om de jeugdcriminaliteit aan te pakken. Leefbaar. Nee, betekent ja? Ja. 17, Leefbaar Ridderkerk, gaat over digitale participatie per wijk. Like je wijk. Blijft zoals ... Goed. 18, CDA, waarbij het college wordt verzocht bij Rijkswaterstaat na te gaan of het opheffen van een vrachtwagenstrook op de A16 de doorstroming van het verkeer verbetert. Blijft. 19, CDA, waarin het

college wordt verzocht tot 2026 minimaal een keer per jaar een schouw te organiseren, speciaal gericht op de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Motie 20, CDA, waarin het college wordt verzocht er bij de provincie Zuid-Holland en het Waterschap Hollandse Delta op aan te dringen dat er bussen, inclusief fietsenstallingen, worden ingericht als volwaardige R-net haltes, enzovoorts. 21 was reed ingetrokken. Toch? Ja. 22, ChristenUnie, het college wordt verzocht met maatschappelijke partners in gesprek te gaan om de mogelijkheden van een buurtcirkel in elke wijk te verkennen.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Deze wordt tekstueel gewijzigd.

De voorzitter: Ogenblikje. Zoeken we hem er even bij. Ga uw gang.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Bij verzoekt het college, punt 1 blijft staan. Punt 2 gaat de laatste zin veranderen. Ik lees hem voor. Na te gaan of daarvoor gebruik gemaakt kan worden uit de middelen van het actieprogramma Eén voor eenzaamheid of dat er andere financiële middelen moeten worden ingezet. Punt 3 gaat worden, na te gaan of maatschappelijke partners bereid zijn te starten met het uitbreiden van het aantal buurtcirkels. Punt 4 gaat worden, de raad een terugkoppeling te geven over deze gesprekken en met een voorstel te komen hoe in iedere wijk een buurtcirkel kan worden opgestart.

De voorzitter: Heeft iedereen het meegekregen? Motie 24 van de ChristenUnie. Wat zei ik? 23. Motie 23 van de ChristenUnie.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Ook een kleine toevoeging. Bij verzoekt het college, punt 5.

De voorzitter: Wacht even, want ik moet nog even vertellen aan vooral de volgers waar het over gaat.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Excuus.

De voorzitter: Het college wordt verzocht zo snel mogelijk overheidsgebouwen aan te wijzen waar het rookverbod voor de openbare ruimte gaat gelden, enzovoorts. 23.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Verzoekt het college, punt 5, de raad uiterlijk in het eerste kwartaal van 2023 te informeren over de uitkomst hiervan.

De voorzitter: Dank u wel. Motie 24 van de ChristenUnie, waarin het college wordt verzocht als gemeente in 2023 twee slimme bandenpompen te plaatsen. Die blijft zoals hij was. Motie 25 van de VVD, waarin het college wordt verzocht te onderzoeken of de Muziekschool Ridderkerk gehuisvest kan worden in de nieuwbouw, enzovoorts. Mevrouw Klaver.

Mevrouw Klaver: Er verandert tekstueel iets bij verzoekt het college. Punt 5 komt erbij. Dat punt 5 luidt, daarbij niets te veranderen aan het eerdere raadsbesluit ... Ik begin even opnieuw. Daarbij niets te veranderen aan het eerdere raadsbesluit van 31 januari 2022 met betrekking tot de huisvesting van De Loods, De Gooth en RTV-Ridderkerk. Dat was het.

De voorzitter: Motie 26 van Echt voor Ridderkerk, waarin het college wordt verzocht om te onderzoeken of Wijkvereniging Drievliet-'t Zand huisvesting kan krijgen in het Sportcentrum Drievliet. Blijft zo. 27 van Echt voor Ridderkerk, waarin het college wordt verzocht bij de uitwerking van de Lokale Inclusieagenda in te zetten op de realisatie van een openbaar zelfreinigend invalidentoegankelijk toilet in het centrum.

Mevrouw Van Vliet: Daar gaat bij verzoekt het college om, punt 1, een wijziging plaatsvinden, mede op verzoek van het CDA. Ervoor te zorgen dat het mindervalidentoilet dat gerealiseerd gaat worden bij de nieuwe fietsenstalling in het centrum van 7 uur 's ochtends tot 24.00 uur te gebruiken is en indien mogelijk zelfreinigend is.

De voorzitter: Zo.

Mevrouw Van Vliet: Dat was een adering, maar vooruit.

De voorzitter: Heeft iedereen dat meegekregen? Dan ik ook.

Mevrouw Van Vliet: De rest blijft staan, bij de punten die eronder staan.

De voorzitter: Dat hadden we begrepen.

Mevrouw Van Vliet: Dat dat even duidelijk mocht zijn.

De voorzitter: Dat hadden we begrepen. Jij hebt hem? Ja. 28 van Echt voor Ridderkerk. Ik ga eerst nog even vertellen waar het over gaat. Dat is mijn opdracht. Het college wordt verzocht de regels van de Participatiewet te benutten om in Ridderkerk een pilot voor een jaar te starten met betrekking tot samenwonen. Die blijft. 29, Echt voor Ridderkerk, waarin de burgemeester wordt verzocht vuurwerkvrije zones rondom dierenverblijven en in parken aan te wijzen en de inwoners hierover actief te informeren. Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Deze gaan wij intrekken, omdat het college zei dat het landelijk beleid gaat worden. We houden vinger aan de pols. Dank u.

De voorzitter: 29 is ingetrokken. 30 van de Burger op 1. Het college wordt verzocht om met ingang van januari '23 te zorgen dat er pasjes voor het openen van de ondergrondse containers niet meer nodig zijn.

Mevrouw Van Nes-de Man: Blijft staan.

De voorzitter: 31 van de Burger op 1, waarin het college wordt verzocht naast het reeds bestaande onderhoudsprogramma voor het beheer van het Ridderkerkse bomenbestand als uitwerking van de bestaande Groenvisie ook een beleids- en beheervisie voor onze bomen op te stellen, enzovoorts.

Mevrouw Van Nes-de Man: Die vervalt.

De voorzitter: Dat betekent dat u hem intrekt? 31 is ingetrokken. 32 van de Burger op 1, waarin het college wordt verzocht in overleg met de beheerders, eigenaren van het Waalbos en de Crezéepolder te kijken waar fietsbeugels geplaatst kunnen worden.

Mevrouw Van Nes-de Man: Blijft ongewijzigd staan.

De voorzitter: 33 van de Burger op 1. Het college wordt verzocht op zoek te gaan naar betrokken inwoners die hun deskundigheid op het gebied van erfgoed in zouden willen zetten in de erfgoedcommissie.

Mevrouw Van Nes-de Man: Blijft ongewijzigd staan.

De voorzitter: 34 van de Burger op 1. Het college wordt verzocht te onderzoeken wat de behoefte is aan een gratis ontbijt voor alle kinderen op de basisscholen.

Mevrouw Van Nes-de Man: Blijft ongewijzigd staan.

De voorzitter: 35 van de Burger op 1. En proef in de periode van 1 december '22 tot 1 februari '23, om de kosten voor het gebruik van een reguliere taxi te vergoeden.

Mevrouw Van Nes-de Man: Blijft ongewijzigd staan.

De voorzitter: Dat waren ze. Wacht even, ik zit mijn administratie in de war te gooien. We gaan over tot stemming over de moties. Dan hoop ik dat iedereen alles heeft meegekregen. Dan moet ik nog een ... Ik hoop dat ik het zelf ook allemaal heb meegekregen. We houden de volgorde aan zoals we zojuist hebben behandeld. Ik noem dan alleen de titel van de motie. Ik ga niet weer dat hele verhaal doen. Dan mag u natuurlijk uiteraard een stemverklaring geven, als u dat nuttig vindt. Dan vraag ik wie voor de motie is, zodat de griffier en ik gezamenlijk kunnen kijken hoe dat allemaal loopt. Zijn we er klaar voor, griffier? Ons jaarlijkse kunstje. Daar gaan we. Motie 6 van de Partij 18PLUS en gaat over indexatie van boetebedragen. Zijn er stemverklaringen? Mag ik handen zien van de fracties die voor zijn? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. De motie is aangenomen, met algemene stemmen. Motie 7, Partij 18PLUS, gaat over het invoeren van een hufteboete. Zijn er stemverklaringen? Mag ik de voor handen zien? SGP, ik moet even goed kijken hoor, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, CDA. De motie is aangenomen. Motie 8 van Partij 18PLUS, gaat over voetgangersoversteekplaatsen Klimop, Centrum en Máximacollege. Zijn er stemverklaringen? Mijnheer Ros.

De heer Ros: Wij steunen deze motie. Maar wat we vreemd vinden, dat er bij de ene school wel gekozen is voor prioriteit en bij de andere school niet.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Wij zijn tegen deze motie. Het staat in het Collegeprogramma. Daar kan je ook deze scholen, die genoemd zijn, De Klimop en het Máximacollege, prioriteren.

De voorzitter: Mag ik de voor handen zien? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Echt voor Ridderkerk, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie en CDA. De motie is aangenomen. Motie 9 is ingetrokken. Motie 10 van Partij van de Arbeid/GroenLinks. Help het midden- en kleinbedrijf Ridderkerk. Zijn er stemverklaringen? Mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Wij steunen de motie, inclusief de gemaakte kanttekeningen. In het vertrouwen dat het college die criteria bedenkt dat maximaal resultaat wordt bereikt.

De voorzitter: Ik zag nog meer handen voor stemverklaringen. Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Wij stemmen voor deze motie. Het is gewoon goed om onze ondernemers te steunen, waar mogelijk, in deze moeilijke tijd.

De voorzitter: Mijnheer Borst, VVD.

De heer Borst: Voorzitter, de VVD-fractie zal dit voorstel niet steunen, omdat we vinden dat dit niet de juiste oplossing is om ondernemers door deze lastige tijden heen te helpen. Dank u wel.

De voorzitter: Deze kant nog stemverklaringen? Mag ik de voor handen zien? SGP, PvdA/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. Motie is aangenomen. Motie 11, kinderen uit de armoede van Partij van de Arbeid/GroenLinks. Zijn er stemverklaringen? Mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Dank u, voorzitter. Wij zijn tegen, omdat uit de motie niet duidelijk blijkt of het incidenteel of structureel is en het een opneinde regeling is. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Echt voor Ridderkerk stemt tegen deze motie, omdat er voldoende regelingen zijn voor kinderen in de armoede en een bedrag van 250.000 euro als bovengrens ervoor kan zorgen dat gedurende het jaar 2023 mensen geen beroep meer kunnen doen op de regeling, omdat het gereserveerde geld op is. Dan valt er een doelgroep mogelijk buiten de boot.

De voorzitter: Mevrouw Klaver.

Mevrouw Klaver: De VVD stemt tegen dit voorstel, omdat het een opneinde regeling betreft.

De voorzitter: Zag ik nog meer handen? Stemverklaringen? Mag ik dan nu de handen voor zien? Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1 en de ChristenUnie. De motie is verworpen. Motie 12 is ingetrokken. Motie 13, Partij van de Arbeid/GroenLinks, is met betrekking tot versterkte vaardigheden van kinderen. Zijn er stemverklaringen? Mag ik de voor handen zien? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie en CDA. Motie is aangenomen. Motie 14 van de SGP, gaat over een onderzoek naar het ophalen van oud papier. Zijn er stemverklaringen? Mag ik de voor handen zien? SGP. Bent u er voor? Daar zijn we nu aanbeland. Overnieuw. SGP, Echt voor Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie en CDA. Motie is aangenomen. Motie 15 van de SGP, ontwikkeling GR BAR-organisatie. Zijn er stemverklaringen? Mijnheer Ros.

De heer Ros: Voorzitter, deze motie steunen we uiteraard. Maar we worden wel graag als raad meegenomen in het proces van de reorganisatie van de BAR. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, met inachtneming van de gemaakte opmerking dan maar, want goed ... Mag ik de voor handen zien? Kan geen verrassing zijn. SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie en het CDA. Motie is aangenomen met algemene stemmen. Motie 16, gaat over de aanpak van jeugdcriminaliteit. Zijn er stemverklaringen? Mag ik de ... Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Burger op 1 stemt in met deze motie. Het is gewoon goed om alles aan te grijpen dit terug te dringen.

De voorzitter: Mag ik de voor handen zien? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS en het CDA. Motie is aangenomen. Motie 17 van Leefbaar

Ridderkerk, gaat over het onderzoek naar digitale participatie per wijk. Zijn er stemverklaringen? Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Burger op 1 is tegen deze motie. Dit is iets wat uit de wijk zelf georganiseerd moet worden, want de wijk moet hem ook zelf bijhouden.

De voorzitter: Zijn er nog meer stemverklaringen? Mag ik de voor handen zien? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie en het CDA. De motie is aangenomen. Motie 18 van het CDA, is onderzoek naar het opheffen van de vrachtwagenstrook op de A16. Zijn er stemverklaringen? Mag ik de voor handen? Echt voor Ridderkerk, VVD, Partij 18PLUS, ChristenUnie en het CDA. De motie is aangenomen. Motie 19 van het CDA, gaat de over schouw toegankelijkheid openbare ruimte. Zijn er stemverklaringen? De voor stemmers. SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. De motie is aangenomen. Motie 20 van het CDA, gaat over veilige fietsenstallingen en bushaltes aan de Rotterdamseweg. Stemverklaringen? Voor handen. SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. Aangenomen. Motie 21 is ingetrokken. Motie 22 gaat over een buurtcirkel in elke wijk, van de ChristenUnie. Stemverklaringen? Voor handen. SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. Aangenomen. 23 van de ChristenUnie, over het rookverbod overheidsgebouwen. Stemverklaring? Mijnheer Westbroek.

De heer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. Partij 18PLUS stemt tegen de motie, omdat de horeca het al zwaar genoeg heeft en wij niet de klandizie af willen schrikken door een rookverbod op hun terras.

De voorzitter: Nog meer stemverklaringen? Wie is voor deze motie? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, ChristenUnie, CDA. Wat zeg je? De motie is aangenomen. 24 van de ChristenUnie, gaat over de slimme bandenpomp. Zijn er stemverklaringen? Wie is daar voor? Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. Aangenomen. 25 van de VVD, gaat over de huisvesting van de Muziekschool. Stemverklaringen? Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Wij gaan voor deze motie stemmen, met de wens om ook in kaart te brengen wat voor gevolgen het heeft voor de samenwerking met andere partijen.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders, CDA.

De heer Mijnders: Voorzitter, het CDA zal voor deze motie stemmen, omdat nu verzekerd is dat er geen ruimte afgepakt wordt van De Loods, De Gooth en RTV-Ridderkerk. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Wij zijn tegen deze motie. De locatie ligt niet centraal Muziekschoolleringen komen vanuit heel Ridderkerk en zijn ook vaak veelal jonge kinderen.

De voorzitter: Mijnheer Ros.

De heer Ros: Voorzitter, omdat het eerdere raadsbesluit niet ter discussie staat, zullen wij deze motie steunen.

De voorzitter: Mag ik de voor stemmers zien? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. Aangenomen. Motie 26 van Echt voor Ridderkerk, gaat over de huisvesting van Wijkvereniging Drievliet-'t Zand. Zijn daar stemverklaringen? Mag ik zien wie voor is? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. Aangenomen. Het gaat steeds sneller. Let op. Jongen, we houden het ondertussen allemaal heel goed bij. Worden die steeds harder? U wordt er in ieder geval wel wakker van, dat scheelt, of doof. 27, gaat over het openbaar invaliden toegankelijk zelfreinigend ... Aangepaste motie. Motie 27 van Echt voor Ridderkerk. Zijn er stemverklaringen? Echt waar? Mijnheer Ros.

De heer Ros: Na een dag debatteren hebben wij de openingstijden van een enkel toilet ... Willen wij de openingstijden van een enkel toilet vaststellen. Sorry, daar passen wij voor. Dat zijn geen hoofdlijnen. Stemmen we tegen.

De voorzitter: Nog meer stemverklaringen? Mag ik de voor handen zien? SGP, twijfelt u of hangt u half of ... SGP, Echt voor Ridderkerk, VVD, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. De motie is aangenomen. Ik zal niet meer zo hard slaan. Sorry. 28 van Echt voor Ridderkerk. Samenwonen op proef met behoud van uitkering. Zijn daar stemverklaringen? Mag ik zien wie voor is? Partij van de Arbeid/GroenLinks, Echt voor Ridderkerk. Motie is afgewezen. 29 is ingetrokken. 30 van de Burger op 1, gaat over het afschaffen van afvalpassen voor vuilcontainers. Zijn daar stemverklaringen? Wie is voor deze motie? Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, Leefbaar Ridderkerk. De motie is afgewezen. Doe niet zo hard. Ik kan het geloof ik niet zachtjes. Sorry hoor. 31 is ingetrokken. 32 van de Burger op 1, gaat over fietsbeugels bij de parkeerplaatsen Waalbos en Crezépolder. Zijn daar stemverklaringen? Mag ik de voor stemmers zien? Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. De motie is aangenomen. 33 van de Burger op 1, gaat over het instellen van een eigen erfgoedcommissie. Zijn daar stemverklaringen? Wie is daar voor? Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk. Motie is afgewezen. Dat is veel moeilijker hoor, zacht slaan. 34 van de Burger op 1. Onderzoek gratis ontbijt op basisscholen. Stemverklaringen? Mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Dank u, voorzitter. Het CDA zal voor stemmen, omdat het belangrijk is dat hier een onderzoek naar wordt gedaan. Dank u.

De voorzitter: Nog meer stemverklaringen? Wie is daar voor? Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1 en het CDA. Motie is afgewezen. 35, de laatste motie, van de Burger op 1, gaat over taxivergoeding bij een tekortkoming aan leerlingenvervoer. Stemverklaringen? Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Echt voor Ridderkerk stemt tegen deze motie, omdat een grote groep kinderen die gebruik maakt van doelgroepenvervoer niet gebaat zijn met een voor hen vreemde chauffeur uit het reguliere taxivervoer.

De voorzitter: Zijn er nog meer stemverklaringen? Wie is voor deze motie? Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1. Motie is afgewezen. Dat waren de moties. Die houden we maar even in de aanslag. Even de agenda erbij halen.

a. *2^e Tussenrapportage 2022*

De voorzitter: Nu gaan we stemmen over de documenten. Daar zijn drie documenten die we vast moeten stellen en waar we kennis van moeten nemen. Als eerste de tweede Tussenrapportage 2022. Zijn daar

stemverklaringen? Mag ik zie wie daar voor is, de tweede Tussenrapportage? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. Vastgesteld.

b. Programmabegroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026

De voorzitter: De Programmabegroting '23 vast te stellen en kennis te nemen van de Meerjarenraming '24-'26. Zijn daar stemverklaringen? Mijnheer Ros.

De heer Ros: Voorzitter, Partij van de Arbeid/GroenLinks stemt in met de begroting, maar vinden wel dat er extra stappen nodig zijn op sociaal domein.

De voorzitter: Meer stemverklaringen? Wie is daar voor? SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. Vastgesteld.

c. Collegeprogramma Ridderkerk 2022-2026 (ter kennisname) en 1^e begrotingswijziging 2023 (ter vaststelling)

De voorzitter: Tot slot, kennis te nemen van het Collegeprogramma en de eerste begrotingswijziging 2023 vast te stellen. Zijn daar stemverklaringen? Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw De Nes-de Man: Dank u. Het Collegeprogramma is voor kennisgeving. Dat is zo. De eerste wijziging Programmabegroting 2023 kunnen wij mee instemmen, met uitzondering van de volgende punten. Dat is 50.000 euro voor realisatie van de recreatieve fiets- en wandelverbinding tussen de Gors en de jachthaven en 130.00 euro voor de realisatie van een verbindend recreatief pad naar De Schans. Met uitzondering van die punten kunnen wij instemmen met ...

De voorzitter: Ik heb het helemaal begrepen. Daar wordt nota van genomen. Zeg je dat zo? Zijn er nog meer stemverklaringen? Mag ik de voor handen zien? Dan gaan we nog een keer. Laatste keer hoor. SGP, Partij van de Arbeid/GroenLinks, Burger op 1, Echt voor Ridderkerk, VVD, Leefbaar Ridderkerk, Partij 18PLUS, ChristenUnie, CDA. Zodat ook dit is aangenomen. De laatste klap.

Sluiting

De voorzitter: Dit was het zo'n beetje. Beneden wacht nog een gezellige borrel en een hapje. Ik moet u verzoeken wel al uw spullen mee te nemen, want deze zaal gaat zo dicht en dan kunt u er niet meer in en dan bent u uw spullen kwijt. Ik wens u allemaal wel ...